

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA INTERNO RABO, ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

OKTOBER 2018

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtvlo.si/varuh: 12. 11. 2018

Končna redakcija: 9. 11. 2018

Pripravili: Ilinka Todorovski, Anja Nab Huš

Delovodnik, statistika: Ana Jarc

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za oktober 2018

Več odzivov se je nanašalo na neenako obravnavo različnih slovesnosti, vprašanje o TV-prenosih proslav se je postavilo ob dnevu reformacije in 50. obletnici TO. Varuhinja je v več zadevah spomnila na zavezo iz Programskih standardov, da RTV Slovenija spodbuja poznavanje narodove zgodovine, krepi državljansko zavest in dviga državljansko kulturo.

Ob pritožbi o pretiranem realizmu v radijskem poročanju o umoru savdskega novinarja je varuhinja uredništvom RTV Slovenija priporočila tehtanje med pretiranim realizmom in nujnimi informacijami za razumevanje sporočila, ob pritožbi o prezrtih športnih uspehih na triatlonu pa s priporočilom spomnila na sklep Programskega sveta iz maja 2017, da naj RTV Slovenija v letu 2018 nameni večjo pozornost neolimpijskim in nemnožičnim športom, zlasti na MMC.

V radijskih programih je poslušalce spet zmotila tuja glasba (Valova popevka tedna in Slovenska zemlja v pesmi in besedi). Pritožbe glede jezikovne kulture so se nanašale na TV-program, spletne novice in oglasno sporočilo, medijska pravila uporabe doktorskih nazivov in izgovorjavo črtice v e-naslovih.

Spremembe na podlagi pritožb in predlogov občinstva: Val 202 je podrobneje opredelil pravila za glasovanje o imenu tedna, MMC je odblokiral uporabnike in uvedel gumb za prijavo neprimerne govora tudi prek mobilnih naprav. Kot odziv na kritike blogosfere na www.rtvlo.si je MMC analiziral portal Moj splet, ki je namenjen uporabniškim vsebinam.

Metodološka pojasnila

Od 1. januarja 2018 se pri vodenju dnevnika odzivov upošteva dejanska organizacija RTV Slovenija (programsko-produkcijske enote, organizacijske enote, uredniško-produkcijske enote, vodstvo, programski svet itd.). V poročilu se gledalce, poslušalce, bralce in druge uporabnike RTV podpisuje z začetnicami, razen v primerih uradnih dopisov. V statistiko odzivov se všttevajo vsi pisni ali ustni odzivi, zabeleženi v delovodniku, medtem, ko je v mesečnem poročilu objavljen izbor. Od 1. januarja 2018 se v statistiki ločeno vodi seznam zavrženih pritožb.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	5
I. INFORMATIVNI PROGRAM	5
Slovesnosti na Teharju in Sv. Urhu	5
TV SLO3: prenosi iz parlamenta ali z ulice?	6
Kolumna Studia City o prometu	6
Kateri kraj je obiskala novinarka?.....	7
Gledalec analiziral oddajo Globus	7
Ob obletnici TO: koliko, o čem in kako?	8
Reklamni maraton v Studiu City	9
Prikrita propaganda pred lokalnimi volitvami?	11
Glasno/Odmevi o zborovanju.....	12
Preveč črnogleda Tarča	13
Napaka pri navajanju podatkov v Dnevniku	13
Spre gledana politična zgodba?.....	14
(Ne)pristranskost v vodenju Odmevov.....	14
O voditelju Studia City	15
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	15
Deklina zgodba, kdaj druga sezona?	15
Votla krona – zakaj nadaljevanke ni na spletu?	16
Boste predvajali tuj dokumentarec o naši zgodovini?	16
Pohvale, zahvale, graje	17
III. RAZVEDRILNI PROGRAM	18
Vem! in »ljubljanščina«	18
IV. ŠPORTNI PROGRAM.....	18
Preskopo o triatlonu!.....	18
V. PROGRAM PLUS.....	19
Nov obraz oddaje Dobro jutro.....	19
Simultano prevedena Tereza Kesovija	20
VI. SPLOŠNO.....	21
Brez prenosa proslave na državni praznik.....	21
Siromašenje ponudbe TV-programov	23
Nepredvajan oglas.....	23
O Jožetu Možini, nekulturi novinarjev in varuhinji.....	24
Podpis govorcev na zaslonu	25

RADIO SLOVENIJA.....	25
I. RADIO PRVI.....	25
Mnenji: o glasbenem izboru in oddaji Gymnasium.....	25
Tuja glasba v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi.....	25
II. VAL 202.....	27
Provokacija voditelja Šaleharja.....	27
Poročanje o umoru savdskega novinarja.....	27
Popevka tedna: zakaj v angleščini?.....	29
Vroči mikrofoni: Oglasi v slabi družbi.....	30
Glasovanje za ime meseca.....	30
Preskopo o triatlonu!.....	31
III. OSTALO.....	32
Vse najboljše za 90. rojstni dan!.....	32
MMC.....	33
I. VSEBINA.....	33
Zahtevki za popravke in prikaze nasprotnih dejstev.....	33
Brisanje komentarjev o jezikovnih napakah.....	33
Lovni turizem – tabu tema?.....	33
Dopolnjevanje novice: narava dela ali manipulacija?, drugič.....	34
Moteče ali dobrodošle spremembe?.....	35
Neuravnoteženo o kulturi: premalo o dediščini.....	36
Zakaj o izbrisu komentarja nisem obveščen?.....	37
Odzivno poročilo o blogosferi.....	37
II. STORITVE.....	37
Blokirani uporabnik in onemogočen dostop do spletnega arhiva.....	37
Kako deliti Studio City na spletnih omrežjih?, drugič.....	38
Kje je Deklina zgodba?.....	38
Prijava neprimernih zapisov tudi prek mobilnih naprav.....	39
REGIONALNI CENTER MARIBOR.....	39
I. TELEVIZIJA MARIBOR.....	39
Kdo je bil prvi dopisnik iz Maribora?.....	39
RTV SLOVENIJA.....	40
I. JEZIKOVNA KULTURA.....	40
Neprimerno poudarjanje besed.....	40
Navajanje doktorskih nazivov.....	40
Črtici v e-naslovih se reče vezaj in ne minus.....	42
II. OGLAŠEVANE.....	43
Kako lahko »štrom« zaide na javno RTV?.....	43

III.	TEHNIČNE ZADEVE.....	43
	Hvala za TV Maribor in TV Koper!	43
IV.	DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM.....	44
	Govorna sinteza: stokrat hvala.....	44
	Gledalka ne ve za podnaslovljene vsebine	44
V.	RTV SPLOŠNO	45
	Pohvale različnim programom	45
	Dnevi odprtih vrat oddajnikov RTV, nagradna igra	45
	Je v svetu uspel še kdo razen Luke Dončiča???	46
	PRILOGE.....	47
	Priloga 1: Ob obletnici TO: koliko, o čem in kako? (pritožba ZVVS in odgovor varuhinje).....	47
	Priloga 2: Dopolnjevanje novice: narava dela ali manipuliranje, drugič (pritožba Glasno! in odgovor varuhinje)	50
	Priloga 3: Odzivno poročilo o blogosferi (analiza spletnega mesta Moj splet)	54
	STATISTIKA.....	72

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

Slovesnosti na Teharju in Sv. Urhu

Varuhinja je prejela tri pritožbe (ena telefonska, dve pisni) v zvezi s poročanjem z dveh različnih komemoracij (Teharje in Sv. Urh) v Dnevniku 7. oktobra. Pritožniki so menili, da je bilo poročanje nesorazmerno, in sicer preskromno v primeru komemoracije na Sv. Urhu in preobširno iz Teharij.

»Danes je bila objavljena slovesnost na Teharjah z besedo in sliko, komemoracija za umrle pri Sv. Urhu pa samo z sliko brez delčka govora. Sramota.« (J. Ž.)

»Spoštovana gospa varuhinja pravic TV gledalcev, na vas naslavljam to pisanje, ker sem ogorčen nad takimi prispevki v osrednji informativni oddaji TV Ljubljana, ki **poglabljajo...** citiram komentatorja: sovraštvo, izključevalnost in razklanost med Slovenci, kar postaja vse bolj očitno **namen** uredništva!« (iz odprtega pisma B. K.)

Manica J. Ambrožič, odgovorna urednica Informativnega programa:

»Spominska slovesnost na Teharjah je eden osrednjih dogodkov Nove slovenske zaveze, ki poteka vsako leto na prvo nedeljo v oktobru in o njej Televizija Slovenija poroča že leta. Tako je storila tudi letos, enako kot na primer Radio Slovenija, POP TV in STA. Tudi dolžina poročila je bila običajna in to nedeljo ni v ničemer odstopala. Za razliko od ostalih medijev, ki so poročali o slovesnosti ne Teharjah, smo mi v oddaji objavili tudi vest o slovesnosti v spomin na pobite partizane na Urhu, ki jo je pripravila ZZB NOB. Na slovesnosti je bila edina novinarska ekipa naša ekipa, torej ekipa Televizije. Našo novico so povzeli kolegi z Radia Slovenija in STA.

Če strnem: deležni smo torej očitkov, ker smo poročali s slovesnosti na Teharjah, kot to počnemo vsako leto in kot so to storili tudi drugi večji mediji, in ker smo objavili vest z dogodka ZZB NOB, kamor ostale medijske hiše niso poslale novinarjev.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Ko gre za besede, izrečene na različnih spominskih slovesnostih, sem že večkrat prejela odzive, v katerih se gledalci in poslušalci sprašujete, ali ne gre za poglobljanje razdora in oddaljevanje od pravne poti.

Verjetno mi ni treba posebej pojasnjevati, da se tovrstne kritike nanašajo na poročanje z različnih dogodkov in da običajno zrcalijo pritožnikov pogled na svet; kot primer navajam, da sem januarja prejela več protestov, ker je RTV Slovenija v poročilih s slovesnostih v Dražgošah objavljala izjave govornice Lare Jankovič (pritožniki so zatrjevali, da je šlo za sovražni govor).

Kot varuhinja menim, da Programski standardi RTV Slovenija zavezujejo k poročanju o vseh družbenorelevantnih tematikah in osvetljevanju različnih poglavij narodove zgodovine. Uredništvom vedno znova priporočam, da o polpretekli zgodovini ter o dogodkih, povezanih s travmatično preteklostjo, poročajo natančno, premišljeno, tenkočutno in pietetno. Želela bi si, da bi bili takšni – torej premišljeni, tenkočutni in pietetni ter brez izključevanja, napadanja, obsojanja, sovražnosti, poenostavljanj, tendencioznosti in igranja na čustva – tudi govori na spominskih slovesnostih.

Prepovedanih tem torej ne more biti, kot medij, ki sodeluje v javnem dialogu, pa nas zavezujejo etična načela ter pravila spoštljivega in dostojnega komuniciranja.«

TV SLO3: prenosi iz parlamenta ali z ulice?

Gledalec **P.F.** in gledalka **J.** sta 10. oktobra po telefonu vprašala, zakaj TV SLO3 obsežno poroča o shodu v podporo obtoženemu duhovniku Tadeju Strehovcu. Po njenem mnenju naj bi se na parlamentarnem programu objavljali parlamentarni prenosi in posnetki o delovanju »politike, vlade, parlamenta«, ne pa o »uličnih shodih«.

Pojasnilo odgovorne urednice **Manice J. Ambrožič**:

»Na TVSLO 3 objavljamo redno objavljamo aktualne posnetke Informativnega programa, tudi tiste iz civilnodružbene sfere.

V zadnjem času smo objavili denimo novinarske konference oziroma izjave skupine Za demokracijo enakih možnosti (Kovačič, Veber, Magajna), pred parlamentarnimi volitvami pa smo predvajali novinarsko konferenco civilnodružbene koalicije Brez strahu (Danes je nov dan, Študentska Iskra) proti politiki sovraštva.

Prav tako v pogovorne oddaje TVSLO 3 vabimo tudi predstavnike civilne družbe. Pred kratkim smo na temo ilegalnih migracij gostili N'toka, pogovarjali smo se tudi s posamezniki, aktivnimi na področju varstva starejših itd. V primeru, ki ga omenjate, je šlo za posnetek protesta v podporo Tadeju Strehovcu pred pričetkom sojenja, ki je v javnosti odmevalo in o katerem smo zvečer poročali tudi v oddaji TV Dnevnik. Na TVSLO 3 so bili objavljeni govori Davida Tasiča, dr. Tadeja Strehovca in dr. Antona Stresa.«

Kolumna Studia City o prometu

Gledalec **J. K.** se je odzval na kolumno Antiše Korljana v oddaji Studio City 1. 10. o razmerah na cesti proti mejnima prehodoma Jelšane in Starod. Navedel je vrsto cestno-prometnih zadreg v Sloveniji ter razlogov zanje, ki bi jih po njegovem mnenju moral kolumnist upoštevati in vključiti v besedilo.

»Namesto tega je raje posegel po preverjeni floskuli o ubogih ljudeh s periferije in zlobnih Ljubljanceh, ki seveda ne bi nikoli dovolili, da se kaj takega dogaja v prestolnem mestu. In tako smo prišli do bistva zgodbe. Namen kolumne je očitno širiti sovražni govor proti Ljubljancem. Kako pritlehno! (...)

Prav tako mu ni padlo na pamet, da bi se vprašal, čemu Slovenija gradi AC Draženci – Gruškovje, ki ja za Slovenijo nestrateska avtocesta, moti ga pa da se ne gadi AC proti Jelšanam (zanimivo, spet AC proti Hrvaški), ob tem pa ga ne moti, da glavno mesto države vse težje funkcionira zaradi preobremenjene prometne infrastrukture. Kakšni so torej resnični nameni g. Antiše Korljana?«

Manica J. Ambrožič, odgovorna urednica:

»Novi kolumnist oddaje Studio City Antiša Korljan je **odgovorni urednik časnika Primorske novice** in še kako dobro pozna vse razsežnosti težav, ki jih prebivalcem povzročata cesti, ki vodita proti prehodoma Starod in Jelšane. Prav tako pozna zgodovino načrtovanja možnih rešitev in zapletov, ki so povezani z njimi. Ljubljanske obvoznice ne moremo primerjati s cestami, ki tik ob zidovih domov vodijo skozi manjše kraje.

Kolumna je avtorsko delo, v njej avtor izraža svoje mnenje, ki pa temelji na dejstvih. Prav tako je kolumna – vsaj v naši oddaji Studio City - časovno precej omejena, kar pomeni, da avtor nima veliko maneverskega prostora za dodajanje podatkov ali širitev tematike na vsa odprta vprašanja.

Prav tako zavračam očitke, da je bil namen kolumne širitev sovraštva proti Ljubljancem, želeli smo le opozoriti na tegobe domačinov ob cesti, polni tovornjakov, ki zaman čakajo na rešitev.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Pritrjujem uredničinemu pojasnilu, da gre za komentatorski žanr, ki sme odražati tudi subjektivni in provokativen pogled na nek dogodek ali pojav ali pa samo na nek ožji vidik nekega dogajanja. Tako je bilo tudi v tem primeru, ko se je avtor v časovno skromno odmerjeni kolumni osredotočil le na tematiko razmer ob cestah na Obali, ki so za tamkajšnje prebivalstvo nevzdržne.

Strinjam pa se, da sta cestogradnja in prometna politika tako kompleksni zadevi, da si zaslužita kontinuirano novinarsko obdelavo, z vključevanjem raznovrstnih vidikov. Menim, da informativni programi RTV Slovenija to tudi upoštevajo.«

Kateri kraj je obiskala novinarka?

Dve pritožbi sta v varuhov nabiralnik prispeli zaradi napake v Slovenski kroniki 15. oktobra, ko je bil v prispevku napačno naveden kraj.

»V Slovenski kroniki je bil napačno naveden kraj obiska šole. Korena je postala kar Kungota. Zdi se mi, da bi pa novinar vseeno moral vedeti kje je bil. Otroci so razočarani.« (**M. V.**)

»Kraj, kjer ste snemali, se imenuje Zgornja Korena(koordinate: 46.5246858,15.7812874) in šola je OŠ Korena (<http://www.o-korena.mb.edus.si/>). Vljudno naprošam, da to neprijetno in neprimerno napako čimprej odpravite in se zanjo tudi opravičite.« (**T. Ž.**)

Odgovor **Manice J. Ambrožič**, odgovorne urednice Informativnega programa:

»Spoštovani, kolegica, ki je naredila napako, se je zanjo osebno opravičila ravnatelju OŠ Korena Darku Reberniku, ki je njeno opravičilo prijazno sprejel. Za napako se bomo opravičili tudi v današnji oddaji Slovenska kronika.«

Gledalec analiziral oddajo Globus

Gledalec **A. J.** je na varuha so-naslovil več pomislekov glede vsebine oddaje Globus (TV SLO1, 25. 10.), ki je v ospredje postavila dogajanje v ZDA in zlorabe v RKC.

»Ga.Širok ni intervjuvala kogarkoli, ampak Michaela Rezendesa, novinarja The Boston Globe-a. Ta je v intervjuju med drugim izjavil: "Pomembno je, da poročamo natančno in resnično, da ne delamo domnev." (...)

Gospa Širok je novinarja Michaela Rezendesa v tekoči angleščini vprašala, kako to, da 16 let po bostonski aferi še vedno govorimo o zlorabah v Katoliški cerkvi (KC). Odgovor novinarja je bil, da se zlorabe v KC še vedno dogajajo, da papež Frančišek ni proti temu naredil ničesar, da je mnogo besed in opravičil in malo narejenega.

Ker smo v Sloveniji o vlogi papeža Frančiška pri preprečevanju vseh vrst spolnih zlorab popolnoma drugače obveščeni, sem pričakoval, da bo novinarka Širok postavila še kakšno vprašanje, da bi novinar Rezendes razkril tisto, kar nam je v Sloveniji očitno prikrito. A nič takega. (...) Cel intervju je zato daleč od "natančnega in resničnega poročanja brez delanja domnev".

Iz odgovora odgovorne urednice **Manice J. Ambrožič**:

»...mnogo je tem, ki delijo ljudi, a verjetno se boste strinjali, da je prav, da pri vseh temah, tudi najbolj občutljivih, prisluhnemo tudi drugačnim mnenjem.

V poslanstvu javne televizije je poglobljeno poročanje o ključnih dogodkih, njihovo umeščanje v kontekst in analiziranje najzahtevnejših tem našega časa. Natanko to počnemo v naši oddaji Globus.

Kar nekaj obtožb ste nanizali v svojem mailu. Iz večplastne in poglobljene oddaje ste iztrgali le tisto, kar ne ustreza vašim razmišljanjem. V oddaji so kolegi jasno prikazali, zakaj Trump zmaguje in zakaj njegovi nasprotniki izgubljajo. Zlorabam v Rimskokatoliški Cerkvi smo nedavno posvetili celo oddajo Globus, poročanje gospoda Rezendesa o zlorabah v Cerkvi pa je bilo prelomno. S skupino preiskovalnih novinarjev je za svoje poročanje o zlorabah v Cerkvi leta 2003 za Boston Globe prejel Pulitzerjevo nagrado. Papež Frančišek je letos po obisku v Čilu sam priznal napake pri obravnavi tega problema.

Vse teme oddaje smo osvetlili poglobljeno, večplastno in celovito.«

Ob obletnici TO: koliko, o čem in kako?

Varuhinja je prejela pismo predsednika Društva Moris Kočevska Reka **Toneta Krkoviča**, z vabilom k spremljanju posveta z naslovom 28 let TO Slovenije – predhodnice Slovenske vojske.

»Od javnega medija upravičeno pričakujemo nazorsko in siceršno uravnoveženost, primerljivo za vse interesne skupine. Prosimo vas za povratno informacijo, če ste s tem v zvezi že kaj objavili oz. kdaj nameravate pokriti dogajanje? V pripiski vam posredujemo tudi vse potrebne priloge in vabilo. Za vašo objavo in pokrivanje javnega posveta se vam zahvaljujemo.«

Varuhinja ne sme sodelovati v konkretnem načrtovanju programa, kar je uredniška vloga. Iz varuhinjinega odgovora po objavi vsebin (v Informativnem programu TV Slovenija, na Prvem programu Radia Slovenija in na MMC):

»Iz sporočila ni povsem razvidno, ali vprašanje naslavljate name, ali ste morda pisali tudi odgovornim ali drugim urednikom, prav tako ne vem, ali so vam naslovniki odgovorili. Če informacije še nimate, vam v skladu z načelom: bolje dvakrat kot nikoli - sporočam, da je TV Slovenija o posvetu poročala 8. oktobra v Odmevih, 14. oktobra pa je bila tematika zgodovine slovenske vojske obravnavana v oddaji Intervju, v kateri je Jože Možina gostil vojaškega zgodovinarja Tomaža Kladnika. O posvetu je poročal tudi Radio Slovenija (Radijski dnevnik, 8. oktobra). MMC je stališče Društva Moris navedel v kontekstu članka o proslavi ZVVS: <http://www.rtvlo.si/slovenija/pahor-ob-50-obletnici-to-ja-ne-poglabljajmo-polemik-o-nastanku-drzave-in-vojske/468466> .«

Varuhinja je prejela tudi daljše pismo predsednika Zveze veteranov vojne za Slovenijo (ZVVS) **Ladislava Lipiča**, v katerem je zapisal, da je RTV Slovenija ob praznovanju 50-letnice ustanovitve TO izkazala diskriminatoren odnos do veteranov osamosvojitvene vojne 1991. Televizija Slovenija ni prenašala slovesnosti ob obletnici, Informativni program pa je med drugim odpovedal televizijski pogovor o pomenu TO.

Varuhinja je ZVVS posredovala pojasnilo vodstva TV Slovenija (glede prenosov) in Informativnega programa TV Slovenija (glede poročanja) ter zapisala mnenje. Pritožba in odgovor sta v celoti objavljena kot **PRILOGA 1** na str. 47. Iz odgovora **varuhinje**:

»Kot varuhinja težko presojam, ali je bilo nekemu dogodku ali obletnici v programih RTV Slovenija namenjene dovolj, premalo ali preveč pozornosti. Na podlagi zbranih podatkov pa vam ne bi mogla pritrditi, da bi šlo za diskriminacijo TO. Dodajam, da kot varuhinja tudi ne morem ugotavljati razlogov za odpoved dogovorjenih programskih vsebin, poudarjam pa, da so v uredništvih takšne poteze dolžni pojasnjevati tistemu, ki je bil povabljen.

Menim, da morajo uredništva v skladu s svojimi pristojnostmi vedno znova tehtati, katere vsebine uvrščajo v programe in kako jih lahko najbolj kakovostno posredujejo javnosti – torej v katerih oddajah, v kakšnih razmerjih, po katerih merilih in s kakšnim fokusom. Pri delu v javnem interesu so se dolžna naslanjati na temeljne dokumente javnega medija, od poklicnih meril do programskih standardov.

Pri tem posebej poudarjam, da poklicna merila in načela novinarske etike uredništva zavezujejo k vsestranskosti poročanja o najrazličnejših dogodkih in pojavih v družbi, tako skozi velik razpon tem kot skozi širok obseg mnenj. S tem zagotavljajo raznovrstnost, pluralnost in celovitost informiranja. Programski standardi pa javni medij posebej zavezujejo k takšnemu programskemu delovanju, ki spodbuja poznavanje in spoštovanje nacionalne zgodovine, krepi državljansko zavest in dviga državljansko kulturo.

Menim, da so uredništva RTV Slovenija v konkretnem primeru ravnala v skladu s temi zavezami.«

Zadeva se – glede prenosa slovesnosti – navezuje tudi na poglavje Televizija Slovenija, Splošno, kjer je obravnavana podobna pritožba glede izostanka prenosa v primeru državnega praznika dneva reformacije (str. 21).

Reklamni maraton v Studiu City

Gledalec **M. A.** je protestiral nad količino oglasov med oddajo Studio City.

»Ne morem verjeti, da je vodstvo TVS prisililo uredništvo Studia City, da med oddajo predvaja tolikšno količino reklamnih oglasov. Protestiral sem v uredništvu (spodaj), a iz njihovega odgovora sklepam, da ste jih v to prisilili.

Ponavljam: **nevzdržno!, butasto!, ponižujoče!** Ali nameravate na ta potuhnjeni način uničiti najbolj uveljavljeno frei-geist oddajo na TVS?

Ne vem kam naj se še pritožim. Vsekakor Studia s takšnim reklamnim maratonom vmes ne bom več prenašal.«

Urednica oddaje **Alenka Kotnik** je pritožnika napotila na vodstvo, odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič** pa mu je posredovala pojasnilo pomočnika direktorja RTV Slovenija **Gorazda Slaka**.

»Oddaja Studio City je dolga 50 minut. Trenutno imamo v oddaji Studio City dva (2) oglasna bloka, vsak v dolžini 3min 30 sekund. (skupaj 7 minut)

V primerjavi s komercialnimi televizijami, za katere trenutno plačujete naročnino (oziroma avtorske pravice) v višini več kot 8 EUR na mesec, ki imajo v istem času 3 prekinitve, vsaka v dolžini vsaj 5 minut (skupaj 15 minut), lahko z mirno vestjo ugotovimo, da razmerje med reklamami in vsebino preprosto ni 1:1, in da so naše prekinitve za polovico krajše od komercialnih televizij.

Pred 16.4.2018 smo imeli med 20:00 in 22:00 na sporedu kar 7 oglasnih prekinitev:

- pred Tednikom
- med Tednikom 1
- med Tednikom 2
- po Tedniku (med Tednikom in Studiem City)
- med Studiem City
- po Studiu City
- pred Odmevi.

Mnogi gledalci so se pritoževali, da imamo preveč prekinitev. Sedaj imamo med 20:00 in 22:00 samo 4 prekinitve:

- med Tednikom 1
- med Tednikom 2
- med Studio City 1
- med Studio City 2.

Tako izgleda moderen televizijski spored, ki omogoča za gledalce kvalitetno prehajanje med vsebinami. Seveda bo gledalec, ki gleda SAMO Studio City opazil, da ima oddaja sedaj dve prekinitvi, pred tem pa je imela samo eno (čeprav je tako že 6 mesecev). Vendar pa imam TV Slovenija veliko gledalcev, ki gledajo več kot le eno oddajo in program pripravljamo tudi za njih.«

Manica J. Ambrožič:

Naj ob tem kot odgovorna urednica Informativnega programa TVS dodam, da je vsekakor naš namen, da oddajo gleda čim več ljudi in ne čim manj. Tudi zato so bile uvedene spremembe oglasnih blokov, ki omogočajo, da gledalci brez prekinitev prehajajo iz ene oddaje v drugo. Ves čas pa skrbno spremljamo meritve gledanosti in bomo – če bo potrebno – oglasne bloke tudi spremenili.«

Gledalec se je zahvalil za pojasnilo, vendar ga ni sprejel:

»Primerjava minut za oglase na **nacionalki** in **komercialkah** sploh ni relevantno. "Tako izgleda moderen televizijski spored, ki omogoča za gledalce **kvalitetno (?)** prehajanje med vsebinami" pa je **cinizem brez primere**. Za to stališče vam bo najbolj hvaležen Princ teme, ki sicer ne plačuje naročnine, čaka pa na popolno preobrazbo TVS v "Grimsovizijo". Zgleda, da je prepričevanje o tem, katere oddaje lahko še prekinjate z **bedastimi reklamnimi vložki** povsem neučinkovito. Če vas profesionalni odnos do specifičnih vsebin oddaj ne zavezuje k rahločutnosti, je prepričevanje odveč.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Načeloma pojasnilom pomočnika direktorja v konkretni zadevi nimam česa dodati. Trženje oglasnega prostora je pač neizogiben del RTV-dejavnosti, saj je zakonodajalec predvidel, da si mora javni medij del sredstev (v praksi kar petino) zagotoviti sam, ob tem pa mu nalaga vedno nove obveznosti, ki jih z RTV-prispevkom praktično ni mogoče pokriti (npr. sofinanciranje neodvisne filmske produkcije, digitalizacija filmskega arhiva, opremljanje TV-vsebin, da so dostopne za gluhe in slepe gledalce itd).

Želim si, da bi bili oglasni bloki razporejeni tako, da bi bili čim manj moteči za gledalce in da se ne ustvarja vtis o vsiljivih prekinitvah. Iz odzivov vem, da je vtis včasih odločilnejši ali močnejši, kot je dejansko razmerje. V osrednjem televizijskem času je objavljenih 7 minut oglasnih sporočil na uro, nikoli več, ali je to pred oddajo, med njo ali po njej, pa je stvar strokovne presoje in analize gledalskih navad.

Menim, da kritična pisma, kakršno je vaše, lahko prispevajo k vnovičnemu premisleku o tekočem prehajanju med televizijskimi vsebinami, za kar se tudi sama zavzemam.«

Prikrita propaganda pred lokalnimi volitvami?

Gledalec **J. P.** se je pritožil zaradi intervjuja z Anžetom Logarjem (SDS) v oddaji Politik, to sem jaz na TV SLO3 (premierno predvajanje 29. 9.), saj da je bila vsebina propaganda pred jesenskimi lokalnimi volitvami.

»Včeraj sem zasledil na vašem 3. programu dokaj obširen pogovor s kandidatom za župana stranke SDS g. Logarjem, ki je že razlagal svoj program.

S tem v zvezi me zanima ali je šlo za plačljivo propagandno oddajo ali gre že za uradno kandidaturo za volitve?

Zasledil sem namreč, da je pred Logarjem kandidaturo za župana najavil tudi predstavnik stran SMC, pa ga na TV še do danes nihče ni predstavil.

Prosim za pojasnilo saj domnevam da gre za nekorektno in pri pristransko poročanje ki ima tudi določen namen.«

Manica J. Ambrožič, odgovorna urednica:

»Na tretjem parlamentarnem programu pripravljamo pogovorne oddaje s predstavniki slovenskega političnega življenja, s posebnim poudarkom na parlamentarnem dogajanju. Tako smo v zadnjih nekaj tednih pripravili pogovore predsednikom DZ-ja Dejanom Židanom (SD), dvema podpredsednikoma DZ-ja Tino Heferle (LMŠ) in Jožetom Tankom (SDS), predsednikom odbora za nadzor financ Anžetom Logarjem (SDS), včeraj smo gostili ministra za gospodarstvo Zdravka Počivalška (SMC), ta teden pripravljamo še pogovor z evropsko komisarko Violeto Bulc, naslednji teden pa gostimo predsednika poslanske skupine SMC-ja Igorja Zorčiča in kmetijsko ministrico Aleksandro Pivec (SD).

V naših oddajah bomo gostili vse predsednike parlamentarnih komisij in odborov, pogovor z gospodom Logarjem pa smo posneli 27. septembra in objavili 29. septembra. V oddaji, ki jo omenjate, je gospod Logar nastopil v vlogi predsednika odbora za nadzor financ in kot poslanec SDS ter ni govoril o svoji kandidaturi ali programu za župana, ker je takrat sploh še ni objavil in zanjo tudi nismo vedeli.«

Glasno/Odmevi o zborovanju

Programski svet RTV Slovenija je varuhinji v obravnavo odstopil pritožbo gibanja **Glasno!**, ki se nanaša na poročilo s protestnega zborovanja ZZB NOB na Titovem trgu v Kopru 2. 8. 2018. Poročilo je bilo objavljeno istega dne v večerni oddaji TV Slovenija Odmevi. V poročilu so bile po mnenju pritožnikov zamolčane okoliščine in sporočila, ki so bistvena za razumevanje dogajanja, pri čemer naj bi avtorica v pripravi poročila ravnala poklicno neprimerno.

Kot utemeljitev in sestavni del pritožbe so navedli vsebino bloga, objavljenega na spletu (https://www.glasno.si/post/porocanje_s_protesta_borcev).

Iz odgovora **varuhinje**:

»Za odziv na pritožbo sem prosila pristojno odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija **Manico J. Ambrožič**.

Kopiram odgovor: »Novinarka Sabina Francek Ivović je s protesta Zveze združenj borcev za vrednote NOB, ki je bil v 2. avgusta 2018 v Kopru, pripravila kratko poročilo za oddajo Odmevi. V poročilo je vključila tudi izjave predsednika Združenja protifašistov, borcev za vrednote NOB in veteranov Koper Marjana Križmana in predsednika Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije Tita Turnška.

Izbor izjav in njihova umestitev sta predmet avtonomne novinarske in uredniške presoje, vsekakor pa pri omenjenem poročanju ni prišlo do kršitev programskih standardov.«

Tudi sama sem si pogledala poročilo (z vidika fokusa, konteksta, žanra in upoštevanja Poklicnih meril in načel novinarske etike) in se z uredničnim odgovorom strinjam.

V obravnavanem poročilu so bila v skladu s pravili žanra navedena elementarna, vendar ključna dejstva o dogodku, pri čemer je treba kot sestavni del poročila šteti tudi napoved, ki jo je prebrala voditeljica večerne televizijske oddaje.

Menim, da je poročilo kljub skopo odmerjenemu programskemu času (skupaj z napovedjo je bila vsebini namenjena minuta in 22 sekund) gledalcem zagotovilo odgovore na vseh pet novinarskih K-jev (Kdo, Kdaj, Kje, Kaj, Kako + Zakaj/čemu). S tem je bilo poročanje iz Kopra kljub novičarski zasnovi in omejenemu programskemu času dovolj natančno, da so si gledalci lahko ustvarili predstavo o dogajanju. V poročilu so bila navedena dejstva, brez komentatorski prvin.

Menim, da so bila upoštevana pravila žanra oz. da je avtorica upoštevala za ta žanr ključna določila Poklicnih meril in načel novinarske etike, (5.5 Poročilo, 1.1. Natančnost, 1. 2. Nepristranskost).

Dodajam, da poročevalcu ni mogoče oporekati pravice do izbora izjav, s katerimi po njegovi presoji najbolje ilustrira vsebino. Prav tako menim, da celovitosti poročanja ni mogoče enačiti z zrcaljenjem ali zapisnikarstvom, saj je televizijsko poročilo vedno opis ali povzetek dogajanja, kakor ga je videl avtor, pri čemer pa ne odsliska sleherne podrobnosti, izjave, vidika ali odtenka. Pomembno pa je, da gledalci razumejo o čem in zakaj se poroča.

Menim, da sta bila v obravnavani programske vsebine gledalcem dovolj razumljivo podana tako kontekst poročanja (odzivi na oddajo Intervju, ki je bila na TV Slovenija objavljena nekaj dni prej, 22. 7. 2018) kot fokus oz. zorni kot poročila (kako se na obravnavo polpretekle zgodovine na javni RTV in drugih odziva ZZB NOB).

Kot varuhinja ne morem za posamične konkretne primere analizirati delovnih procesov, ki so bili osnova za poročanje, še zlasti pa ne presojati novinarjevega izbora izjav ali veznega besedila (v poročilu) oz. uredniškega fokusa (v poročanju) ter tudi ne, zakaj je uredništvo določilo prav takšen obseg in zorni kot obravnave.

Menim, da bi bilo to poseganje v novinarsko in uredniško avtonomijo.

Dodajam še, da uredništva smejo v programe po uredniški presoji in merilih uvrščati vse vsebine, zanimive in pomembne za javnost, kar velja tudi za dogajanje v povezavi z RTV Slovenija.«

Preveč črnogleda Tarča

Pritožnik **M. J.** je po telefonu izrazil pomisleke o oddaji Tarča o lokalnih težavah in volitvah, ki je bila predvajana 18. oktobra, češ da oddaja v ospredje postavlja težave in ne išče rešitev. Povzetek pritožbe:

»Oddaje, kakršna je bila zadnja Tarča o Sloveniji občin in regij, mečejo na TV SLO slabo luč, saj delujejo, kot bi bile inscenirane z namenom, da bi trosile slabo voljo, ne pa, da bi iskale rešitve. Vse je črno, vse je zanič, vse občine so deprivilegirane, vse regije so zaostale, nihče jim ne da cest in zdravstvenih domov in šol. In ljudje skorja umirajo zaradi »zunanjega sovražnika«.

Le koga? Kot da bi obstajal nekdo od zunaj, ki bi Slovencem takšne stvari moral dati. In kot da bi bili vsi državljani razbremenjeni odgovornosti za participiranje v družbi. Menim, da bi morala nacionalka na tak način podajati vsebine, da torej nimamo le pravic, ampak tudi odgovornosti. Ko sem gledala tiste ljudi na Koroškem, ki so kibicirali novinarki in županji, sem se vprašal, kakšna je razlika med Kmetijo in informativno oddajo TV Slovenija. Prosim za več vsebin, ki bodo po polemični debati nakazale tudi rešitve.«

Odgovor odgovorne urednice **Manice J. Ambrožič:**

»V Tarči smo želeli dan pred začetkom predvolilne kampanje pred letošnjimi lokalnimi volitvami odpreti nekaj perečih tem, ki so povezane z občinami in regijami. Nikjer nismo sporočili, da so vse slovenske občine deprivilegirane ali zaostale, pač pa smo kot medij, ki je v službi javnosti, dali glas tistim, ki želijo, da jih odločevalci slišijo in da prisluhnejo tudi njihovim težavam. In to so tudi težave s šolami, bankami, vrtci, cestami... Menim, da je primerjava med oddajo Kmetija in oddajo Tarča, v katero so se neposredno javljali tudi krajanji Črne na Koroškem, žaljiva za ustvarjalce TV Slovenija in za Črnjane.«

Napaka pri navajanju podatkov v Dnevniku

Gledalec **K. K.** je varuhinjo seznanil s prošnjo za popravek, posredovano odgovorni urednici, glede navajanja napačnih podatkov o davčnih prilivih v Dnevniku 28. septembra.

»Gre za to, da je zgoraj imenovana ob prikazu tabele obdavčitev v posameznih državah povedala: »...V Sloveniji je ta delež skoraj 37%, kar našo državo uvršča pod povprečje EU, v Nemčiji, Avstriji in Italiji je ta delež davčnih prilivov v BDP večji, kot je pri nas, na Hrvaškem in Madžarskem pa manjši.«

Navajam del tabele, ki se ne ujema z izrečenim, pa vam predlagam, da to v naslednji informativni oddaji TV dnevnik tudi uradno popravite.

Davki v Sloveniji: 36,9%
Davki na Hrvaškem: 37,7%
Davki na Mažarskem: 39,2%
Povprečje v EU: 39,8%

Za navedeni popravek prosim, ker nisem do danes zasledil, da bi sami popravili storjeno napako, kot tudi zato, ker se nihče od kompetentnih strokovnjakov do danes še ni oglasil s tem v zvezi.«

Iz odgovora odgovorne urednice **Manice J. Ambrožič**:

»Za napako v zadnjem stavku vesti o davkih, ki jo je prebrala voditeljica Dnevnika 28. septembra, se opravičujemo.
Podatki, ki smo jih v oddaji prikazali grafično, so bili sicer pravilni.
Napako bomo v današnjem Dnevniku popravili.«

Spregledana politična zgodba?

Gledalec **J. L.** je vprašal, zakaj informativne oddaje niso bolj udarno obravnavale domnevne korupcijske afere nekdanjega ministra Cerarjeve vlade in stranke SMC Koprivnikarja.

»... in glej ga zlomka novica ni niti tako pomembna da bi jo dali za prvo novico v Dnevniku čeprav se v tem času ne dogaja kaj drugega pomembnega. Zasledimo jo šele kot tretjo ali četrto novico. Zakaj tako - z drugim imenom in stranko bi bila to glavna novica s katero se bi ukvarjal kar lep del uredništva na info programu.«

Aja pa lepo bi bilo, da novinar ki je delal prispevek o tem navede vir, ker RTV ni prva objavila novico o tem le zakaj. Bom ugibal vir je Požareport - on pa je na črni listi RTV-ja zato ga ne objavimo.«

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič** je odgovorila:

»V ponedeljek smo na začetku Dnevnika objavili prispevek o spopadu za županski stol v Ljubljani, zbirali in preverjali pa smo informacije o razkritjih, povezanih s nekdanjim ministrom Koprivnikarjem. Dovolj materiala za prispevek smo zbrali v torek. Prispevek je bil v torek umeščen v prvi del oddaje, a ne na sam začetek, ker se nam je zdelo pomembnejše aktualno dogajanje povezano s presenetljivo menjavo na vrhu Policije. O dogajanju in razkritjih, povezanih z nekdanjim ministrom Koprivnikarjem, bomo še poročali. Obtožbe o črnih listah RTV-ja zavračam: v sredo smo denimo v oddaji Slovenska kronika objavili novico o županskem kandidatu Liste novinarja Bojana Požarja.«

(Ne)pristranskost v vodenju Odmevov

Gledalka **J. Ž.** je menila da sta voditelja Odmevov politično nepristranska, voditeljica Odmevov (ki po mnenju pritožnice največkrat vodi oddajo) pa naj bi z nekaterimi gosti delala v rokavicah, z drugimi pa preostro.

»Vsak Slovenec ima pravico biti politično opredeljen v svojem zasebnem življenju nikakor pa ne sme tega kazati na javni TV.«

Odgovorna urednica **Manica. J. Ambrožič**:

»Oddajo Odmevi vodijo trije voditelji: Rosvita Pesek, Slavko Bobovnik in Igor Bergant. Kolegica Rosvita Pesek in kolega Igor Bergant na mesec vodita enako število oddaj, kolega Bobovnik ima nekoliko manj vodenj Odmevov, saj vodi tudi sobotni in nedeljski Dnevnik.

Vsi televizijski voditelji so pod drobnogledom kritične javnosti, poslanstvo Odmevov pa je gledalcem ponuditi aktualen, analitičen in poglobljen pregled najpomembnejših dogodkov dneva.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Varuh nima nobene pristojnosti glede kadrovske zadeve in tudi ne morem presojati o okusih gledalcev in poslušalcev. Menim pa, da je pri morebitnem zatrjevanju o pristranskosti nekega novinarja treba takšno trditev tudi argumentirati.«

O voditelju Studia City

Gledalec **J. L.** je zastavil več vprašanj glede voditelja oddaje Studio City ter mu očital pristranskost.

»Kdaj bo RTV hiša ukrepala proti voditelju te oddaje, ki že več let brezplačno reklamira levičarsko revijo Mladina in njihovo ideologijo? Le zakaj dvojni standardi?«

Odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič**:

»Marcel Štefančič je dolgoletni voditelj oddaje Studio City, v slovenski javnosti pa je prepoznan tudi kot iskri mislec in poglobljen poznavalec sodobne družbe ter avtor številnih, tudi nagradenih esejev, kritik, razprav in razmišljanj. Njegovo zadnje delo, Ivan Cankar, eseji o največjem, je izšla ta mesec. Kolega Marcel Štefančič pri svojem delu na Televiziji Slovenija ne reklamira Mladine, pač pa vodi tedensko aktualno mozaično oddajo Studio City. Za svoje delo tv voditelja je bil že večkrat nagraden.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Deklina zgodba, kdaj druga sezona?

Gledalko **M. T.** je zanimalo, kdaj bo TV Slovenija predvajala drugo sezono nadaljevanke Deklina zgodba.

»Pravkar se je končala prva serija nadaljevanke Deklina zgodba. Ker se me je ta zgodba močno dotaknila in ker vidim, kam nas ženske peljejo državni kova Orban, Trump, Erdogan....bi želela, da se vse več ljudi seznanijo tudi s to nadaljevanke in, da vidijo, kam lahko vodi taka pot. Res, da je vse kar malo nenormalno, a vseeno, da človeku, še posebej nam ženskam, misliti. Zanima me, zakaj ni takoj nadaljevanja z 2.serijo? Upam, da ima RTV SLO v planu nadaljevati, saj se mi ne zdi korektno, da gledalcu ponudite " prst", potem pa roko umaknete.«

Neli Vozelj Aberšek, urednica Uredništva tujih oddaj:

»Veseli nas, da ste prepoznali relevantnost serije Deklina zgodba za današnji čas. Z velikim veseljem bi vam takoj ponudili nadaljevanje serije, a žal to ni mogoče, saj je distributer javni TV ne sme prodati pred iztekom določenega časovnega zamika. Že to, da smo dobili za predvajanje 1.sezono, je - ob naših finančnih zmožnostih - uspeh. Kljub temu, da so jo nekateri gledalci že lahko videli mreži HBO, smo se odločili za nakup zaradi pomembne vsebine oziroma sporočilnosti. Prizadevamo si pridobiti tudi pravice za drugo sezono; ravno kar potekajo pogajanja, če bodo uspešna, bo 2.sezona na voljo predvidoma od aprila prihodnje leto.

Žal se je nakup serij za javne televizije v zadnjih letih močno zaostрил, cene za nakup novih serij pa so šle v nebo. Večino serij sofinancirajo velike mednarodne korporacije oziroma televizijske mreže ali pa za licence za predvajanje ponudijo ogromne vsote denarja, s tem pa pridobijo pravico predvajanja na svojem kanalu in prepoved prodaje serije za določeno obdobje (t. i. imenovani holdback).

Ne morem vas razveseliti s takojšnjim nadaljevanjem serije, upam pa, da jo boste vseeno spremljali, ko/če jo bomo lahko uvrstili na spored.«

Gledalko je odgovor razočaral:

»Si bomo pač morali pomagati z angleškimi verzijami na youtube, saj taka serija izgubi smisel, če se še komaj spomniš, kaj je bilo v prejšnji sezoni. Bilo bi bolje, da je sploh ne bi začeli, kot pa tako velik časovni razmak.«

Varuhinja je gledalki dodatno pojasnila, da »če nimamo pravic, ne smemo predvajati. Da bi imeli pravice, jih moramo kupiti. Da bi jih kupili, nam jih mora biti nekdo pripravljen prodati in to za denar, ki ga zmoremo...«

Votla krona – zakaj nadaljevanke ni na spletu?

Gledalka **F. Z.** je vprašala, zakaj v spletnem arhivu 4D ni britanske nadaljevanka *Votla krona*(II.): *Vojna dveh rož: Henrik VI.*

»Nekaj časa sem čakala, ali se bo morda pojavila možnost poznejšega ogleda zgodovinske nadaljevanke [Votla krona \(II.\): Vojna dveh rož: Henrik VI., britanska nadaljevanka, 5/8](#). Ker se ni, bi rada vedela, kateri so zaviralni dejavniki, ki preprečujejo uvrstitev le-te v poznejši ogled.«

Uredništvo za tuje oddaje, **Bernarda Grum**:

»Z distributerji skušamo sklepati pogodbe, ki vključujejo tudi možnost ogleda v našem spletnem arhivu. Največkrat tak dogovor sklenemo, je pa tudi nekaj izjem in ena takih je nadaljevanka *VOTLA KRONA*, za katero imamo pravice izključno za televizijsko predvajanje, zato objave v RTV 4D arhivu ni.«

Boste predvajali tuj dokumentarec o naši zgodovini?

Gledalka **F. C.** je bila navdušena nad dokumentarno oddajo, ki jo je gledala na tujem televizijskem programu in predlaga, naj jo predvaja tudi TV Slovenija.

»Pravkar poteka na Viasat History oddaja o pobegu zavezniških ujetnikov, ki so s pomočjo slovenskih partizanov pobegnili iz nacističnega ujetništva. Bilo je okoli 100 ujetnikov, ki so se podali skozi gozdove od severa Slovenije do hrvaške meje. V oddaji pokažejo tudi o pomoči pilotom, o ljudeh, ki so med potjo pomagali, o Dražgošah, ker še gledam, oddaja še ni pri koncu, bom zaključila in vas prosila, da si to oddajo priskrbite in jo predvajate na naši TV, premalo vemo o tem, sploh pa mladi in bi bilo prav, da izvejo, da so borbo partizanov cenili tudi drugi narodi!!!«

Pisarna varuhinje je pobudo posredovala vodstvu TV Slovenija in pristojnemu uredništvu ter gledalki med drugim odgovorila:

»Zahvaljujemo se vam za vašo pobudo. Varuhinja verjame, da je profesionalno in poglobljeno televizijsko prikazovanje narodove zgodovine eno izmed poslanstev javne radiotelevizije. Nenazadnje RTV Slovenija k temu zavezujejo Programski standardi, ki govorijo med drugim tudi, da naj javna RTV v javnem interesu deluje tudi tako, da spodbuja poznavanje in spoštovanje nacionalne zgodovine.«

Pohvale, zahvale, graje

Varuhinja je bila seznanjena s pohvalami, ki so jih prejemale uredništva Kulturno-umetniškega programa. Nekaj primerov:

»Kot sporadični gledalec kulturnacionalke danes ostal prikovan pred Osmi dan. Redek občutek - to pa moram gledati še naslednjič ... » **(B. N.)**

»Spoštovani dr. Andrej Doblehar! čestitam vam za dokumentarni film o televiziji in kulturni dediščini! Kako dobro je pokazal kvaliteto nekdanjih oddaj in znanje njihovih ustvarjalcev!« **(M. R.)**

»Vse pohvale za oddajo Turbolenca. Spremljam jo ze zelo dolgo, dobim veliko koristni nasvetov in splosne razgledanosti. Upam, da boste imeli se dolgo voljo in ideje za ustvarjanje oddaje.« **(T. J.)**

»V imenu vseh, ki smo imeli možnost in priložnost sodelovati v zadnji oddaji Ugriznimo v znanost na temo gomoljik, se zahvaljujem voditeljici, urednici in vsem ostalim sodelavcem oddaje, da ste imeli z nami, televizijsko neukimi specialisti znanstvenih in strokovnih področij, dovolj potrpljenja, da smo skupaj lahko skupaj prikazali zapleten svet gomoljik širši javnosti.« **(T. G.)**

Varuhinja je prejela tudi 3 odzive na oddajo Pričevalci, in sicer pohvalo za oddajo s pričevalcema iz Avstralije (9. 10.) ter kritiko oddaj s pričevalkama iz Bele krajine (23. 10.).

»Pravkar sem gledal oddajo Pričevalci avtorja dr. Možine. Čestitam dr. Možini za izredno dobro izbrana pričevalca, ki sta opisala vse blagodatni komunistične oblasti, ki so bili vzrok za njuno izselitev v Avstrijo in nato v Avstralijo.« **(J. K)**

»Boli me in ne razumem, zakaj se govori o partizanih kot pobijalcih duhovnikov v Beli krajini, nič pa o tem, da so nekateri duhovniki sodelovali pri izganjanju Belokranjcev v italijanska fašistična taborišča. Koliko se jih ni nikoli vrnilo!« (gledalec **M.** po telefonu)

»Oddaja me je razburila. Ne razumem, kako se lahko nekdo, ki je bil med vojno star 5 ali 8 let predstavlja kot pričevalec, ki se do podrobnosti spominja, kaj vse se je dogajalo takrat? Med vojno sem bila stara devet let, ko sem ostala brez očeta. Pa vendar si ne morem priklicati niti njegove podobe. Govorjenje iz tretje roke, kot da se sam vsega spomniš, ni avtentično in je namenjeno hujskanju in razdvajanju. Ena pričevalka je tudi govorila, da so jim partizani vzeli pol živine in da je bilo zato za družino manj. Kaj pa bi rekli mi, Ljubljčanji, ki med okupacijo še polovice nismo imeli, ampak nič.« (E. P., po telefonu)

III. RAZVEDRILNI PROGRAM

Vem! in »ljubljanščina«

Gledalec **S. K.** se je pritožil, da je v kvizu Vem! 11. oktobra voditelj uporabljal ljubljansko narečje.

»Danes 11.10.2018 sem gledal oddajo Vem in sem tako razočaran da vam ne morem povedati, že enkrat sem vam pisal, da uporabljate ljubljansčino na nacionalni televiziji katero (pre)drago plačujemo za to kar nam ponujate. Aljoša še vedno uglašuje vašega sponzora Lidl kot LidEl ampak da dopusti da obvelja beseda ki jo bilo treba rešiti vestern tekmovalca pa je rekel vesterEn in beseda je obveljala.«

Iz odgovora **Vanje Vardjana**, odgovornega urednika Razvedrilnega programa:

»Voditelja opozarjamo na napake in ju bomo tudi na te, ki jih navajate. Kot opravičilo pa pojasnilo, da gre za oddajo brez vnaprej pripravljenega besedila, vse izgovorjeno je sproti ubesedovano, kar ni lahko in voditelji kdaj naredijo tudi kakšno napako ali jih zanese v pogovorni jezik. Za vodenje kviza smo izbrali dva profesionalna igralca, ki sta se jezikovno izobraževala na akademiji in se še vedno izobražujeta pri vsakdanjem delu v gledališču.

Na drugi del pritožbe pa ne moremo odgovoriti, ker v križankah, ki so bile objavljene v kvizu VEM!, 1. 10.2018, nismo našli besede vestern.«

Iz pojasnila **pisarne varuhinje**:

»Ob tem dodajamo tudi splošno pojasnilo, da so jezikovna kultura in visoki jezikovni standardi pri pisani in govorni besedi med poslanstvi slovenske javne radiotelevizije. Za izpolnjevanje omenjenega poslanstva se vsakodnevno trudijo med drugim jezikovni svetovalci v različnih enotah RTV Slovenija; na Radiu Slovenija pa deluje tudi fonetična služba.«

IV. ŠPORTNI PROGRAM

Preskopo o triatlonu!

Gledalec in poslušalec **A. B.** se je pritožil nad, po njegovem mnenju, skopim poročanjem o uspehih slovenskih tekmovalcev na svetovnem prvenstvu v triatlonu v programih in vsebinah javne radiotelevizije.

»Minuli konec tedna se je zgodilo svetovno prvenstvo v triatlonu, katerega se je udeležilo tudi devet slovenskih tekmovalcev.

Dne 14.10 sem v kateremu koli od programov (TV in radio) pričakoval obsežen prispevek o tem tekmovanju. Razen skromnega članka na MMC v katerem je bil omenjen zgolj David Pleše (kateri je edini nastopil med profesionalci) o ostalih osmih udeležencih nisem zasledil nobene informacije, kljub temu da so v svojih kategorijah dosegli izjemne rezultate (že sama uvrstitev na to tekmo je velikanski dosežek).

V večerni športni oddaji je bilo veliko časa namenjenega manj odmevnim dogodkom in športnim dosežkom tega dne, kot je bila udeležba teh tekmovalcev na SP V triatlonu.

Zanima me, zakaj novica o dosežkih (neprofesionalnih tekmovalcev) na tem tekmovanju, za novinarje RTV SLO ni bila vredna omembe?»

Gregor Peternel, odgovorni urednik Športnega programa na TV Slovenija:

»V Šport na TV Slovenija smo poročali o SP v triatlonu. Agencija nam je posredovala sliko, tako da smo pokazali razplet tekme in povedali uvrstitev Davida Plešeta. V skladu s kriteriji Športnega programa pa o vseh rezultatih slovenskih udeležencev pa ne poročamo v nobenem primeru. Informativne oddaje na televiziji so časovno omejene in v skladu s tem odredjamo tudi minutažo poročanja s posameznega dogodka.«

Odgovor je prispeval tudi urednik Športnega uredništva Radia Slovenija **Boštjan Reberšak** – odgovor objavljamo v poglavju Radio Slovenija, Val 202 na str. 31.

Priporočilo varuhinje:

Uredništvom priporočam, da v programskem času, namenjenemu športnim vsebinam, poiščejo prostor za prikaz raznovrstnega udejstvovanja slovenskih športnikov, tudi v manj množičnih, izpostavljenih ali novejših športnih panogam. Smiselno je spomniti na sklep Programskega sveta RTV Slovenija (sprejet je bil na 33. redni seji, 22. maja 2017), in sicer, naj Zavod »v letu 2018 nameni večjo programsko pozornost neolimpijskim in nemnožičnim športom, zlasti na portalu Multimedijskega centra, ter k sooblikovanju teh vsebin pritegne zainteresirano športno javnost.«

V. PROGRAM PLUS

Nov obraz oddaje Dobro jutro

Dva odziva, pohvala in kritika, se nanašata na terensko oglašanje nove sodelavke oddaje Dobro jutro Oriane Giroto v oddajo 11. oktobra.

»Zdi se mi zanimiva in bi jo pohvalil, končno nekdo s pozitivno energijo. Včasih se mi zdi, da so nekatere voditeljice zjutraj preveč resne, Oriana pa je polna navdušenja, da jo je veselje pogledati. Upam, da jo na ekranu vidim čim večkrat.« (N. K.)

»Težko je najti besede, ki bi opisale, kako močno neprimerna je bila vsebina in izvedba prispevka. Neprimerna v več pogledih. Pa če naštejemo le nekaj najbolj očitnih:

- Skrajno neprimerno in obrtniško nesprejemljiv nastop voditeljice pred kamero. Na nacionalni televiziji človek vendar pričakuje profesionalen nastop in ne nekontroliranega zviranja.
- Skrajno neprimerna uporaba ljubljanskega slenga. Na nacionalni televiziji človek vendar pričakuje vsaj osnovno raven znanja slovenskega jezika in uporabo le tega.
- Skrajno neprimerno vodenje pogovora z gostom. Na nacionalni televiziji človek vendar pričakuje, da bo voditeljice vedela, s kom se pogovarja.
- Skrajno neprimerna vsebinska zasnova prispevka. »Šlatanje« ne do konca odmrznjene morske hrane kot osnovne in edine vsebinske premise prispevka bi človek pričakoval morda v najstniški potegavščini, zagotovo pa ne na nacionalni televiziji.

In še bi lahko naštevala.« (A. D. R.)

Daša Lamut Prosen, Urednica Uredništva jutranjega programa:

»Oriana Giroto je nova sodelavka oddaje Dobro jutro, ima pa že številne televizijske izkušnje. Z nami je prvič sodelovala prav 11.10., ko je imela vklope s terena. Dobili smo ogromno odzivov, ki hvalijo njeno energijo, zanos in sproščenost, ki so sicer zelo dobrodošli za jutranjo oddajo. Ker prihaja iz nekega drugega okolja, saj je odraščala v Italiji, menimo, da je tudi ta različnost doprinos nacionalni televiziji.

Ker je bilo to njeno prvo javljanje v našo oddajo, je bila malce nervozna, kar je bilo čutiti na ekranu. Strinjamo se, da se je pri svojih prvih vklopih občasno tudi preveč približala pogovornemu jeziku, kar je nedopustno in smo jo na to že opozorili. Po potrebi jo bomo poslali tudi na dodatna govorna izobraževanja.

Gledalka omenja nagradno igro, v kateri naključni mimoidoči za denarno nagrado z otipom poskušajo ugotoviti, kaj se skriva v škatli. V oddaji dne 11.10. se je v škatli skrival svež ligenj, kupljen v ribarnici na ljubljanski tržnici isti dan, in ne zamrznjena hrana, kot piše gledalka. Pri tej igri gre sicer za senzorično zaznavo predmetov, kar je pravzaprav prikaz tega, kako pomemben je za ljudi vid.«

Simultano prevedena Tereza Kesovija

Varuhinja je prejela dve telefonski pritožbi (V. B. in anonimna) glede simultane prevajanja pevke Tereze Kesovije, ki je bila gostja oddaje Dobro jutro 8. 10.; pritožnikoma se je zdelo prevajanje moteče.

Iz odgovora urednice oddaje Dobro jutro, **Daše Lamut Prosen**:

»Pogovor smo v skladu z zakonom prevajali, ker je gostja tujka.

Sprva smo se dogovorili, da bo prevajalka povzemala in prevajala gostjo po vsakem njenem odgovoru. Nato pa se je ekipa malo pred začetkom oddaje odločila, da bo za gledalce vseeno bolje, če imamo simultan prevod. Toda prevajalka je - med oddajo v živo - sicer zelo uvidevno, a preveč tiho prevajala, prevajalskega seta, ki naj bi poskrbel za boljši zvok, pa nismo imeli naročenega, Ker gre za oddajo v živo, sta bili taka izvedba in odločitev malce nerodni. Večje težave z zvokom so bile sicer le bolj na začetku pogovora, kasneje smo poskrbeli, da je bil pogovor bolj razumljiv.«

VI. SPLOŠNO

Brez prenosa proslave na državni praznik

Dve gledalca sta v programu TV Slovenija pogrešala prenos slovesnosti ob dnevu reformacije; zanimalo ju je, zakaj prenosa ni bilo.

»Menim, da je v počastitev državnega praznika, ki je tudi dela prost dan, potrebno imeti na sporedu TV tudi prenos proslave. Gre za vprašanje, ali ta praznik država ceni ali ga namerava počasi ukiniti.

TV SLO, ki je del javnega zavoda posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, bi v programski shemi vsekakor pričakovala prenos proslave.« (C. T.)

»Presenečen sem bil, da na 1. programu TV Slovenija ni bilo prenosa iz Raven na Koroškem pod naslovom "Proslava ob dnevu reformatorjev, upornikov vseh vrst". Resda je bila vidna na MMC-ju in poslušalci radia so jo spremljali na "ARS-u", ampak ali ima tujejezična nadaljevanka večjo veljavo? Se sramujemo slovenskega jezika?« (I. P.)

Odgovor **Natalije Gorščak**, v. d. direktorice TV Slovenija:

»Z velikim spoštovanjem do vseh ustvarjalcev proslav in njihovih organizatorjev, bi radi najprej ponovno pojasnili, da na RTV Slovenija oziroma na Televiziji Slovenija dogodke načeloma snemamo oziroma prenašamo:

- v dogovoru z državo oz. njenim Ministrstvom za kulturo, ki proslave uvršča v načrt letnih proslav (pri tem velja omeniti, da v dogovoru s pristojnimi, ki se zavedajo pomena televizičnosti proslav in na tem odbor pri Ministrstvu za kulturo tudi dela, zato so te proslave bolje gledane od vseh ostalih) in lani je bila proslava ob Dnevu reformacije uvrščena med prenose državnih proslav zaradi obeleževanja 500-letnice protestantizma;
- v okviru programsko-produkcijskega načrta – tja uvrščamo predvsem nekatere dobrodelne oddaje in npr. prenos obletnice vrnitve Primorske matični domovini, ki jo pripravljajo na regionalnem kanalu TV KP/Ca ter npr. prenos otvoritve Borštnikovega srečanja, če se uspemo dogovoriti, da je scenarij primeren za televizijski prenos;
- v dogovoru s posameznimi organizacijami, ki krijejo vse stroške produkcije oz. od njih prejmemo posnetek (npr. Božični koncert Gimnazije Kranj) ali pa samo prenašamo signal, ki ga zagotovijo oni po naših programskih in tehničnih merilih in standardih (npr. proslava 2. septembra ob 240-letnici prvega vzpona na Triglav oziroma s sofinanciranjem stroškov prenosa.

Naša RTV Slovenija ima v povprečju mnogo več proslav in snemanj dogodkov v primerjavi z razvitimi evropskimi javnimi servisi, zato si želimo, da bi v prihodnje tudi pri nas zmanjšali število takih snemanj in pripravili več oddaj v okviru sodobnih formatov, ki nam jih primanjkuje. Take oddaje so trend na javnih televizijah, ki so v preteklih letih poleg odličnega lastnega igranega programa, ki ga pri nas tudi primanjkuje, dvignili gledanost javne televizije v evropskem prostoru in to kljub hudi konkurenci z multinacionalnimi komercialnimi televizijami in video-portali. Vsi ti javni servisi proslave in druga obeleževanja, razen v zelo redkih primerih, pokrivajo v svojih informativnih oddajah, pa še to v mnogo manjši meri kot mi.

V preteklosti se je dogajalo, da je hiša podlegala pritiskom po snemanjih, prenosih in pripravi različnih, predvsem dokumentarnih oddaj, zato je bilo porabljeno ogromno sredstev, pravega učinka – uresničevanja poslanstva z dvigom gledanosti in ugleda javne RTV SLO pa ni bilo.

Letošnji državni praznik smo obeležili z naslednjimi oddajami:

30.10. TV SLO 2 – 20:00 Reformacija - evropska sveta vojna, britanska dokumentarna oddaja
Britanska dokumentarna oddaja je zgodba o reformaciji. Scenarist in voditelj, zgodovinar David Starkey jo imenuje »naš džihad«, Lutrovo širjenje revolucionarnega manifesta prek tiska primerja s sodobno vlogo twitterja, razkol z Rimom, ki ga je povzročil Henrik VIII., pa kot trdi Brexit Tudorjev.

31.10. TV SLO 1 – 08:00 Trubar in glasba, MePZ Cantemus Kamnik, Matjaž Šček in Gregor Klančič

Primož Trubar je sicer najbolj znan kot avtor Abecednika in Katekizma, vendar pa je deloval tudi kot skladatelj. MePZ Cantemus Kamnik je pod vodstvom zborovodje Matjaža Ščeka izvedel njegove pesmi, ki jih je nekaj let po Trubarjevi smrti v Protestantski pesmarici Ta celi Catehismus izdal Jurij Dalmatin. V oddaji si boste lahko ogledali odlomke s tega koncerta, na kratko pa vam bomo predstavili tudi Trubarjevo glasbeno ustvarjalnost.

31.10. TV SLO 1 – 08:30 Močne korenine, navdih za prihodnost, dokumentarni feljton
Pet stoletij od začetka reformacije je tudi v naših krajih pustilo seme, ki je pognalo močne korenine. Ker moramo, po besedah evangeličanskega škofa Geze Fila, »vero zmeraj iskati v življenju, v odnosu do življenja in do sočloveka,« smo se tudi mi odpravili po svetu v iskanju navdiha za življenje, za osebno vero in za glasbo.

31.10. TV SLO 1 – 09:00 Protestantizem, dokumentarni film

Pred skoraj 500 leti je v zgodovini krščanstva prišlo do velike, revolucionarne spremembe. Rimsko-katoliška cerkev, ki je tisočletje vladala nad znanostjo, moralo in človekom je zapadala v vse večja brezna napuha in bogatenja. Srednjemetražni film, ki ga je Dokumentarni program TV Slovenija produciral v letu 2017, je nastal ob priložnosti obeleževanja 500-letnice. V avtorskem smislu so ga najbolj zaznamovali scenarist in režiser Aleš Nadai, snemalec Stojan Femec, montažerka Alba Korošec, avtor glasbe Tomaž Marič in igralec Vladimir Vlaškalič.

31.10. TV SLO 1 – 10:00 Prenos evangeličanskega bogoslužja ob dnevu reformacije

31.10 TV SLO 1 - Dnevnikov izbor - hommage reformaciji avtorja Boštjana Rousa

31.10. TV SLO 1 – 22:50 Sveto in svet – Praznik verske strpnosti

Pritožnik je prejel tudi spletne povezave na navedene oddaje. Iz dodatnega pojasnila **varuhinje**:

»Pojasnjujem, da TV Slovenija prenaša vse slovesnosti, ki jih v koledar državnih prireditev uvrsti Ministrstvo za kulturo; med temi letos ni bilo proslave ob dnevu reformacije. Seznam za letošnje leto je dostopen na tej povezavi:

http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/sluzba_za_drzavne_proslave/koledar_drzavnih_proslav_za_leto_2018/ .(...) Dodajam, da so praznik s posebnimi programskimi vsebinami obeležili tudi drugi mediji RTV Slovenija - do Radia Slovenija do MMC.«

Vprašanje prenosov slovesnosti se navezuje tudi na poglavje Televizija Slovenija, Informativni program, kjer je pritožnik spraševal o prenosu slovesnosti ob 50. obletnici ustanovitve TO (str. 8).

Siromašenje ponudbe TV-programov

Gledalec **M. F.** se je pritožil na "siromašenjem" ponudbe TV programov, ki jih lahko spremlja preko sobne antene.

»Tv gledam že dolga desetletja preko sobne antene in glede na to, da jo gledam sam v gospodinjstvu in še to zelo malo, ni nikakor ekonomično, da bi prešel npr. h kablenskimi operaterjem. Ampak takim gledalcem kot sem jaz - pa verjamem, da nas ni malo - iz leta v leto bolj krčite programsko ponudbo! Nekdaj smo lovili Pop tv, Kanal A, Planet tv, Gold Sponka in še množino drugih, meni manj zanimivih programov. Že res, da kadar že gledam tv, je to daleč največkrat TV 1 in občasno TV 2 in TV 3, kdaj pa tudi Novo 24. Sprašujem se: nam boste s časom pobrali še to, kar zdaj ponujate?! Ob tem pa je tv naročnina nespremenjena, zdaj pa govorite celo o njenem povišanju!

Obenem moram tudi protestirati proti TV Koper, ki velik del svojega programa oddaja v tujem jeziku brez ustreznih prevodov govornih oddaj!

Ali se bomo po vašem v korist sosede odpovedali še našemu Koprju?!«

Pojasnilo v. d. direktorice TV Slovenija, **Natalije Gorščak**:

»Televizijski signal, ki ga sprejemate preko digitalnega signala, nima nič opraviti z RTV-prispevkom. RTV-prispevek plačujete za programe RTV Slovenija, TV SLO 1, 2 in 3 ter TV Maribor in TV Koper/Capodistria, Radio Prvi, Val 202, Radio Ars, Radio Maribor, Radio Si, radio za madžarsko manjšino MMR, Radio Koper, radio za italijansko manjšino Radio Capodistria, spletno stran rvslo.si, simfonični orkester, big band, zборе in ZKP založbo. Programsko ponudba, ki jo spremljate preko digitalnega signala, ni povezana z RTV Slovenija, pač pa z vsakim ponudnikom programov posebej, ki plačuje za prenos signala preko satelita. Podjetji Pro Plus in Planet sta se lani odločila, da svojega signala ne bosta več oddajali preko satelita, ampak bosta prisotni le v kablenskih sistemih oziroma preko drugih paketnih sistemov, kar jima prinaša dodatne prihodke, prenos signala preko satelita pa za njiju pomeni strošek. Komercialna ponudnika torej za svoje programe preko kablenskih sistemov prejemata plačilo, ki ga morajo seveda plačati naročniki kablenskih programov. RTV Slovenija je, glede na to, da svoje programe distribuira brezplačno oziroma plačuje za prostor na satelitu, kablenskim sistemom že predlagala, naj pripravijo t.i. »socialni paket«, v katerem bodo brezplačni programi, iz česar bo jasno videti, da komercialni ponudniki za svoje programe zahtevajo naročnino, ki je gledalec ne plača neposredno, ampak preko kablenske naročnine in to tako, da niti ne ve, kaj plačuje.

TV Koper/Capodistria je zakonsko predpisan program za italijansko manjšino. Na spremembo jezika oddajanja in na zahtevo po prevodih, žal, nimamo vpliva.

Upam, da smo vam pojasnili, da je razlika med ustvarjanjem, t.j. produkcijo in oddajanjem, t.j. transmisijo oddaj oz. programov.«

Nepredvajan oglas

Gledalec **J. L.** je izrazil mnenje o nepredvajanju oglasa za revijo Reporter.

»V ponedeljek 22.10. 2018 sem na spletnih portalih zasledil, da si je RTV hiša dovolila še eno sramotno dejanje - cenzurirali oz. prepovedali ste oglas revije Reporter, ki izhaja ob ponedeljkih.«

Natalija Gorščak, v. d. direktorice Televizije Slovenija:

»Od 17. 10. 2018 na TV SLO upoštevamo dejstvo, da se je začela volilna kampanja, zato smo 13. 10. 2018 na Kolegiju TV SLO izdali navodilo, da v naših programih nihče od kandidatov za lokalne volitve v nobeni vlogi ne sme nastopati ali se kakorkoli drugače pojaviti. Tega smo se držali tudi pri vseh oglasih, tudi za revijo Reporter.«

O Jožetu Možini, nekulturi novinarjev in varuhinji

Na varuhinjo je bilo so-naslovljeno sporočilo, v katerem **R. K.** med drugim izraža mnenje o delu voditelja in novinarja Jožeta Možine.

»Da je povod, da se obračam na vas zaradi gonje proti spoštovanemu in cenjenemu novinarju dr. Jožetu Možini in so še tudi druge zadeve, ki se jih bom dotaknil v pismu. Veliko krat gledam njegove oddaje. Skozi oddaje se ga imel možnost, oceniti njegovo delo in značaj. Moram priznati je zelo umirjen človek, ni nestrpen, žaljiv, ne hujska ljudi, ni sovražen, človek z veliko začetnico. Katerih na nacionalni televiziji primanjkuje. Še imate jih par a on iztopa. Potrebno bi bilo jih več podobnih. V svojih oddajah se dotika pol pretekle zgodovine, ki ni bila nič kaj lepa, ampak zelo krvava. Zanimivi so njegovi intervjuji kod so bili z Dežmanom ali Grando. ta dva sta najbolj odmevna v zadnjem času. Potrebno je spoznati tudi drugo plat zgodovine in ne samo eno. Kar je pravilno, da se mu to še nadalje omogoča.

Na televiziji imate mnogo novinarjev in novinark, ki svoj značaj kažejo na nekulturen način, z zmerjanjem, plakati, polna so jih usta sovražnega govora. Nimajo lepe besede, za drugačno misleče. Če bi imeli možnost bi se zatekli k nasilju. Naj bolj glasne je skupina novinar, ki protestira z plakati. Sprašujem se kaj je z njimi, ali jim manjka moški hormon sreče, da se tako obnašajo? (...)

Poglavje za sebe je tudi varuhinja gledalčevih pravic Ilinka Todorovski. Z njo sem se večkrat pogovarjal, o zaščiti gledalcev in njihovih pravic. Včasih se je kaj premaknilo, a šlo je počasi naprej isto pot. Moja dolžnost je in ostalih, da plačujemo naročnino, a pravic bol malo. Srečo imajo nesposobni novinarji in novinarke, da so na TV službi. Tudi to, da moramo plačevati naročnino. Drugače nismo nič pomembni.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Iz sporočila sicer ni razvidno, ali pričakujete tudi moj odgovor, vendar se mi zdi smiselno sporočiti, da sem vaše pismo pozorno prebrala.

Kot morda veste, sem v zadevah Intervju/Dežman in Labiritni sveta/komentar zapisala mnenje in priporočilo glede poklicnih standardov, ko gre za kulturo dialoga pa se zavzela za dostojno in spoštljivo javno komunikacijo, brez blatenja, etiketiranja in žaljivk. Menim, da bi se morali vsi sodelujoči v javnih polemikah in razpravah bolj zavedati odgovornosti za izrečene besede.

Z vašo opazko o tem, da gledalci, poslušalci in bralci RTV vsebin niste dovolj pomembni, bi se težko strinjala, menim, da se večina ustvarjalcev in zaposlenih zelo trudi, da pripravljajo najboljše možne programe in storitve. Bilo bi krivično, če bi jih z enim zamahom označili za »nesposobne«, ali če bi celoten javni medijski servis skrčili zgolj na en televizijski program. Kot veste, RTV Slovenija vsak dan »proizvaja« na stotine ur radijskega programa (Prvi, Val 202, Ars, RA KP, RA MB, RA KC, MMR, RSi) in televizijskega programa (TV SLO1, TV SLO2, TV

SLO3, TV KP, TV MB, TV KC, MMR) ter na desetine spletnih in teletekst novic. Nikakor ne smemo zanemariti številne storitve, od digitalizacije filmskega arhiva do dostopnosti programov za gluhe in slepe. Prav ta mesec je začela delovati govorna sinteza, ki slepim omogoča gledanje naših televizijskih oddaj, kar je resnično velik dosežek.

Seveda ne mislim, da programov in storitev ni mogoče še izboljšati, prav zato so dobrodošla tudi kritična sporočila, še zlasti, če so konkretna in argumentirana.«

Gledalec se je zahvalil za odgovor, zagotovil, da bi se zavzel za vsakega po krivici preganjanega novinarja in varuhinjo prosil, naj posreduje, da bi mu odgovoril tudi generalni direktor.

Podpis govorcev na zaslonu

Gledalec **J. J.** je predlagal, da bi bili vsi govorci na televiziji podpisani ves čas nastopanja in ne zgolj na začetku ali koncu oddaje oz. le enkrat v prispevku.

»Informacija, ki jo izreka nepodpisani govorec-ka(TUDI NOVINAR), je mrtva črka na papirju. Jo ne moreš opredeliti, ker ni ne imena ne institucije, ki ji nekdo pripada. To bi lahko bral tudi robot. Zato pričakujem, da boste to inovacijo podprli in v celotnem času nastopanja osebe, to osebo podnaslovili s priimkom in imenom in z institucijo, ki jo zastopa ta oseba in še s čim, da ima inf. smisel v prostoru in času! Npr. Zraven lahko teče še ura do konca oddaje, ime oddaje DO KONCA PREDVAJANJA itd.«

Varuhinja: »Predlog sem v razmislek poslala pristojnemu uredništvu, ki tudi najbolj pozna tehnologijo ter lahko najbolj kakovostno presodi o prednostih in morebitnih slabostih v realizaciji predloga.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

Mnenji: o glasbenem izboru in oddaji Gymnasium

Poslušalec **I. Š.** želi na Prvem slišati več slovenske glasbe.

»V Sloveniji in še posebno na RTV želim poslušati Slovensko glasbo še posebno na Radiu 1. In nehajte s temi kvotami ..ali vas ni sram. da vas mora država prisiliti na te kvote«

Poslušalec **M. F.** je pohvalil oddajo Gymnasium o spolnih zlorabah, predvajano 10. oktobra.

»Pohvaliti moram to oddajo, ki je bila na 1. programu radia ob 20. uri. Izbrana tema je še kako aktualna in relevantna, sploh za mlade, katerim so te oddaje pretežno namenjene. Zlasti je treba čestitati k izbiri mlade sogovornice, ki je imela več kot pogum, da se je razgalila pred tako široko javnostjo o tako občutljivi temi.«

Tuja glasba v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi

Poslušalec **S. K.** se je pritožil nad glasbenim izborom v oddaji Slovenska zemlja v pesmi in besedi na Prvem programu Radia Slovenija 9. oktobra.

»Vse pogosteje se v tem terminu pojavlja neslovenska glasba! Tole danes je pa višek!! Še edini rezerviran termin za slovensko glasbo, potem pa tole !? Prosim, slovensko glasbo na Prvi program Radia Slovenija. V rednem programu skoraj nič slovenskega, če že je, pa ropotanje, kričanje in mijavkanje po tujih vzorcih. Nedopustno zaničevanje Slovencev na nacionalnem radiu !!«

Iz odgovora odgovornega urednika **Andreja Stoparja**:

»Že uvodoma moram zavrni Vaš očitek, da na Prvem ne predvajamo slovenske glasbe. To preprosto ne drži. V naših opremah je več kot polovica izključno slovenske glasbe, na sporedu imamo specializirane oddaje, ki se posvečajo izključno slovenski glasbi in/ali slovenskim ustvarjalcem. Tudi v primeru oddaje Slovenska zemlja v pesmi in besedi, o kateri pišete, je bilo tako. Odgovarjam Vam v skupnem imenu, v svojem in v imenu avtorice in urednice oddaje, mag. Simone Moličnik.

Verjamem, da oddaja ni bila v skladu z Vašimi pričakovanji. Na splošno namreč prevladuje mitizirano prepričanje, da slovensko glasbeno izročilo tvorijo ljudske pesmi, ki jih danes poznamo v romantizirani obliki večglasnega vodenja glasov. A to je le kratka postaja v obsežni glasbeni zgodovini, skozi katero so se oblikovale številne glasbene zvrsti. Vse to je izročilo, ki je vplivalo na našo današnjo glasbeno kulturo, nanj pa so vplivali številni sociološki, zgodovinski, pa tudi povsem glasbeni dejavniki.

Vse preveč pozabljamo, da je naš prostor del evropskega, pa tudi svetovnega prostora, in da je zelo težko govoriti izključno o slovenski glasbi. Prvine, s katerimi ustvarjamo glasbo, so si vsaj v evropskem prostoru enake. Tako slovenska, kot druga evropska glasba pa je v marsikaterem pogledu dedič razvite kulture Vzhoda. Prav na to je želela opozoriti oddaja, o kateri je govor.

Nedvomno je miselno in raziskovalno naporno odkrivati in izvajati glasbo preteklosti. Projekt Okcident sreča Orient, ki ga je razvil ansambel Nova Schola Labacensis je slovenski in edinstven v slovenskem prostoru. Projekt je odkril in restavriral stičišča med glasbo Zahoda (kamor sodi tudi slovenska glasba) in glasbo Vzhoda (od katerega smo zelo veliko prevzeli, a pozabili na izvor). Zato smo z največjo odgovornostjo in temeljito uredniško presojo pripravili oddajo, ki je bila pomenljiva in sporočilno močna. Opozorila je na v času oddaljena stičišča, na pozabljeno zgodovino. Ne le, da je ansambel Nova Schola Labacensis izključno slovenski, umetniški vodja lutnjar in filozof Boris Šinigoj je izjemno široka osebnost in poglobljen mislec, ki podaja izročilo največje znanstvene avtoritete starega oz. zgodnjega srednjega veka Boetija, rimskega teoretika, enega največjih poznavalcev antične dediščine. Antična kultura je pogosto črpala od kulture Vzhoda in tako skozi zgodovino zaokrožila po svetu. Izročilo je daljnosežna stvar.

V duhu tega razmišljanja smo tudi pripravili oddajo Slovenska zemlja v pesmi in besedi.«

Iz odgovora pisarne **varuhinje**:

»O tem dodajamo splošno pojasnilo, da tako imenovane glasbene kvote oz. delež slovenske glasbe v radijskih in televizijskih programih določa Zakon o medijih. Najmanj 40 % vse dnevno predvajane glasbe na vsakem posameznem programu Radiotelevizije Slovenija mora biti slovenska glasba oziroma glasbena produkcija slovenskih ustvarjalcev in poustvarjalcev. Kot je razvidno iz pojasnila odgovornega urednika, delež predvajane slovenske glasbe na Prvem programu Radia Slovenija presega zakonsko predpisano kvoto.«

II. VAL 202

Provokacija voditelja Šaleharja

Poslušalka **M.** se je pritožila glede vodenja jutranjega programa 23. oktobra na Valu 202.

»Val 200 izvaja v tem tednu prometni eksperiment o tem, kako varnostna razdalja na avtocestah preprečuje nastajanje kolon. Pozdravljam tako akcijo, predvsem pa čim več obveščanja o tem.

Včeraj (23.10.2018) je imel jutranjo oddajo na valu 2020 Miha Šalehar, ki pa je kar naprej provociral in negiral (citiram : Ne nasedajte taki propagandi!!!) vašo akcijo , akcijo svojih sodelavcev!?»

Iz odgovora odgovornega urednika **Mirka Štularja**:

»Del akcije – eksperimenta o varnostni razdalji in enakomerni vožnji za preprečevanje nastajanja nepotrebnih kolon je bil, da se nanjo odzovejo tudi voditelji jutranjega programa, vsak na svoj način. Miha Šalehar je v omenjenem jutru postavljaj pod vprašaj tudi teze tega eksperimenta, ne zaradi provokacije same, pač pa iz drže, da je treba vendarle vse predelati s svojo glavo, včasih tudi najbolj logične trditve in najbolj dobronamerne dejavnosti. Njegovo sporočilo je pogosto, da se nam prodaja marsikaj kot suho zlato, ni pa nujno, da na to nasedamo, da vse to kupimo. Dejansko je ironiziral in karikiral, zato se je iz njegovih izjav dalo razbrati, da ne gre za nasprotovanje ne akciji, ne morebitnim njenim učinkom. To je počel z vednostjo nas v ekipi, ki smo zasnovali ta 'prometni eksperiment', tudi sam sem sodeloval pri tem in povsem utemeljeno lahko trdim, da akciji ni škodoval, pač pa jo nadgradil za tisti del poslušalcev, ki ga redno in zelo radi poslušajo. Povsem jasno je, da tak način nastopanja v etru vsem ni všeč, in vas ne želim prepričati, da vam mora biti, spoštujemo tudi druga ušesa in drugačna mnenja. Je pa Miha Šalehar eden naših najbolj odmevnih in tudi najboljših voditeljev. Sicer jih imamo še celo vrsto, tako poskušamo ustreči tudi poslušalkam in poslušalcem, ki jim način in slog vodenja, kakršnega ima Miha Šalehar, ne ustreza.«

Poročanje o umoru savdskega novinarja

Na varuha so bili so-naslovljeni pomisleki poslušalke **S. J.** glede poročanja o umoru savdskega novinarja Džamala Hašokdžija; pritožnica meni, da je bilo poročanje pretirano in preveč nazorno.

»Sem redna poslušalka in tudi gledalka programov RTV. Smo različni, imamo različna pričakovanja in nikoli še nisem napisala pisma kot odziv na neko oddajo. A tokrat ne morem mimo dogodka, ki ga na zelo direkten način opisujete že več dni: kaj vse se je in kje verjetno zgodilo s savdskim novinarjem. Nedopustno je to in se ne bi smelo dogajati nikomur, ne le novinarjem (mojesplošno mnenje je tudi, da novinarji veliko koristnega naredite, odkrijete, sporočate; verbalno pa, dovolite mi grobe besede, verjetnokoga tudi javno "ubijete" - škoda povzročena, potem pa nikomu nič, če slučajno ne toži).

Torej, savdski novinar: ne vem več kolikokrat sem slišala po radiu, tudi danes navsezgodaj zjutraj v vsakih novicah, da so "odrezali prste, ga obglavili, razkosali in odvrgli nekam..." Ali se vam zdi to primerno? Poročajte kakor želite, ker bo vaš odgovor pričakovano o novinarski svobodi. Jaz, poslušalka pa bi rada slišala samo o napredku preiskave in odkritju kriminalcev, ne pa o tem kaj se je revežu zgodilo in to kar naprej in naprej in naprej, kot, da nimate druge teme, sploh ne pozitivne.

Radio poslušajo tudi otroci. Na TV skoraj pred vsako, še tako nedolžno, oddajo tečejo sekunde programa s sporočilom, da ogled mlajšim do 12 let priporočate odgled v spremstvu staršev ali nekaj podobnega. Ali menite, da otroci radia sploh ne poslušajo? Motite se! Pa ne gre le za njih. Meni je to res nehigienično in čutim to dobesedno kot nasilje nad poslušalci.«

Iz odgovora odgovornega urednika **Mirka Štularja**:

»Vtis, ki ga povzroči intenzivno sosledno poročanje o dogodku, kakršen je bil ta uboj, je lahko dejansko mučen, za del javnosti tudi težko sprejemljiv.

Vendar se to zgodi iz precej drugačnih razlogov, kot jih navajate. Namreč, v tej zgodbi ne gre za poklicno solidarnost, torej podporo znotraj novinarskega ceha. Prav tako naše odločitve v takih primerih ne slonijo na novinarski svobodi, da bi namreč (samo) zato lahko ali celo želeli poročati na način, ki ste ga opisali in je za vas nesprejemljiv.

Kot v nadaljevanju pojasnjuje tudi kolega urednik Dnevno informativnega programa **Miha Žorž**, podrobnosti prinašajo dodatno dimenzijo informacije, čeprav so grde, pretresljive, okrutne. Novinarje namreč, žal, (pre)pogosto ubijajo; informacija, da je to na tako okruten način, pa zgodbo osvetljuje še z drugo lučjo.

Vsekakor naše vodilo pri tem ni ne senzacionalizem ne vzbujanje pozornosti ali vznemirjanje javnosti.

Zavedamo se, kakšen učinek utegne takšno poročanje imeti na javnost, še posebej na mlajše poslušalce in otroke. Res pa je, da je stvarnost, v katero odraščajo, vse prej kot idealna, pogosto tudi vse prej kot lepa. Vloga medija ni, da jo pretirano olepšuje, vloga medija seže do neke točke, od tam naprej pa moramo vendarle tudi starši prevzeti odgovornost za pojasnjevanje, prilagajanje in 'prevajanje' nemalokrat surove stvarnosti v otrokom razumljivo in sprejemljivo dožemanje.

Ne otepamo se odgovornosti za takšne vsebine, prav nasprotno, o tem razmišljamo tudi sami, v dotičnem primeru bi morda lahko uporabili nekoliko manj konkretno, 'slikovito' formulacijo, ki bi najbrž manj bodla v ušesa in povzročila manj vznemirjenja.

Še pojasnilo **Miha Žorža**:

»Podrobnosti« o dogajanju smo na Valu 202 objavili trikrat. To je bilo v sredo v poročilih ob 11:30, v D13 in v DIO. Povedali smo, da turški časniki poročajo, da so Kašogija mučili ter obglavili, enkrat (Danes od 13h) smo omenili še, da naj bi mu odrezali prste.

Seveda razumem skrb poslušalke in jo jemljem v resno presojo, vendar se moramo zavedati, da tudi s poročanjem o »podrobnostih« postavljamo širši kontekst dogodkov. Omeniti zgolj, da so novinarja ubili, ne pove ničesar o režimu, ki je glavni arabski zaveznik ZDA, ne pove ničesar o pritiskih na novinarje, ne pove ničesar o kršenju temeljnih človekovih pravic, skratka, ne postavlja dogodkov v kontekst.

Težko se izognemo poročanju, ki ne bi vznemirilo dela javnosti, lahko pa zagotovim, da novice pripravljamo skrbno in z mislijo na našo publiko.

Hvala za opozorilo in pripombo.«

Ohranite pozorno in kritično uho, nam je dobrodošlo.«

Poslušalka je odgovorila:

»Ne bom razpredala o prstih in o tem kar sem in kolikokrat sem slišala in kar je poročal gospod Žorž. Vsebina odgovora je bila sicer z moje strani pričakovana. Nekaj časa bom poslušala in presojala, kaj ste vzeli na znanje ali pa bo šla karavana z enakim tempom naprej. Saj ima človek, na srečo, tudi možnost izbire. Gotovo pa se vam ne bom več oglašala in vam nalagala dela z odgovori. Štejem pa le kaj se zgodi, kakšne so posledice.«

Priporočilo varuhinje:

Uredništvom vseh medijev RTV Slovenija priporočam, da pri obravnavi nasilja vedno znova tehtajo, koliko je treba pokazati in povedati, da bi bilo občinstvo celovito obveščeno o dogodku, kaj je pretiran realizem in kaj je nujna informacija, potrebna za razumevanje sporočila in okrutnosti nekega dejanja. Menim, da se je pri tem smiselno nasloniti na tiste točke Poklicnih meril in načel novinarske etike, ki govorijo o spoštovanju vrednot občinstva ter svetujejo izogibanje senzacionalizmu, spoštovanje človekovega dostojanstva in upoštevanje ranljivih publik (10.1. Dober okus, 10.4. Bolečina in trpljenje, 10.5. Nasilje in 10.6. Opozorila pred oddajo).

Popevka tedna: zakaj v angleščini?

Poslušalka **M. D.** je kritična do tega, da je uredništvo Vala 202 med slovenske popevke uvrstilo skladbo slovenske skupine v angleškem jeziku.

»Prejšnji teden sem opozorila, da se v radijski oddaji na Valu 202 še vedno pojavljajo predlogi za slovensko Popevko tedna v angleškem jeziku. Ta teden pa sta bila od treh kar dva predloga popevk v angleškem jeziku (Haiku Garden – Hazel in Neomi – Beautiful Distractions).

Zmagala je Haiku Garden-Hazel v nekakšni angleščini, ki je ni moč razumeti.

Kot da bi se norčevali iz vseh... kaj to pomeni za slovenski jezik? Tokrat pa resnično upam, da boste kaj ukrenili. Bo res potrebno opozoriti širšo javnost in druge odgovorne na pravzaprav namerno in vsiljivo ravnanje vaših urednikov. Kaj ni že dovolj angleščine (tako govornih prispevkov kot tudi glasbe) na vašem programu Radio Slovenija International, ki je v zakonu zapisan kot Radio za tujo javnost, gre pa za čisto navadno komercialno radijsko postajo v našem prostoru, v večinsko angleškem jeziku?«

Odgovor **Žige Klančarja**, glasbenega urednika Vala 202:

»Val 202 kot urban in sodoben radijski program podrobno spremlja izdaje mlajših glasbenih ustvarjalcev, ki si pogosto kot izrazni jezik izberejo angleščino. To odločitev moramo sprejeti kot njihovo legitimno izbiro in jih na podlagi tega ne moremo diskriminirati z nepredvajanjem takih skladb. Vsem takim pa polagamo na srce, da bi njihova glasba dosegla širši krog poslušalcev, če bi bilo besedilo v slovenščini. Pri kar nekaj glasbenikih je to padlo na plodna tla. Poslanstva širjenja domače besede se vsekakor zavedamo, k temu smo zavezani tudi z zakoni. Delež slovenskega jezika med predvajano domačo glasbo nam narekuje tudi kvotni sistem in tega krepko presegamo.

Pri predlogih za Popevko tedna je tokrat res tako naneslo, da sta bili med aktualnimi dve v angleščini. Na letni ravni je približno 15% takih, ki niso v slovenščini, kar je nizek odstotek, tako da smo se izjemoma odločili, da uvrstimo ti dve na glasovanje, v prihodnje pa bo razmerje ostalo na približno enaki ravni.«

Varuhinja je dodala:

» Zgolj kot dodatno informacijo zapisujem, da zakon o medijih v predpisanih glasbenih kvotah slovensko glasbo opredeljuje kot glasbo slovenskega izvora, pri čemer naj bi bila ta glasba 'izključno ali v večinskem delu izvajana v slovenskem jeziku'.«

Vročni mikrofoni: Oglasi v slabi družbi

Varuhinja je bila seznanjena z odgovorom, ki so ga pripravili v uredništvu Vala 202 glede odzivov na oddajo Vročni mikrofoni: Oglasi v slabi družbi, predvajane 2. oktobra.

»Dotična oddaja Vročni mikrofoni – Oglasi v slabi družbi je bila pripravljena po vseh internih in splošno veljavnih novinarskih standardih, tako po obravnavi tematike, kot po izbiri sogovornikov. Vsi so bili izbrani po načelu 'ad rem' in ne 'ad personam', govorili so o pojavu, o odgovornem oglaševanju in njegovih (možnih) neskladjih z etičnimi kodeksi, družbeno odgovornostjo in vrednotami, ki jih javno zagovarjajo oglaševalci.

Avtorica oddaje je v oddajo vključila za temo relevantne sogovornike, predvsem pa je iz oddaje same, iz profilov sogovornikov in minutaže, ki so jo v oddaji imeli, razvidno, da je bil njen cilj predvsem strokovna osvetlitev tematike, ob konkretnem primeru oglasov podjetja Telekom v mediju Nova24TV ter iniciative zavoda Državljan D gospoda Domna Saviča. Za celovito osvetlitev primera je avtorica korektno pozvala vse akterje k odgovoru oz. h komentarju, kar je osnovni novinarski standard, in jih tudi korektno objavila.

Tema je bila predstavljena temeljito, oddaja je spoštovala profesionalne in etične standarde, v ničemer ni spodbujala nestrpnosti, prav tako v oddaji nismo izpostavljali osebnih stališč ali nazorov nobenega od sogovornikov, zato tudi nobenega od sogovornikov ne moremo komentirati.«

Glasovanje za ime meseca

Varuhinja je v vednost prejela pomisleke poslušalke **B. P.** glede preglednosti glasovanja za ime meseca. Poslušalka je opozorila, da je ime meseca postal kandidat, ki je preko spleta prejel bistveno manj glasov kot kandidatka, ki je postala ime meseca.

»Zavedamo se, da je bilo možno glasovati tudi po telefonu in s pošiljanjem sms sporočil. Vendar se nam poraja dvom, ali je res po drugih kanalih prišlo še več kot 500 glasov za gospo Lah. Zato se nam zdi, da je premalo pregledno v tej novici na spletni strani, kako pridete do končnega rezultata oziroma, koliko glasov je kdo dobil v celoti.

Verjetno je to objavljeno v samem radijskem programu, a v tej spletni novici nekako ni povsem razvidno.

Zato prosimo za pojasnilo oziroma predlagamo, da v prihodnje to uredite tako, da je bolj pregledno.«

Iz pojasnila odgovornega urednika **Mirka Štularja**:

»Uvodoma naj povem, da smo preverili konkreten primer Imena tedna in je šlo z glasovanjem vse povsem po pravilih.

Pravila glasovanja so dokaj natančno napisana na spletni strani, pod vsakim člankom o Imenu tedna, pa tudi v etru objavljamo opomnik na ta pravila.

Dejstvo je, da pa vse platforme nimajo enake teže, čeprav gre na prvi pogled za povsem enostavno glasovanje, to zlahka postane predmet manipulacij, ki pa se jim vendarle ni tako lahko izogniti. Spletno glasovanje je najbolj enostavno zlorabiti, zato ima po teži dejansko najmanj vrednosti (10 odstotkov dobljenih glasov je 1 točka). Klici v eter in sporočila SMS pa štejejo enako 1 glas 1 točka, ker se posameznik s tem bodisi izpostavi ali pa nameni denar za dober namen, projekt Botrstvo.

Naš vpliv na izbor Imena tedna se konča z uvrstitvijo treh imen v tedenski izbor, za nas si torej vsi kandidati, ki jih damo na seznam in s tem v glasovanje, zaslužijo postati Ime tedna.

Strinjamo pa se, da bi bila preglednost nad glasovanjem na spletu lahko boljša. Pod kategorijo 'Rezultati' se dejansko izpiše samo rezultat spletnega glasovanja, ki pa najmanj šteje. Tam je sicer mogoče dobiti največ 10 'točk'.

Zato bomo v roku enega tedna nekaj formulacij v pravilih dopolnili, da bodo ta še bolj jasna, pod rubriko Rezultati pa dodali eksplicitno razlago, koliko točk pomeni dobljeni odstotek glasov, v izogib dvomom in vtisu neskladja.

Tudi mi želimo, da je vse okrog oddaje in projekta Ime tedna povsem jasno in čim bolj transparentno.«

Poslušalka se je zahvalila za pojasnilo: »Zdaj je povsem jasno, bi pa dejansko prav prišlo, če bi malo izpopolnili to rubriko z rezultati.«

Uredništvo je na podlagi pritožbe in predloga ustrezno posodobilo in še bolj razdelalo pravila na spletu (<https://val202.rtvsllo.si/pravila-glasovanja/>); pritožnica je bila z ukrepom seznanjena in se je za hiter odziv zahvalila.

Preskopo o triatlonu!

Gledalec in poslušalec **A. B.** se je pritožil nad skopim poročanjem o uspehih slovenskih tekmovalcev na svetovnem prvenstvu v triatlonu 14. oktobra.

»Zanima me, zakaj novica o dosežkih (neprofesionalnih tekmovalcev) na tem tekmovanju, za novinarje RTV SLO ni bila vredna omembe?«

Boštjan Reberšak, Val 202, urednik športnega uredništva:

»V športnem uredništvu Radia Slovenija skrbimo za celovitost pokritosti športnih dogodkov. Je pa res, da ima vsak malar svoje oči in na podlagi tega oblikuje svoje mnenje pomembnosti dogodka.

Ironman je oblika triatlona, ki je sicer zaradi velikega promocijskega vložka in posledično učinka pomembno a še zdaleč ne osrednje triatlonsko tekmovanje. Je že tako, da so športne discipline zelo naravno selekcionirane skozi olimpijski program. V tem pogledu je 21-to mesto, našega edine profesionalca na tem tekmovanju lahko ovrednoteno na različne načine. Na radiu Slovenija je prostor z vestjo dobil v informativnem programu, sicer pa se tej tematiki nismo obširneje posvečali. V prerezu vrhunskega športa je premalo medijskega prostora za pokritost vseh dogodkov, še posebej če imamo v mislih tudi ne profesionalni, torej amaterski (rekreativni) šport. Sam se zavzemam da bi tudi ta našel svojo mesto v športnem programu

radia Slovenija, zato smo zelo obširno, ne samo informativno (tudi poglobljeno izobraževalno) pospremili Ironman v Kopru prejšnji mesec, kjer smo ne samo običajni športni del ampak velik del nedeljskega programa namenili triatlonu in še posebej Ironmanu.

Pomembnost športnih dogodkov na radiu Slovenija ne narekuje samo odmevnost. Prvo sito je status športa v olimpijski družini, potem prisotnost in uspešnost slovenskih športnikov na tem področju, šele nato veljava tekmovanja v svetovnem merilu. V tem pogledu spremljamo in razvrščamo tudi posamezne športne panoge. Za nameček je pojavnost odvisna delno tudi od odzivnosti posameznega športa in športnika in njegove dejavnosti na področju medijske krajine.

Žal mi je, da vselej ne moremo zadostiti vsem željam poslušalcev, hkrati pa sem prepričan da val 202 s svojim športnim uredništvom še vedno ponuja najbolj celovito športno ponudbo, s kakovostno vsebino, v slovenskem prostoru.«

Odgovor je prispeval tudi odgovorni urednik Športnega programa na TV Slovenija Gregor Peternel – objavljamo ga v poglavju Televizija Slovenija, Športni program na str. 18. Tam je objavljeno tudi **priporočilo varuhinje v zadevi.**

III. OSTALO

Vse najboljše za 90. rojstni dan!

Poslušalec **M. F.** je na varuhov naslov posredoval voščilo ob 90. obletnici Radia Slovenija.

»Radio ima zelo pomembno mesto v naši družbi, saj nas informirate, obveščate, vzgajate, izobražujete, osveščate, tolažite, zabavate, nasmejete in še kaj - skratka navajate k temu, da smo boljši in boljši - torej nas notranje bogatite in plemenitite. Povzeto v treh besedah: imate nas radi!

Dan in noč ste z nami, v petek in svetek, na treh programih. Zjutraj nas sveže prebudite, zvečer nas nežno uspavate. Tenkočutno, s pretanjenim posluhom za zapleten slovenski jezik in domačo in širšo kulturo nam predajate pestro zvočno mavrico vedno novih in novih zanimivosti.

Pri vašem delu ste vedno na udaru dveh milijonov kritikov in kritikastrov. Privlačni morate biti tako dojenčkom kot stoletnikom, vedno skušate biti aktualni in zanimivi vsem vašim poslušalcem. Nagovarjate tudi bolne, razočarane, besne, osamljene, obupane nad življenjem, take in drugačne invalidne osebe, nespečne, samotno praznujoče, objokane... in jim vračate smisel in voljo za življenje - to prav res ni mala stvar, pač pa je veliko in srečno življenjsko poslanstvo!

Ob poslušanju vas, se kar ne morem načuditi koliko čudovitega duhovnega bogastva premoremo Slovenci, tako v pesmi kot besedi. Brez vseh vas, bi tega ne vedel ne jaz kot tudi ne množina ostalih ljudi v Sloveniji in v svetu!

Radiu Slovenija in vsem njegovim sodelavcem želim še nekajkrat toliko let novega ustvarjalnega navdiha in nadvse prijetnih užitkov ob njegovem posredovanju vsem nam!«

Varuhinja je voščilo posredovala direktorju Radia Slovenija.

I. VSEBINA

Zahtevki za popravke in prikaze nasprotnih dejstev

Na varuhinjin naslov je prispelo več zahtevkov za objavo popravkov (npr. odzivi na izjave koprskega župana Borisa Popoviča v spletnem intervjuju, odzivi na mnenje Nacionalnega sveta Srbov v novici z naslovom Napovedan nov protest proti slovenskemu pravosodju). Varuhinja je pritožnikom pojasnjevala, da je po Zakonu o medijih objava popravkov ali prikazov nasprotnih dejstev v izključni pristojnosti odgovornih urednikov.

Brisanje komentarjev o jezikovnih napakah

Bralec **E. S.** se je pritožil nad jezikovnimi napakami v člankih, objavljenih na spletnem mestu rtvslo.si, in brisanjem s tem povezanih komentarjev.

»Nerazumljivo in naravnost žalostno je dejstvo, da vaš administrator naša dobronamerna in v spoštljivem tonu napisana opozorila praviloma izbriše. Mar ga moti, če si nekdo prizadeva za pravilno rabo uradnega jezika naše države?

Prosim vas, da raziščete, zakaj se to dogaja, predvsem pa, da vaša medijska hiša objavlja zgolj lektorirane članke.«

Iz odgovora **Kaje Jakopič**:

»Za napake, tudi slovnične, je v člankih povezava/funkcija "Prijavi napako", zato vse takšne komentarje umaknemo, čeprav verjamemo, da so dobronamerni. Članek je nato popravljen, komentar potem ni več aktualen, tako je le vprašanje časa kdaj bo umaknjen.

To smo napisali tudi v odgovorih na pogosto zastavljena vprašanja:

<https://www.rtvlo.si/strani/pogosta-vprasanja-in-odgovori/5670/embedjQ>

27. V prispevku sem opazil slovnično napako. Kaj naj storim, da jo boste odpravili?

*Vse objavljene prispevke pregledajo lektorji. Vseeno se lahko zgodi, da se posamezne napake spregledajo. Prav tako se nekateri prispevki čez dan dopolnjujejo, v njih posegajo različni člani uredništva, kar povečuje možnost vnosa nenamernih napak v samo besedilo. Opozorila na takšne napake jemljemo resno in jih bomo v najkrajšem času odpravili. Prijavite jih lahko prek povezave »Prijavi napako«. **Na napake ne opozarjajte v komentarjih, saj jih bomo v takšnih primerih umaknili.***

Pritožnik se je zahvalil: »Ker na forumih nisem prav pogosto, za to možnost prijave napake res nisem vedel. Bom upošteval.«

Lovni turizem – tabu tema?

Bralec **J. K.** je menil, da novica z naslovom V Slovenijo na... lovni turizem, objavljena 2. oktobra, krni ugled RTV Slovenija. O isti tematiki je 1. oktobra poročal tudi informativni program TV Slovenija (Slovenska kronika in Tednik).

»Zapravljate že itak zapravljeni ugled profesionalnosti RTV SLO! Gre za novico o lovskem turizmu(!) v Sloveniji...

Urednik briše njemu neljube komentarje na skrajno sprevrženo novico! Se bo lahko hrabro izpostavil-a, ko bo o vsem bral-a v pismih bralcev tiskanih medijev. In to naj bi bilo objektivno novinarstvo RTV SLO?»

Iz dopolnjene pritožbe je bilo razvidno, da pritožnik meni, da o tej tematiki RTV Slovenija sploh ne bi smela poročati. Iz odgovora odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice. J. Ambrožič** (ki je pristojna tudi za informativne vsebine na www.rtv slo.si):

»Kolegica, ki je pripravljala prispevka o lovnem turizmu za Dnevnik in Tednik in prispevek za MMC, je želela opozoriti na vzpon in razširjenost te dejavnosti in za izjavo je prosila tudi nasprotnike lovnega turizma. V prispevku v Tedniku je bil zato tudi ta poudarek:

'V nevladni okoljski organizaciji Alpe Adria Green poudarjajo, da je tak lovni turizem neetičen. (izjava) Zavod za gozdove in zavod za varstvo narave utemeljujeta, da je treba toliko in toliko - recimo nazadnje 175 medvedov odstreliti, ker bi jih naj bilo preveč. To se pravi, ta povezava z denarjem je očitna, ampak jo prikrivajo. Ta del, da ponujamo po nekem ceniku in še tudi s trofejami zraven - je to treba odpraviti. Namesto tega lahko razvijemo fotolov - to se pravi doživljanje živali v naravi s fotografiranjem in opazovanjem.'

Naj dodam, da naš namen ni bil reklamirati lovnega turizma, smo pa ocenili, da se o tej dejavnosti le šušlja in smo zato želeli odgrniti nekatere zastore.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Ogledala sem si oba prispevka in prebrala spletno novico in menim, da so bili v vseh primerih spoštovani programski in poklicni standardi: novinarka je z različnih vidikov osvetlila lovsko dejavnost pri nas oz. njene turistično-gospodarske potenciale. Razumem, da je za nekatere gledalce ta dejavnost lahko nesprejemljiva ali etično sporna (o čemer je prav tako govoril prispevek v Tedniku), vendar menim, da na javni RTV ne more biti tabu ali prepovedanih tem.

Glede izbrisanega komentarja lahko podam načelno pojasnilo, in sicer, da so uporabniki dolžni spoštovati kodeks (<http://www.rtv slo.si/strani/moj-splet/669#pravila>) in da so v primerih, ko ni tako, moderatorji dolžni ukrepati. Če imate v zvezi s tem kakšno vprašanje, lahko pišete moderatorjem ali odgovor poiščete na tej povezavi: <https://www.rtv slo.si/strani/pogosta-vprasanja-in-odgovori/5670/embedjQ>).«

Dopolnjevanje novice: narava dela ali manipulacija?, drugič

Nadaljevala se je zadeva iz septembra (poročilo str. 30) o dopolnjevanju spletnih novic. V imenu gibanja Glasno! je **Stane Granda** na varuhinjo so-naslovil odgovor, v katerem je varuhinjo pozval, naj se ne »poslužuje« izogibanja bistvenemu in znova zastavil vprašanja o objavi spletne novice ter moderiranju komentarjev ob njej 24. 9. 2018. Varuhinja meni, da je na pritožbo že vsebinsko odgovorila, v skladu s svojimi pristojnostmi, in da na ponovljena vprašanja v isti zadevi ne more odgovoriti bistveno drugače. Ne glede na to je z dodatnimi pojasnili skušala razjasniti dileme. Pritožba in odgovor sta v celoti objavljena kot **PRILOGA 2** na str. 50.

Moteče ali dobrodošle spremembe?

Bralec in uporabnik **N. K.** je spraševal o spremembah na spletnem mestu www.rtv slo.si, ki po njegovem mnenju uporabnikom otežujejo izražanje mnenj.

»1. Pred časom se je na portalu MMC zgodila sprememba, kjer so komentarji pod nekaterimi članki (za katere uredništvo meni, da so "občutljive tematike") moderirani že pred objavo. Menim, da to onemogoča povezavo razpravo in delitev mnenj med uporabniki MMC-ja. Zanima me, kdo odloča o tem, kateri članek je "občutljive tematike" in kdo so ljudje, ki se podpisujejo kot administratorji. Imajo primerno izobrazbo, da lahko kritično brišejo komentarje za katere se jim zazdi, da so neprimerni? So imeli kakšno izobraževanje glede tega, kaj je primerno ali so vsa brisanja narejena po njihovi lastni (subjektivni) presoji? A ni to prevelika moč za nekaj posameznikov, ki se podpisujejo kot administratorji?

2. Pišem predvsem zaradi te in naslednje točke. Na MMC-ju se je ukinilo ocenjevanje člankov. Zanima me razlog za to? Ali so novinarji enostavno preveč občutljivi ali gre za načrtno stvar, da novinarji v bistvu ne želijo vedeti, kaj si bralci mislijo o njihovih člankih?

3. Spremenil se je koncept ocenjevanja komentarjev. Sedaj se ne vidijo več minusi in plusi, ampak samo "zvezdice". Zaradi tega je spet odvzeto še eno orodje izražanja mnenja.«

Odgovor urednice Uredništva za nove medije, **Kaje Jakopič**:

»Možnost komentiranja na spletnem portalu rtvslo.si je odločitev vsakega medija in ni samoumevna človekova pravica, uporabniki pa morajo ob tem upoštevati [pravila komentiranja](#), ki jih je sprejel Programski svet RTV Slovenija in jih sprejme vsak uporabnik spletne strani rtvslo.si ob registraciji na naš portal.

Možnost uvedbe predmoderacije je bila omogočena zaradi neprimernih komentarjev, ki se, zaradi specifične tematike, lahko v večjem številu pojavljajo pod določenimi članki. Za predmoderacijo komentarjev se odloči uredništvo glede na tematiko člankov. Kadar presodimo, da bi lahko komentarji pod določenim člankom pogosteje vsebovali neprimerno vsebino, se odločimo za takšno vrsto moderiranja komentarjev.

Opcijo ocenjevanje novic smo na obstoječem portalu umaknili zaradi sinhronizacije z novim portalom, kjer te opcije ne bo več. Za to smo se odločili zaradi nenehnih dilem, kaj pravzaprav ocenjevanje novic prinaša in, kaj se pravzaprav ocenjuje s to opcijo: vsebina novice ali način, na katero je novica podana.

Z možnostjo, da se komentar lahko le »priporoči«, poskušamo uporabnike spodbuditi, da se osredotočijo predvsem na vsebino komentarja in to oznako podelijo le tistim vsebinam, ki jih v ogled priporočajo tudi drugim uporabnikom. Vsebino lahko priporočijo iz različnih razlogov: je informativna, zanimiva, odpira nove poglede ali pa vsebuje vprašanje, na katero odgovor tudi sami pogrešajo.

Podeljevanje »negativnih ocen«, ki ga zdaj ni več, se po naših izkušnjah zelo pogosto ni nanašalo le na vsebino posameznega komentarja, temveč tudi na uporabnika, ki je vsebino objavil. Tako so nekateri uporabniki podeljevali ocene mimo same vsebine in so bile namenjene le zniževanju »ratinga« posameznega uporabnika.

Uporabniki še vedno lahko izražajo svoje mnenje, če je seveda v skladu s pravili našega portala.«

Pritožnik je izrecno zapisal, da si želi tudi odgovor **varuhinje**. Iz odgovora:

»Menim, da ima uredništvo ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da v skladu s pristojnostmi in kompetencami urejuje tako novinarske kot uporabniške vsebine, pri tem pa imajo administratorji ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da odstranjujejo komentarje, ki ne sledijo kodeksu in temeljnim demokratičnim vrednotam, kot jih opredeljuje ustava, ter vsebujejo neprimeren govor v najširšem pomenu besede (hujskaški, sovražni, agresiven, rasističen, nestrpen, seksističen, diskriminatoren itd.).

V vlogi varuhinje se zavzemam, da bi bil spletni portal www.rtv slo.si prostor široke javne debate, v kateri imajo sodelujoči pravico izražati mnenja o dogodkih in pojavih, bralci teh mnenj pa pravico do spremljanja dostojne, kultivirane in spoštljive izmenjave mnenj, ki ne žali in spoštujejo človekovo dostojanstvo. (...) Ukrepe uredništva, ki sledijo mnenju, ki ne zapirajo prostora debate, a zagotavljajo strpno izmenjavo mnenj, vsekakor pozdravljam.«

Neuravnoteženo o kulturi: premalo o dediščini

Pritožnik **G. Z.** meni, da RTV Slovenija premalo obvešča o kulturni dediščini, čeprav je prav letošnje leto razglašeno za evropsko leto kulturne dediščine. Navedel je primer MMC.

»Organizacija informacij, npr. na MMC, pa je povsem slučajnostna. Ko se odpre zavihek kultura, imajo tam nekatera področja po dve ali več možnosti (npr. film-gledamo), dediščina pa svojega zavihka sploh nima. Svetovna vojna, ki je del dediščine, ima svoj zavihek. Nesnovna, snovna (premična in nepremična) dediščina pa nič. Televizija Slovenija, ki ima svojo primerjalno vrednost in prednost pred številnimi komercialnimi televizijami prav zaradi dediščine same, ne zna celostno promovirati področja, ki je pomemben del njene in slovenske identitete.«

Odziv urednice Uredništva za nove medije **Kaje Jakopič**:

»O področju dediščine na spletnem portalu zelo izčrpno poročamo, poseben zavihek za dediščino tudi že obstaja na prenovljenem portalu (<https://beta.rtv slo.si/kultura>), ki je že aktiven, prekop na nov spletni portal pa se bo zgodil v decembru.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Tudi sama sem si pogledala novo različico portala in zavihek Dediščina. Veseli me, ker vpogled v zavihek pokaže, da skorajda ne mine dan, ko MMC ne bi objavil vsaj ene novice o dediščini.

Še bolj pa bi me veselilo, če bi na spletu bolj povezali vse bogastvo tovrstnih vsebin, ki nastajajo v vseh medijih RTV Slovenija, med njimi tudi na Radiu in programu Ars.

Tudi vaše sporočilo razumem kot pobudo, da bi bile vsebine še bolj integrirane ter našemu občinstvu (gledalcem, poslušalcem in bralcem RTV-vsebin) dostopne prek različnih kanalov.«

Bralec se je varuhinji posebej zahvalil za hiter odziv. V odgovoru je še zapisal:

»Zelo bomo vsi veseli posebne rubrike znotraj MMC. Vsi res upamo, da bo popravek na spletu še letos in bodo znotraj kulture delali podobni promotorji, kakor so bili v preteklosti Breda Kovič, Jože Hudeček, Janez Lombergar in Iztok Premrov. Njihovo delo je odlično predstavil dr. Andrej Doblehar.«

Zakaj o izbrisu komentarja nisem obveščen?

Uporabnik **B. O.** je zastavil vprašanje glede moderiranja uporabniških vsebin na www.rtv slo.si.

»Kako je to mogoče da mi pobrišete komentar pod novico. Ni problem, da je bil pobrisan, če se morda ni skladal s pravili foruma. Je pa zaskrbljujoče to, da uporabnika na noben način ne obvestite da je bil pobrisan, kaj šele da bi navedli vzrok.

Kako, da ni urejeno, da se ob izbrisu komentarja generira in pošlje vsaj email? Če že cenzurirate mojo svobodo govora me o tem vsaj obvestite. Tako za izbris izvem šele ko ponovno berem komentarje pod novico in vidim, da ga več ni.«

Varuhinja je pritožbo in predlog posredovala uredništvu in pritožniku odgovorila:

»Pojasnjujem, da imajo moderatorji ne le pravico, ampak tudi dolžnost spremljati zapise na tem spletnem mestu ter ravnati v skladu s kodeksom, ki ga sprejme vsak uporabnik (<http://www.rtv slo.si/strani/moj-splet/669#pravila>). Enačiti moderiranje s cenzuro je zato neprimerno.

Če imate v zvezi z izbrisom komentarjev konkretno vprašanje, ga lahko vselej naslovite na moderatorje, ali pa odgovor poiščete med odgovori na pogosto zastavljena vprašanja: <https://www.rtv slo.si/strani/pogosta-vprasanja-in-odgovori/5670/embedjQ> .

Glede vašega konkretnega predloga pa lahko zapišem, da so tudi na MMC naklonjeni takšni rešitvi, kot ste jo zapisali, in jo nameravajo uvesti v okviru prenove portala.«

Odzivno poročilo o blogosferi

Uredništvo Novih medijev je na podlagi predloga varuhinje, naj o blogosferi oz. spletnem mestu Moj splet uredništvo opravi notranjo razpravo (junijsko poročilo, poglavje Antisemitizem v blogu, str. 25-26), pripravilo analizo spletnega mesta. Objavljena je kot **PRILOGA 3** na str. 54.

II. STORITVE

Blokirani uporabnik in onemogočen dostop do spletnega arhiva

Uporabnik **R. M.** je opozoril, da nima dostopa do spletnega arhiva, saj je njegovo uporabniško ime blokirano.

»Ko sem si želel ogledati neko pddajo iz vašega arhuva, sem dobil obvestilo, da se mor prijaviti. Ko sem to poskušal, sem dobil obvestilo, da je moje uporabniško ime blokirano. Ker sem naročnik in plačnik vaših storitev, sem nenja, da to predstavlja kršitev mojih pravic. Za vaš forum mi je vseeno, pravice dostopa do vsebin pa mi nimate pravice ovirati. Zahtevam, da mi nemudoma omogočite dostop do vsebin.«

Luka Zebec, vodja MMC-ja je pojasnil, da je morda je blokirano od takrat, ko se registracija še ni uporabljala za dostop do arhiva. »Prosim, naj se obrne na administratorje na e-naslov mmc-forum@rtv slo.si in bodo odpravili blokado.«

Blokada je bila po posredovanju varuhinje odpravljena.

Kako deliti Studio City na spletnih omrežjih?, drugič

Uporabnica **A. Z.** je znova prosila za nasvet, kako deliti prispevke oddaje Studio City. Zadeva se navezuje na poglavje Kako deliti Studio City na spletnih omrežjih? v avgustovskem poročilu (str. 13.).

»V arhivu ne najdem vseh posameznih prispevkov neke oddaje, prav tako ne najdem oz. ne znam uporabiti predlagane funkcije "vdelaj" (navodila sem neuspešno iskala v vaših FAQ in prek Googla). Morda funkcija ni na voljo v vseh operacijskih sistemih in/ali brskalnikih? Osebno uporabljam Applov OS in brskalnik Chrome. Izjemno hvaležna bi vam bila za rešitev omenjene težave.«

Varuhinja je oblikovala pojasnilo na podlagi odgovorov **Kaje Jakopič** in **Luka Zebca**:

»Uredništva se sama odločijo, katere prispevke bodo izrezala, običajno ne izrežejo prav vseh. Tako je tudi v primeru Studia City.

Predlagam vam, da se iskanja lotite po korakih. Najprej v iskalnik RTV 4D <https://4d.rtv slo.si/> vtipkate Studio City, nato izberete oddajo z datumom, ki vas zanima, nato pa boste pod izbrano oddajo videli, kateri prispevki so izrezani (primer za zadnjo oddajo z dne 5. 11.: <https://4d.rtv slo.si/arhiv/studio-city/174573492> na tej povezavi je celotna oddaja, pod njo pa izrezki 3 prispevkov). Če želite deliti celo oddajo ali izrezane prispevke, kopirajte URL naslov, za uporabnike lahko mogoče dopišete, na kateri minutaži se nahaja iskana vsebina.

Tehnično pa je mogoče deliti tudi povezavo na del oddaje, in sicer na način, da se k URL naslovu doda začetni in končni čas predvajanja (na primer: <https://4d.rtv slo.si/arhiv/studio-city/174573492/00:34:14/00:38:40>). Ustreznega uporabniškega vmesnika ni, je pa to mogoče narediti ročno.«

Kje je Deklina zgodba?

Uporabnica **F. Z.** je imela težave pri iskanju serije Deklina zgodba na beta različici spletnega arhiva 4D.

»Le zakaj je bilo treba tako hitro umakniti Deklino zgodbo na vaši beta strani (šele v poned. se je pojavila ponovitev in danes je že ni več!), Morilec z jezer in Goljufija pa lepo ostajata, kot vsebinsko uglednejša od "Dekline zgodbe... ". Poleg tega je oddaja "Od osnov do .." tudi še od septembra, če je morda vzrok konec oz. začetek drugega meseca!? Prav zanima me gledanost kupa drugih oddaj iz naslova "Arhiv", oz. razmišljam, če kdo pri vas na RTV sploh spremlja gledanost le-teh, ki so verjetno na seznamu/sporedu verjetno zgolj reda radi, da lahko napišete v raznih poročilih "mi naročnikom nudimo/omogočamo to in ono".«

Varuhinja je pomagala rešiti težavo uporabnice: »Če namreč v iskalnik 4D v stari ali beta različici vpišem Deklina zgodba, mi kot prvi zadetek ponudi zadnjo epizodo te serije. Kot veste, je z registracijo omogočen 7-dnevni ogled tuje igrane produkcije za nazaj.

Ne razumem, kje je vaša težava? Ali vam pri vpisu Deklina zgodba v iskalnik tega ne ponudi? Pripenjam print skrina z oznako iskalnika 4D in ponujenim zadetkom.«

Uporabnica je odgovorila:

»Spored na beta sem pregledovala brez predhodne prijave, prijavljala sem se šele na opozorilo, da je oddajo mogoče videti samo prijavljenim; pri "Deklini zgodbi" je očitno, da je treba iskati samo pod "prijavo" (sem nekoliko čez 70 in temu primerno očitno nerodna!). Hvala za print skrina z oznako iskalnika in zadetkom!«

Prijava neprimernih zapisov tudi prek mobilnih naprav

Vodja MMC-ja **Luka Zebec** je varuhinjo obvestil, da je gumb »Prijavi neprimerno vsebino« po novem na voljo tudi na mobilni verziji spletne strani rvtvslo.si:

»Danes je bila v mobilno aplikacijo RTV 4D za naprave s sistemom Android (večina uporabnikov) dodana možnost prijave neprimernih komentarjev. Par tednov nazaj je bilo to že urejeno v mobilni aplikaciji za naprave iPhone.«

Varuhinja je o nujnosti uvedbe takšne možnosti pisala dvakrat, glej zadevi *Sovražni govor*, *pritlehnosti ... prelaganje odgovornosti?* (aprilsko poročilo, str. 25) in *Neprimerni komentarji (... in gumb za opozorilo)* v junijskem poročilu, str. 24. Pritožnica, ki je aprila sprožila razpravo, je bila o novosti obveščena.

REGIONALNI CENTER MARIBOR

I. TELEVIZIJA MARIBOR

Kdo je bil prvi dopisnik iz Maribora?

Varuhinja je bila seznanjena s korespondenco med **Đ. Đ.** in odgovornim urednikom Zoranom Medvedom. Po oddaji *Dober večer z Jocom Žnidaršičem* (2. 10, Tele M) je gledalec sporočil dodatne informacije o zgodovini mariborske televizije, in sicer o vlogi Draga Gajzerja.

Odgovor voditelja in odgovornega urednika **Zorana Medveda**:

»Sam vem, da je bil gospod Gajzer eden od snemalcev, ki je sodeloval s takratno TV Ljubljana, to smo tudi povedali v oddaji *Omizje*, ki je bila objavljena pred intervjujem z Jocom Žnidaršičem. Pri oznaki »prvi« smo upoštevali predvsem zaposlitveni status takratnih sodelavcev, in dejstvo je, da sta bila Darko Marin in Joco Žnidaršič prva zaposlena člana takratnega dopisništva, sicer pa tudi Darko Marin ni bil prvi, ki je poročal za TV Ljubljana, saj je to pred njim že občasno počel tudi Roman Lobnik. Zagotovo drži, da je Gajzer že pred letom 1967 snemal in pošiljal prispevke za TV Ljubljana, toda v tistem času je šlo za občasno sodelovanje, manj s sliko in morda celo bolj in več za radio, ker je imel radio že svoj redni informativni program, medtem ko ga TV Ljubljana ni imela. Vemo, da je Slovenija šele na zahtevo Staneta Kavčiča 15. aprila leta 1968 dobila svoj prvi TV Dnevnik v slovenskem jeziku.

Upam, da mi boste verjeli, da nismo želeli namenoma ali po nemarnosti zamolčati vloge gospoda Gajzerja v zgodovini delovanja televizije na Štajerskem, in je tudi nismo. Ob obletnici smo samo bolj poudarili tisti formalni in uradni začetek delovanja dopisništva, ki je bilo ustanovljeno in je začelo delovati oktobra 1968. V tistem tednu pred in v samem tednu obletnice smo poleg *Omizja* (gostje: Aleks Štakul, Franček Jauk, Janez Ujčič in Jože Jagodnik) in oddaje *Dober večer z Jocom Žnidaršičem* objavili tudi dokumentarno oddajo, ki je nastala ob 40. obletnici TV Maribor, in tam so bila mnoga dejstva bolj podrobno predstavljena, tako smo v celoti poskusili opraviti naše poslanstvo in spomniti gledalce na pomembne mejnike naše medijske zgodovine.«

I. JEZIKOVNA KULTURA

Neprimerno poudarjanje besed

Poslušalec in gledalec **J. K.** je opozoril na neprimerno poudarjanje in naglaševanje besed v programih javne radiotelevizije.

»Za kaj natančno gre? Najprej za to, da so nekatere besede v besedilu subjektivno (afektirano) **poudarjene** (ne naglašene). A to razvado je težko odpraviti (Tako je "zabijal" tudi Boris Bergant, čeprav je bil sicer odličen novinar), vsekakor pa bi moral novinar pri branju odpraviti napačno **naglaševanje**. Kot smo se že v osnovni šoli učili, nekatere besede nimajo naglasa (breznaglasnice - naslonke) in jih (razen v izjemnih primerih) **ne smemo** naglaševati. Tako se na TV in tudi sicer pogosto napačno naglašajo naslonske oblike glagola BITI - sem, si, je ... Predvsem **je** je pogosto napačno naglašen. Napačno pa so pogosto naglašene tudi druge naslonke.«

Iz pojasnila **varuhinje**:

»Ne bi se mogla bolj strinjati z vami, ko zapisujete, da javna televizija oblikuje norme slovenskega knjižnega jezika. Kot varuhinja si posebej prizadevam, da bi se tega poslanstva RTV Slovenija bolj zavedali vsi zaposleni. Žal so se nekateri ustaljeni postopki iz preteklosti opustili – v mislih imam pomlajevanje lektorskih ekip in obvezne (vstopne in nadaljevalne) govorne vaje. V Zavodu imamo samo eno fonetičarko (na Radiu Slovenija).

Zato vsako priložnosti, ki jo imam, izkoristim za apel vodstvu, naj javnim govorcem/bralcem v programih javne RTV zagotovi zadostno jezikovno podporo (dovolj lektorjev/fonetičarjev) in stalno možnost izobraževanja. Po drugi strani pa tudi programske ustvarjalce večkrat spomnim na odgovornost do občinstva.«

Varuhinja je odziv posredovala lektorski koordinaciji in odgovorni urednici Informativnega programa na TV Slovenija. Pritožnik se je zahvalil za hiter odgovor in za to, »da ste mojo opombo vzelo resno.«

Navajanje doktorskih nazivov

Pritožnik **G. P.** je izrazil pričakovanje, da bo javna RTV dosledno in brez izjeme za doktorje znanosti uporabljala akademski naziv. Neuporaba tega naziva je po mnenju pritožnika sporna tako z vidika prava kot vpljudnosti ter pomeni, da mediji doktorjem znanosti odvzemajo pridobljeni naziv.

»Tom Kirkwood je znan strokovnjak na področju gerontologije, v bistvu je biolog. To ni kar en Tom Krkwood kot ga naslavlja novinarji RTV SLO ampak Emeritus Professor dr. Thomas Kirkwood Associate Dean for Ageing "Virus Zahodnega Nila se nas je je do nedavna izogibal," je za MMC pojasnil doktor biologije in strokovnjak za nevretenčarje iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije Tomi Trilar. tudi tomi trilar ni ene pezde iz ceste ki slučajno briše prah v muzeju ampa je gopod dr. Tomi Trilar
A bi bilo možno vnesti med novinarje spoštovanje do zasluženih nazivov. Ali si res sedma sila lahko dovoli čisto vse.«

Iz pojasnila **varuhinje**:

»Kot sem vam na kratko pojasnila že ustno v telefonskem pogovoru, na RTV Slovenija velja ohlapno pravilo, po katerem se doktorski naziv uporablja (izgovori in zapiše), ko posameznik z akademskim nazivom v radijskih in televizijskih programih oz. spletnih novicah nastopa kot strokovnjak znotraj svojega področja, ne pa tudi, ko njegov medijski nastop ali medijska omemba nista povezana z njegovo akademsko kariero. Takšnega nenapisanega pravila ni mogoče razlagati kot odvzem pridobljenega naziva, ampak kot neuporabo naziva v primerih, ko ta naziv vsebinsko ni relevanten.

Preverila sem, kako je z medijsko uporabo akademskih nazivov v tujini, in sicer v državah, kjer delujejo dopisniki RTV Slovenija. Če strnem njihove odgovore: uporaba akademskih titul ni dosledno ali striktno urejena, načeloma pa velja, da se govorce naslavlja z vljudnostmi nazivi gospod – gospa in z dodano funkcijo, ki jo opravljajo (npr. gospod sodnik, gospod profesor, gospa predsednica, gospa direktorica), praviloma se opuščajo častni in protokolarni nazivi (npr. gospod veleposlanik in ne njegova ekstenza veleposlanik), pri podpisovanju pa se akademskih naziv striktno ohranja pri strokovnih tematikah, opušča pa pri nosilcih javnih funkcij in novinarjih.

Kot posebna zadrega se izkazuje uporaba akademskih titul pri tujih govorcih, za katere praviloma ne vemo, kaj so po izobrazbi in tega večinoma niti nimamo možnosti preveriti (če so npr. novice ali izjave posredovane prek agencijskih kanalov).

Nekateri mediji imajo tudi interne kodekse, v katerih izrecno piše, da se akademski nazivi ne uporabljajo v nobenem vsebinskem kontekstu; v Sloveniji ima npr. takšen kodeks časnik Finance.

V kodeksih tiskovnih agencij je običajno pravilo, da se ne uporablja kratic za doktorja znanosti, ampak se uporabi oblika zapisa: ime priimek, ki ima doktorat iz fizike.

Za mnenje o uporabi akademskih nazivov sem prosila tri urednike na RTV Slovenija, in sicer odgovornega urednika Prvega programa Radia Slovenija Andreja Stoparja (ki je tudi doktor znanosti), odgovorno urednico Informativnega programa Televizije Slovenija Manico J. Ambrožič in urednico Uredništva novih medijev na www.rtv slo.si Kajo Jakopič. V nadaljevanju kopiram poudarke.

Odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič**: »Mislim, da je iz razprave razvidno, da smo pri uporabi akademskih nazivov v prispevkih težko dosledni, sploh pri govorcih iz tujine. Menim, da je modro, da bi akademske nazive uporabljali takrat, ko je naziv v povezavi s temo prispevka – ko torej govorec nastopa kot vrhunski strokovnjak z določenega področja.«

Urednica **Kaja Jakopič**: »Pri nas nazivov ne uporabljamo oziroma jih umeščamo v tekst tako, da le v opisni obliki v tekstu poudarimo naziv, če je potrebno zaradi konteksta članka. Recimo: ta in ta je profesor in doktor znanosti.

Odgovorni urednik **Andrej Stopar**: »Slovenski prostor je po tradiciji nemškega ohranil posebno občutljivost do akademskih nazivov. Moramo pa pri spoštovanju te tradicije upoštevati tudi spreminjanje družbenega konteksta. V medijskem jeziku zato zelo redko uporabljamo besedne zveze kot so gospod doktor ali gospa doktorica. V nagovarjanju tako običajno uporabimo naziv in priimek. V predstavljanju pa tudi pedagoški naziv.«

Dodajam, da si kot varuhinja posebej prizadevam za poenotenje jezikovnih pravil v medijih RTV Slovenija, zato sem pred dobrim letom spodbudila nastanek delovne skupine, ki jo sestavljajo lektorji, novinarji in uredniki. Skupina prav v teh dneh končuje razpravo o

formalnem naslavljanju. Glede doktorskih nazivov je v razpravi naslednji predlog smernice: »Akademski, uradni, častni in protokolarno dogovorjeni nazivi gostov oz. sogovornikov naj se vedno uporabijo ob prvem naslavljanju, kadar gost ali sogovornik v programih javne radiotelevizije nastopa v funkciji, povezani z nazivom.

Na koncu zapisujem, da sem delila presenečenje kolegov, ki so ga izrazili potem, ko so prebrali vašo argumentacijo za dosledno rabo doktorskega naziva. Čudili smo se količini lapsusov in slovničnih napak v dopisu in menili, da izrazi za nas, nedoktorje znanosti, kot je *pezde iz ceste*, ne dosegajo ravni javne komunikacije.«

Pritožnik z odgovorom ni bil zadovoljen:

»Akademski naziv ni zgolj to kar pišete, je več. Temeljna človekova pravica je pravica do spoštovanja njegove ali njene fizične in mentalne integritete. V mentalno integriteto sodi tudi osebna etika, akademska integriteta in poštenost. Vse lahko strnem v človekovo dostojanstvo. Dostojanstvo je osebna vrednost in ustavna kategorija.

Spoštovanje človekovega dostojanstva zato pomeni varstvo osebne vrednosti posameznika pred neupravičenimi posegi in zahtevami države in družbe. Resnično demokratična je samo takšna državna ureditev, v kateri je spoštovanje človekovega dostojanstva temeljno vodilo delovanja države, kamor prištevam tudi sedmo silo.«

Se ne morem prenehat čuditi, s kakšno lahkoto, v vašem tekstu, soglasno, v podporo drug drugemu, opravičujete kršenje temeljne človekove pravice, pravice do dostojanstva.«

Korespondenca s pritožnikom se nadaljuje.

Črtici v e-naslovih se reče vezaj in ne minus

Varuhinja je prejela odziv poslušalca Radia Slovenija **D. R.**, ki ga je razveselilo, ko je na Prvem programu Radia Slovenija slišal, da se je v navedku elektronskega naslova uporabila beseda vezaj namesto minus.

»Vezaj je tudi edino pravilen izraz, saj je (vsak) poštni naslov v osnovi in predvsem jezikovna kategorija in ne matematična – četudi se v njem (lahko) pojavljajo številke.

Domnevam, da je na javnem radiu za take »oreščke« in poenotenje uporabe določenega termina pri napovedovalkah/cih pristojna služba za lektoriranje (oz. kakor koli se že zdaj imenuje).

Ob tem me zanima – in vas vljudno prosim za odgovor: kako da se je lektorska stroka na Radiu Slovenija zganila šele po letih in letih vztrajnega napačnega poimenovanja krajše stične črtice v e-naslovih?«

Varuhinja se je o tematiki posvetovala z neformalno lektorsko koordinacijo na RTV Slovenija in poslušalcu odgovorila:

»**Darinka Koderman Patačko** iz sveta lektorske koordinacije mi je sporočila, da so po prejemu vašega sporočila opravili posvetovanje in bili enotno za vezaj. »Če tega doslej nismo uporabljali, je to zato, ker nismo bili pozorni na to in se o tem nismo nikoli poenotili, zato se zahvaljujemo pozornemu poslušalcu, ki je s pismom pravzaprav dal pobudo, da to storimo,« je še sporočila gospa Koderman Patačko. Napovedala je, da si bodo jezikovni svetovalci po kanalih neformalne lektorske koordinacije v vseh programih RTV Slovenija prizadevali, da bo izraz vezaj pri branju e-naslovov postal vsaj prevladujoč, postopno pa tudi edini.

Dodajam, da se kot varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev zavedam, da je RTV Slovenija steber slovenščine, ki lahko pomembno vpliva na normiranje in rabo jezika. Lani sem tako spodbudila delovanje neformalne mešane skupine za oblikovanje jezikovnih smernic, v kateri so poleg lektorjev – jezikovnih svetovalcev tudi novinarji in uredniki. Upam, da bom tudi preko te skupine lahko razširila enotno odločitev o uporabi besede vezaj.«

II. OGLAŠEVANE

Kako lahko »štrom« zaide na javno RTV?

Varuhinja je prejela tri telefonske pritožbe glede predvajanja Petrolovega oglasa na TV Slovenija in uporabe besede »štrom« namesto elektrika/električna energija v oglasu. **Varuhinja** je na oglas opozorila v. d. direktorico TV Slovenija in Službo za trženje oglasnega prostora na TV Slovenija:

»Gre za nižjepogovorni germanizem, ki bi ga zaman iskali celo v SSKJ, čeprav tam najdemo številne tujke, ki so se pri nas udomačile (gl. www.fran.si).

Ne vem, če lahko takšne oglase zavrnamo, zagotovo pa je naša dolžnost, da oglaševalcem sporočimo, da je njihov oglas jezikovno sporen in da z vsiljevanjem te besede ne prispevajo k jezikovni pestrosti, ampak k pačenju slovenščine. To je v izrecnem nasprotju z javnim interesom, kot ga opredeljujejo Programski standardi RTV Slovenija (<http://www.rtvlo.si/programskistandardi> - zadnja alineja pri navajanju javnega interesa).«

Ana Mušič, Služba za trženje oglasnega prostora TV Slovenija:

»V Službi za trženje smo oglaševalca opozorili na neprimerno rabo besede štrom. Sicer pa se je oglaševalska akcija zaključila pretekli konec tedna.«

III. TEHNIČNE ZADEVE

Hvala za TV Maribor in TV Koper!

Gledalec **Z. O.**, je izrazil zadovoljstvo, da lahko že nekaj časa v zgornjesavski dolini spremlja tudi TV Maribor in TV Koper.

»Res si gledalci težko vzamemo čas za pohvale. Jaz mislim, da nas je večina, ki smo zadovoljni z programskimi vsebinami in si vsak najde kaj zase.

Pred časom sem vam pisal glede sprejema zemeljske tv v zgornjesavski dolini, kjer ne moremo spremljati svoje regionalne tv. To, da so nam v sprejem dodali tudi Tv Maribor in Tv Koper je zelo pohvalno in kar popestri programsko shemo. Takrat ste mi odgovorili, da nimate vpliva na delo službe, ki se ukvarja z oddajniki in zvezami. Ampak nekaj se je le spremenilo. Če ste kakorkoli posredovali naše želje, se vam iskreno zahvaljujem. Jaz sicer nimam pripomb na vsebino programov. Ne čepim ravno ves dan pred tv ekranom, sem pa zadovoljen, če je večji izbor.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Spomnim se vaše težave in sem se nanjo tudi večkrat sklicevala, ko sem spraševala, zakaj Mariborčani ne bi mogli gledati našega koprskega programa in zakaj morajo biti Gorenjci

zadovoljni z Vašim kanalom, ne morejo pa gledati naših TV-programov iz MB in KP. Zagotovo je torej tudi vaše opozorilo – posredno in v več korakih – prispevalo k spremembi. In za to navsezadnje gre: za postopne izboljšave, kolikor je v naši moči.«

Zadeva se navezuje na poglavje Tudi na Jesenicah bi gledali TV Koper in TV Maribor iz mesečnega poročila za junij 2017 (str. 39).

IV. DOSTOPNOST IN PRILAGOJENI PROGRAM

Govorna sinteza: stokrat hvala

Varuhinja je bila seznanjena, da je RTV Slovenija 15. oktobra uvedla novo storitev zvočnih podnapisov in zvočnih opisov na dodatnem zvočnem kanalu.

Varuhinja je prejela telefonski odziv **M. P.**, ki se je zahvaljevala vsem in vsakomur posebej, ki je prispeval k temu odkritju, da tudi slepi lahko spremljajo televizijske novice.

»Jokala sem od sreče in komaj čakam naslednja poročila, ki jih bom lahko 'gledala'. To je resnično prekrasno. Stokrat hvala. «

Gledalka ne ve za podnaslovljene vsebine

Gledalka **Š. B.** je vprašala, ali bi bilo mogoče informativne vsebine na TV Slovenija podnaslavljati, saj bi tako olajšali spremljanje programov gledalcem, ki slabše slišijo.

»Pri poročilih, dnevniku in odmevih bi bili zelo dobrodošli podnapisi, saj nekateri napovedovalci bolj mrmljajo kot razločno govorijo. Ko gre za prekrite osebe, se sploh ne da razumeti, o čem govorijo. Potem nekateri spet tako hitro govorijo, da jih ni mogoče razumeti. Ker jih ni videti na ekranu, si poslušalec ne more pomagat niti z gledanjem v usta. Problem seveda ni samo moj, gre za populacijo večine starejših. Ne vem, kašne so možnosti, in kaj bi to pomenilo za realizacijo na RTV. Ampak poskusiti ni greh. Mislim si, če se nihče ne oglasi, morda sploh ne veste, da je za nekatere poslušalce oziroma gledalce to velik problem.«

Iz pojasnila **varuhinje**:

»Lahko povem, da ta storitev že obstaja, uporabljajo pa jo predvsem gledalci z okvaro sluha.

Storitev podnaslavljanja se sproži prek teleteksta str. 771. Ker je dandanes vsak televizor nekoliko drugačen, bi vam težko natanko opisala, kako naj si nastavite to storitev. Zato srčno upam, da imate v bližini koga, ki je bolj spreten s tehniko in vam bo pri tem lahko pomagal. Vsekakor so vam lahko v pomoč navodila na spletni strani, namenjeni dostopnosti naših programov: <http://www.rtv slo.si/dostopno/nastavitve-dostopnosti>. Na tej strani v rubriki Podnaslovljene oddaje najdete tudi najbolj sveže oddaje s podnaslovi, ki si jih lahko ogledate na spletu.«

V. RTV SPLOŠNO

Pohvale različnim programom

Po nastopu varuhinje v oddaji Dobro jutro (23. 10.), ko je povedala, da med odzivi praktično ni pohval, je poklicalo več gledalcev in poslušalcev, ki so želeli naštetati oddaje, ki jih radi gledajo ali poslušajo. Gledalka in poslušalka **B. P.** je pisala:

»Pohvalim Profil, Ljudje in zemlja, o narečjih (npr. o panonskih narečjih sem gledala prejšnji teden dvakrat zapored) pa o Vladimirju Sruku, pa oddaje o kulturi itd. In otroški program. Pohvalim tudi Svetovalni servis, ki ga poslušam v avtu. In Studio ob 17h bi rada pohvalila. Pa Razkošje v glavi. idr. Ker nimam časa za pisanje, vem, da izpuščam pohvale za marsikaj dobrega. Kar mi ni všeč, pa klik in ugasnem. 😊 Mnogo je dobrega. In rada bi, da ustvarjalci vedo, da smo hvaležni.«

Varuhinja se je zahvalila za sporočilo, naslovnica pa je odgovorila: »Zame naredite in pokažete dovolj dobrega, celo toliko da ne utegnem vsega gledati.«

Dnevi odprtih vrat oddajnikov RTV, nagradna igra

Varuhinja je bila seznanjena s korespondenco med **M. N.** in Službo za komuniciranje v zvezi z nagradno akcijo ob dnevu odprtih vrat Oddajnikov in zvez RTV Slovenija. Pritožnik z odgovori vodje službe ni bil zadovoljen. V pismu varuhinji je podrobno opisal napake, ki naj bi se zgodile.

»Verjel sem v dober namen akcije in vseh pohodov sem se udeležil tako da sem prišel do oddajnikov peš iz doline. Na Nanos zato ker je tam dolga leta delal prijatelj, na Kum ker tam še nisem bil, v Maribor pa sem se, priznam pripeljal tudi zato ker sem nasedel vaši zgodbici o pravičnem nagradnem žrebanju.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Uvodoma zapisujem, da kot varuhinja nimam nobenih pristojnosti pri razpisovanju, poteku ali izvedbi nagradnih iger. Ker pa menim, da je treba vsako pritožbo resno obravnavati, sem se v vlogi angažirane posrednice med javnostjo in RTV Slovenija podrobno seznanila z zadevo ter se o domnevnih napakah v izvajanju razpisnih pogojev pogovorila s pristojno Službo za komuniciranje in vodjo Polonco Komar. Menim, da ste upravičeno opozorili na nekaj nejasnosti in zapletov, o katerih sta soglašala z gospo Komar. Ne glede na to pa menim, da ti niso bili takšni, da bi lahko govorili o večjih nepravilnostih ali nepravični obravnavi sodelujočih.

V pristojni službi so mi sporočili, da so do 15. oktobra prejeli 33 pravilno izpolnjenih kartončkov. Vse je pregledala štiričlanska komisija, ki je med njimi izžrebala 10 prejemnikov nagrad. Kot so mi sporočili, ste eden od desetih prejemnikov modernega radijskih sprejemnika (DAB+) tudi vi, kar me posebej veseli. O tem boste (ali ste že bili) obveščeni po e-pošti, nagrado pa boste prejeli, ko goste posredovali svoj naslov.

Razumem, da se pri dogodkih, ki potekajo v več etapah in vključujejo veliko udeležencev na različnih lokacijah in ob različnih dnevih, lahko primeri tudi kakšna napaka. Za vse, kar se je v tej akciji morda zataknilo, se vam opravičujem tudi v svojem imenu. Vsekakor pa menim, da je Služba za komuniciranje izpeljala lepo serijo dogodkov, upam, da vam bodo obiski naših oddajnikov ostali v lepem spominu.«

Je v svetu uspel še kdo razen Luke Dončiča???

Pritožnik **M. N.** meni, da se v različnih programih javne radiotelevizije preveč poroča o košarkarju Luki Dončiču, premalo pozornosti pa da se posveča drugim izjemnim Slovencem po svetu.

»Zanima me ali smo dolžni skoraj vsak dan poslušati in gledati "novice" o Luki Dončiču. Fant je šel v Ameriko delat svojo športno kariero in denar. To je vse. Po tej logiki bi morali poročati tudi o ostalih uspešnih zdomcih, ki delujejo na malo bolj za življenje pomembnih stvari kot je igranje z žogo.

Mislim, da dogajanja v ameriških košarkarskih in hokejskih ligah, kljub temu, da igrajo tam Slovenci ne sodijo na naš nacionalni program. Če pa sodite, da je to potrebno, potem prosim poročajte tudi o drugih vidikih ameriškega življenja.

Skratka, mislim, da si tudi kdo iz drugih poklicev bolj zasluži pozornost in da bi se mladi morali identificirati tudi s kom drugim kot fantom, ki je že pri sedemnajstih letih zaradi žoge opustil šolanje.«

Pritožnik je prejel širši odgovor, s pojasnilom o medijski izpostavljenosti mladega košarkarja ter s podatki o tem, koliko o uspešnih Slovencih na tujem poročata Informativni program TV Slovenija in Prvi program Radia Slovenija. Iz odgovora **pisarne varuhinje**.

»Urednica **Kaja Jakopič** je zapisala, da se »več poroča o Dončiču, ker gre za aktualno slovensko športno "zgodbo", ki je do sedaj v takšnem obsegu ni bilo, in je jasno, da v tem obdobju več o njemu poročamo, še posebej zdaj, ko se je NBA sezona začela.«

Odgovorna urednica **Manica J. Ambrožič** je izpostavila naslednje: »V oddajah Informativnega programa TVS skoraj vsak dan nastopajo rojaki, ki so se s svojim delom in dosežki uspeli dokazati na tujem. V oddajah, ki sodijo v Informativni program, je gotovo pogosteje od gospoda Dončiča omenjen v ZDA izjemno uspešen kardiolog prof. dr. Igor Gregorič, ki je redno naš sogovornik, ko pojasnjuje razmere na področju otroške srčne kirurgije v Sloveniji. Skrbno spremljamo vse odmevne dosežke slovenskih znanstvenikov - samo v zadnjem tednu smo denimo tej temi posvetili osrednji in najdaljši prispevek v oddaji Tednik, ta teden smo denimo v TV Dnevniku poročali tudi o dosežku Klinike za nuklearno medicino ljubljanskega UKC-ja. Ažurno spremljamo mednarodna tekmovanja mladih v znanjih na različnih področjih in najuspešnejši mladi so pogosto gosti naših oddaj - konec aprila je bila v Ljubljani mednarodna naravoslovna olimpijada in dva dijaka, člana slovenske ekipe, so bila gosta v TV Dnevniku.

V Točki preloma sta bila pred dnevi sogovornika v tujini uspešna poslovneža in znanstvenika Dušan Babič in Igor Poberaj, v naslednji oddaji pa Primož Jeza, ki se mu je uspelo uvrstiti med osem finalistov mednarodnega natečaja DesignEuropa, ki ga organizira Urad Evropske unije za intelektualno lastnino. Težko bi ob tem naštel še vse rojake, ki nosijo ime Slovenije v mednarodnih ustanovah in ki redno nastopajo v naših prispevkih in oddajah.«

Odgovorni urednik Prvega **Andrej Stopar** zatrjuje, da Prvi program Radia Slovenija skrbno pokriva tematiko Slovencev po svetu: »Tako v oddaji Slovencev po svetu, ki je na sporedu vsak petek ob 21.05, kot sicer v programu, smo pred mikrofonom povabili veliko uspešnih Slovencev, ki živijo in delajo v tujini.« Svojemu odgovoru je odgovorni urednik priložil tudi seznam gostov oddaje Slovencev po svetu. Od maja do oktobra 2018 so v oddaji gostili 45 Slovencev po svetu, med njimi izjemne zdravnike, umetnike, glasbenike in profesorje.«

PRILOGE

Priloga 1: Ob obletnici TO: koliko, o čem in kako? (pritožba ZVVS in odgovor varuhinje)

Spoštovana,

Zveza veteranov vojne za Slovenijo je pripravila niz dogodkov, ki so bili posvečeni 50. letnici ustanovitve Teritorialne obrambe Slovenije. Osrednjo prireditev smo načrtovali za 10. oktober 2018 in jo tudi izvedli na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani.

Ker sami menimo, da je bila ustanovitev TO pomemben mejnik v slovenski zgodovini, brez katere ne bi mogli izpeljati osamosvojitvenega procesa, smo na RTV Slovenija dne, 17. 4. 2018 naslovili prošnjo za neposredni prenos prireditve.

Prejeli smo odgovor tedanje direktorice Televizije ga. Ljerke Bizilj, da je g. Slaku posredovala našo prošnjo ter, da bodo kolegi preverili programske in produkcijske možnosti.

Priprava prireditve oz. scenarija je bila močno vezana na morebiten neposredni prenos, zato smo 3. avgusta 2018 naslovili prošnjo za odgovor o sodelovanju RTV SLO, ki ga do tedaj nismo prejeli. S prošnjo za odgovor smo seznanili tako generalnega direktorja, kot Programski svet.

Končno smo 10. avgusta prejeli tudi odgovor g. Slaka, ki nas obvešča, da je gledanost takšnih prireditev slaba, da niso načrtovali prireditve v načrtu za leto 2018 ter da v oktobru 2018 že poteka redna produkcija in prostih kapacitet ni veliko.

Prav tako odgovarja navajamo: "prireditev ob obeleževanju 50. letnice ustanovitve Teritorialne obrambe bomo pokrili v oddajah informativnega programa, s prireditve bomo pripravili krajšo reportažo ter pripravili pogovor o pomenu Teritorialne obrambe pri osamosvajanju Slovenije."

Na prispevek v informativnih oddajah iz osrednje prireditve nimamo pripomb in je bil podan korektno.

Žal pa nam pušča grenak priokus odpuved že napovedanega pogovora o pomenu TO, ki ga je pripravljajl novinar Igor Pirkovič. Prav tako je nesprejemljiv intervju s polkovnikom Tomažem Kladnikom, ki ga je vodil g. Možina v katerem je bil naveden kup prikrojjenih podatkov in pol resnic, če ne celo laži. Tudi v prispevku iz okrogle mize v organizaciji Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve in ne veteranov slovenske osamosvojitve, kot je bilo navedeno v prispevku, smo bili s strani nekaterih udeležencev imenovani za prostislovence in osebe, ki kršimo slovensko Ustavo.

Takšen odnos nacionalne RTV hiše do vojnih veteranov osamosvojitvene vojne 1991 se nam zdi diskriminatoren in zaradi navedenega želimo vaše posredovanje.

S svojimi stališči bomo seznanili tudi Programski svet RTV SLO.

S spoštovanjem,

Ladislav Lipič
predsednik ZVVS

ODGOVOR VARUHINJE, 7. 11. 2018

Spoštovani,

prejela sem vaše pismo z dne 15. 10. 2018, v katerem v imenu Zveze veteranov vojne za Slovenijo izražate mnenje, da je RTV Slovenija ob praznovanju 50-letnice ustanovitve Teritorialne obrambe izkazala diskriminatoren odnos do veteranov osamosvojitvene vojne 1991. Navajate, da Televizija Slovenija ni prenašala slovesnosti ob obletnici, kot ste pričakovali, odpovedan je bil že napovedan televizijski pogovor o pomenu TO, televizijski intervju o slovenski vojaški zgodovini je bil po vašem mnenju nesprejemljiv, prav tako poročanje z dogodka Društva Moris in VSO.

V. d. direktorico Televizije Slovenija **Natalijo Gorščak** sem prosila, da pojasni programsko politiko glede TV-prenosov različnih slovesnosti. Povzemam odgovor:

»V Programsko-poslovni načrt (PPN) se uvrstijo prenosi vseh proslav, ki jih v letni koledar dogodkov uvrsti Ministrstvo za kulturo. Letos so to slovenski kulturni praznik, dan upora proti okupatorju, dan državnosti, dan Rudolfa Maistra, osrednja proslava ob Cankarjevem letu ter dan samostojnosti in enotnosti. Ob tem je Televizija Koper Capodistria prenašala še proslavo ob dnevu vrnitve Primorske k matični domovini. V drugih primerih so se proslave prenašale le v primeru programsko-poslovnega sodelovanja (ko so organizatorji delno ali v celoti krili stroške produkcije). Te vsebine – razen državnih proslav, ki so pripravljene posebej za televizijo – so slabo sprejete med gledalci. Za prihodnje leto pripravljamo na TV SLO pravilnik o prenosu proslav.«

Menim, da pojasnilo v. d. direktorice vsebinsko odgovarja tudi na vaše pomisleke glede prenosa slovesnosti. Zlasti me veseli, ker se načrtuje bolj sistematičen pristop, ki ne bo dopuščal dvomov glede prenosov in nejasnosti glede selekcije proslav.

Glede televizijskih informativnih vsebin ob obletnici TO je pojasnilo prispevala odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Manica J. Ambrožič**:

»V Informativnem programu TVS smo poročali o vseh ključnih dogodkih, povezanih s praznovanjem 50. obletnice ustanovitve Teritorialne obrambe, prav tako smo v naših oddajah zagotovili predstavitev pluralnih mnenj, ki spremljajo razpravo o preteklosti Teritorialne obrambe.

V mesecih pred slovesnostjo ob praznovanju 50. obletnice ustanovitve TO smo v naših oddajah poročali o manjših regijskih slovesnostih, ki so bile uvod v osrednje praznovanje.

V ponedeljek, **8. oktobra**, dva dni pred slovesnostjo na Gospodarskem razstavišču, smo v oddaji Odmevi poročali o posvetu društva MORIS in Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve, z naslovom 28 let Teritorialne obrambe Republike Slovenije, predhodnice Slovenske vojske.

V sredo, **10. oktobra** smo v oddaji TVD pripravili javljanje z Gospodarskega razstavišča, o slovesnosti smo poročali tudi v Odmevih.

V soboto, **13. oktobra** smo dileme o zgodovini Teritorialne obrambe povzeli v oddaji Utrip, s tonskimi izjavami Lojzeta Peterleta, Ladislava Lipiča in predsednika države Boruta Pahorja. V nedeljo, **14. oktobra** je bil gost v oddaji Intervju vojaški zgodovinar dr. Tomaž Kladnik. Teme pogovora so bile tudi zgodovina slovenske vojske, boj generala Maistra, zgodovina Teritorialne obrambe in pripravljenost slovenske vojske v okviru Nata. Gre za zelo aktualne teme, dr. Kladnik pa je za sodelovanje v oddaji pridobil dovoljenje Generalštaba Slovenske vojske.

Kot je razvidno iz zapisanega, smo v Informativnem programu poskrbeli za pluralnost predstavljenih mnenj o občutljivi temi, prav tako pa smo poročali o vseh ključnih dogodkih, ki so bili povezani s praznovanjem obletnice TO.«

Dodajam, da so o obletnici in spremljajoči polemiki poročali tudi drugi mediji RTV Slovenija. Kot primer navajam Prvi program **Radia Slovenije**, ki je poročal tako o izidu zbornika o nastanku in razvoju TO ter proslavi na Gospodarskem razstavišču, kot tudi o okrogli mizi v organizaciji Društva Moris in VSO. Na **MMC**, osrednjem spletnem mestu www.rtv slo.si, je bilo ob jubileju objavljeno celovito poročilo (<http://www.rtv slo.si/slovenija/pahor-ob-50-obletnici-to-ja-ne-poglabljajmo-polemik-o-nastanku-drzave-in-vojske/468466>).

Kot varuhinja težko presojam, ali je bilo nekemu dogodku ali obletnici v programih RTV Slovenija namenjene dovolj, premalo ali preveč pozornosti. Na podlagi zbranih podatkov pa vam ne bi mogla pritrditi, da bi šlo za diskriminacijo TO. Dodajam, da kot varuhinja tudi ne morem ugotavljati razlogov za odpoved dogovorjenih programskih vsebin, poudarjam pa, da so v uredništvih takšne poteze dolžni pojasnjevati tistemu, ki je bil povabljen.

Menim, da morajo uredništva v skladu s svojimi pristojnostmi vedno znova tehtati, katere vsebine uvrščajo v programe in kako jih lahko najbolj kakovostno posredujejo javnosti – torej v katerih oddajah, v kakšnih razmerjih, po katerih merilih in s kakšnim fokusom. Pri delu v javnem interesu so se dolžna naslanjati na temeljne dokumente javnega medija, od poklicnih meril do programskih standardov.

Pri tem posebej poudarjam, da poklicna merila in načela novinarske etike uredništva zavezujejo k vsestranskosti poročanja o najrazličnejših dogodkih in pojavih v družbi, tako skozi velik razpon tem kot skozi širok obseg mnenj. S tem zagotavljajo raznovrstnost, pluralnost in celovitost informiranja. Programski standardi pa javni medij posebej zavezujejo k takšnemu programskemu delovanju, ki spodbuja poznavanje in spoštovanje nacionalne zgodovine, krepi državljansko zavest in dviga državljansko kulturo.

Menim, da so uredništva RTV Slovenija v konkretnem primeru ravnala v skladu s temi zavezami.

V upanju, da sem odgovorila na vaše dileme, vas lepo pozdravljam.

Ilinka Todorovski

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev

Priloga 2: Dopolnjevanje novice: narava dela ali manipuliranje, drugič (pritožba Glasno! in odgovor varuhinje)

Ljubljana, 22. 10. 2018

Zadeva: **Izmikanje konkretnim odgovorom s strani varuhinje v zvezi s primerom MMC RTV**

Spoštovani varuhinja gospa Ilinka Todorovski, generalni direktor gospod Igor Kadunc, predsednik programskega sveta gospod Ciril Baškovič in člani programskega sveta RTV Slovenija,

odgovor varuhinje na primer MMC RTV, ki smo ga naznanili v dopisu z dne 27.9.2018, je do gibanja GLASNO! ter celotne slovenske javnosti podcenjujoč. Bistvenim vprašanjem, ki se ob omenjenem primeru odpirajo in smo jih v naši analizi tudi dobro argumentirali, se varuhinja preprosto izogne. Prav tako se varuhinja ne opredeli, ali je pri omenjenem ravnanju zaznala kršitve zakona, poklicnih meril in programskih standardov.

Naj poudarimo, da želimo vzpostaviti in vzdrževati dostojen nivo komunikacije. To ne pomeni samo to, da si vljudno dopisujemo, pač pa da na vprašanja, ki se skozi analize odpirajo, RTV Slovenija tudi argumentirano in natančno odgovori. Izogibanje bistvenemu zavračamo in vas prosimo, da se ga ne poslužujete.

Ponovno, pa morda nekoliko z drugimi besedami, postavljamo pomembna vsebinska vprašanja v zvezi z omenjenim primerom:

- Zakaj je bil povzetek izjave Združenja novinarjev in publicistov (ZNP) objavljen šele 26. ali 27.9.2018, po protestu ZNP, in ne 19.9.2018, ko je bil poslan javnosti, medtem ko je bil povzetek izjave Društva novinarjev Slovenije (DNS) objavljen takoj, ko je prišel v javnost, to je 24.9.2018? Kje so razlogi za različen, do ZNP diskriminatoren, odnos?
- Se vam zdi povzetek izjave ZNP na način, da se 8 dni po njenem nastanku pripne 3 dni stari »novici«, ki je že davno zdrsnila v spletni arhiv in je nihče več ne bere, ustrezen in primerljiv z aktualnostjo in načinom objave povzetka izjave DNS, ki je bila pripeta novici praktično takoj ob njeni objavi, ko se je tudi najmanj en dan nahajala na prvi strani spletnega portala?
- Če se ne strinjate z dejstvom, da čas zadnjega posega ni pravilno naveden, zakaj ne zahtevate od uredništva, da vam dostavi celotno zgodovino posegov v omenjeno novico, iz česar bi lahko tudi utemeljeno sklepali, kdaj in zakaj je prišlo do bralcu netransparentnega spreminjanja vsebine objave?
- Zakaj so bili pod novico brisani komentarji, ki očitno uredništvu vsebinsko niso ustrezali, ker so bili v podporo dr. Jožetu Možini? S tem v zvezi naj poudarimo, da so vaše navedbe, da je do pojasnil upravičen edino avtor komentarja, za javni medij povsem nesprejemljive. Javnosti morate povsem natančno pojasniti, kdaj in zakaj so bili komentarji izbrisani. Da bomo še bolj konkretni vas prosimo, da pridobite in nam

posredujete spisek in vsebino vseh izbranih komentarjev v času 24.9.2018 med 8h in 12h, vključno z razlogi izbrisa.

- Do kršenja katerih členov zakona, poklicnih meril in programskih standardov je po vašem mnenju prišlo z opisanimi ravnanji?
- Kako bo vodstvo RTV Slovenija ukrepalo v konkretnem primeru?
- Kako bo vodstvo RTV Slovenija ukrepalo v sistemskem smislu, da se podobne situacije ne bodo več ponovile? Naj ob tem opozorimo, da prejemamo večje število prijav naših članov, ki ugotavljajo, da prihaja pri brisanju komentarjev do uredniške manipulacije z namenom nedopustnega vplivanja na javno mnenje.

Postavlja pa se še vprašanje, ki se tiče potencialne subjektivnosti in pristranskosti varuhinje pri presoji obravnavanega primera:

- Zakaj se v omenjenem primeru varuhinja ne izloči, saj je, glede na dejstvo, da izjava ZNP zahteva njeno razrešitev zaradi sumov sodelovanja s tajno policijo totalitarnega režima, zagotovo potencialno podvržena subjektivni pristranskosti pri presoji primera?

V pričakovanju konkretnih, natančnih in argumentiranih odgovorov vas pozdravljamo,

gibanje GLASNO!
dr. Stane Granda

P.S. To pismo je zaradi interesa javnosti tudi javno objavljeno na spletni strani gibanja GLASNO! na naslovu <https://glasno.si/objave>.

Priloge:

- priloga 1 - analiza, ki jo je pripravilo gibanje GLASNO!, z naslovom »Razkrivajo se nove medijske manipulacije in kršenje zakona na RTV Slovenija«, objavljena na https://glasno.si/post/mmc_rtv_manipulira_krsi_zakon dne 27.9.2018
- priloga 2 – utemeljena prijava kršitev zakona, poklicnih meril in programskih standardov na RTV MMC z dne 27.9.2018
- priloga 3 - odgovor varuhinje z dne 9.10.2018

ODGOVOR VARUHINJE, 7. 11. 2018

Spoštovani gospod Granda,

prejela sem pismo, ki ste ga v imenu gibanja Glasno! naslovili na generalnega direktorja RTV Slovenija in predsednika Programskega sveta RTV Slovenija ter name. V pismu se odzivate na varuhov odgovor na vašo pritožbo glede poročanja o seji Programskega sveta RTV Slovenija 24. 9. 2018 na MMC in moderiranja komentarjev pod novico, ki sem vam ga poslala 9. 10. 2018.

Iz pisma razberem, da z odgovorom niste zadovoljni, pozivate me, naj se ne »poslužujem« izogibanja bistvenemu. Znova zastavljate vprašanja o objavi novice in moderiranju komentarjev 24. 9. 2018 na MMC. Iz pisma ne morem izluščiti, ali vprašanja naslavljate name, ali odgovor pričakujete od ostalih naslovnikov. Menim, da sem na pritožbo že vsebinsko odgovorila, v skladu s svojimi pristojnostmi, in da na ponovljena vprašanja v isti zadevi ne morem odgovoriti bistveno drugače. Ne glede na to, bom v nadaljevanju skušala razjasniti dileme.

Menim, da je pristojna urednica na MMC podala ustrezna pojasnila glede poziva ZNP: informacija o tem pozivu in njegovi vsebini je bila objavljena pred sejo Programskega sveta, daljši odziv ZNP pa je bil v novico dodan potem, ko so ga v uredništvo tudi prejeli. Kot varuhinja ne morem ugotavljati dejanske kronologije prispetja informacij v uredništvo, prav tako ne nadzorujem, kdaj in v kakšnem obsegu se v posameznih medijih RTV Slovenija objavljajo konkretne vsebine. Menim, da morajo uredništva delovati avtonomno, vsakokrat sproti presojeti o objavi posameznih vsebin, njihovi teži in obdelavi, seveda v skladu s programskimi standardi in poklicnimi merili.

Razumljivo je, da je napake, če se primerijo, treba popraviti, in to v najkrajšem možnem času. Če so bili torej v uredništvu opozorjeni na spregledano ali pomanjkljivo predstavljeno dejstvo, so ravnali prav, ko so besedilo dopolnili.

Glede popravkov spletnih novic – sprotnih ali naknadnih – menim, da je treba takšne posege ustrezno beležiti. Na podlagi vaše pritožbe sem o tem napisala mnenje in priporočilo uredništvu. Kot so me obvestili v odzivnem poročilu, bodo priporočilo upoštevali (razen ob manjših jezikovnih posegih oz . popravkih zatipkov). Menim, da je takšen odziv ustrezen in usmerjen v izboljšanje storitve.

Glede moderiranja komentarjev lahko kot dodatno informacijo zapišem, da sem v poročilu o komuniciranju na www.rtv slo.si lani poleti zapisala tudi mnenje o vlogi varuha v pritožbah o komentarjih (http://www.rtv slo.si/files/varuhinja/dnevnik_pritozb_avgust_2017.pdf, str. 24 in 35). Na podlagi priporočila, naj uredništvo pripravi nabor možnih ukrepov za izboljšanje komunikacije med uporabniki (komentatorji) in moderatorji (uredništvom), so zdaj vsem sodelujočim v spletnih debatah poleg kodeksa na voljo tudi smernice, v obliki najpogostejših vprašanj in odgovorov (<https://www.rtv slo.si/strani/pogosta-vprasanja-in-odgovori/5670/embedjQ>). V primeru sporov lahko nastopam le kot mediator in ne kot nadmoderator ali nadzorni organ.

Ob tem želim spomniti, da pristojnosti in naloge varuha opredeljuje pravilnik (http://www.rtv slo.si/files/varuhinja/2016_12_05-pravilnik_o_delovanju_varuha_pravic.pdf), iz katerega je nedvoumno razvidno, da gre pri varuhu za samoregulativni mehanizem, namenjen predlaganju izboljšav ob zaznanih pomanjkljivostih in nepravilnostih, s poudarkom na dialogu in iskanju ravnovesja med pravicami uporabnikov in neodvisnostjo ustvarjalcev. S tem namenom varuh podaja mnenja in priporočila. Nikakor ne gre za nadurednika, rezervnega direktorja, častno razsodišče, nadzorni ali prekrškovni organ, zato tudi ni mogoče pričakovati, da bi izrekal ukrepe, ugotavljal zakonitost ali vodil postopke, iz katerih bi se moral izločiti.

Na koncu zapisujem, da sem bila z izjavo ZNP/Glasno! seznanjena prek novinarskih vprašanj, na katera sem tudi brez zadržkov odgovarjala. V njih sem med drugim kategorično zanikala sodelovanje z Udbo, kar želim storiti tudi ob tej priložnosti.

Z odgovorom bom seznanila tudi ostala naslovnika vašega pisma.

Lepo vas pozdravljam,

Ilinka Todorovski

Varuhinja pravic gledalcev in poslušalcev

Priloga 3: Odzivno poročilo o blogosferi (analiza spletnega mesta Moj splet)

MOJ SPLET

Portal Multimedijskega centra RTVSLO, namenjen uporabniškim vsebinam

STATISTIČNI PODATKI ZA VSEBINE NA MOJEM SPLETU

Število registriranih up. (MMC)	200.759
Število blog avtorjev	3.584
Število objavljenih blogov	87.147
Število komentarjev na blogih	1.245.089
Forum avtorjev	15.888
Število forumskih tem	34.465
Število forumskih komentarjev	1.876.258
Avtorjev fotografij	26.298
Število slik	223.255
Število videov	18.360

POVEZAVE:

MOJ SPLET	http://www.rtv slo.si/mojsplet
BLOG	http://www.rtv slo.si/blog
FORUM	http://www.rtv slo.si/forum
SLIKE	http://www.rtv slo.si/slike
VIDEO	http://www.rtv slo.si/mojvideo

PREDSTAVITEV POSAMEZNIH VSEBIN

1. BLOG

Uporabniške vsebine na blogih so razporejene v dve kategoriji: »**MMC Priporočča**« (levi stolpec) in »**Zadnji vpisi**« (desni stolpec). V kategorijo »MMC Priporočča« so uvrščeni avtorji, ki dalj časa sodelujejo na Mojem spletu, imajo praviloma več kot 200 objavljenih blogov, upoštevajo pravila sodelovanja in s svojimi objavami vnašajo dodano vrednost k uporabniškim vsebinam. Avtorji v kategoriji »MMC Priporočča« so tudi osebe iz javnega življenja ali zaposleni na Radioteleviziji Slovenija. V kategorijo »Zadnji vpisi« so uvrščeni vsi ostali registrirani uporabniki.

Teme blogov obsegajo zapise iz osebnega življenja uporabnikov, potopise, aktualne družbene teme, dnevniške zapise, izlete, poezijo, recenzije knjig in filmov, napovedi ali poročila o zabavnih in kulturnih dogodkih, foto-galerije itn.

Nekateri izmed aktivnejših uporabnikov in število njihovih objav na blogu:

UPORABNIŠKO IME	ŠTEVILO OBJAV NA BLOGU
Tatjana Malec	3.114
Kobilica-poet	2.798
Eli	1.735
isabel	1.328
erneclales	1.264
Rafael Zupančič - Raf	992
sintra	952
doba	911
bin	885
Lešim Narfaž	834
JANEZ PLATISE	702
emonec	690
nish	644
Primoz Rajtmajer	625
Elena Pečarič	615
Borut Petrovič Vernikov	581
sailor565	542
mah	518
blaz3k	508
Dajana_B	496
antimason	483
Lea199	416
Naš Tito	404
branka22	395
mataj-finance	370
Svetoslav	365
Emil Milan	359
andromaha	337
cinik	323
Kouvran	306
velenjcan	282
Peter Filec	266
pozitivanonstop	260
Ivo Lola	258
meteor	244
Marko Jezernik	241
Mica	239
koprcan	227
Neue Ekspres	223
Knez_Kocelj	218
NoriProfesor	205
Herta	202
...	

PREDSTAVITEV POSAMEZNIH TEMATSKIH SKLOPOV BOLJ VIDNIH AVTORJEV IN NJIHOVIH VSEBIN

A. Potovanja in izleti:

lovetotravel

<http://www.rtv slo.si/profil/lovetotravel>

sintra

<http://www.rtv slo.si/profil/sintra>

Lepote Slovenije

<http://www.rtv slo.si/profil/lepote-slovenije>

Primer vsebine uporabnice »lovetotravel«:

OVIRE

»Problemi so, problemi bojo...« Zmelkoow

V jutru novega dne je bilo sonce blizu, ko so njegovi žarki pobegnili skozi gosto vejevje dreves okoli najinega prenočišča in naju nežno božali. Malce nepoštene namere so skrivali, kmalu so pokazali svoj pravi obraz, a v tisti uri, morda dveh, sila počasi so nama šli od rok tako prebujanje, kot zajtrk in pakiranje, so se misli še vedno sukale po preteklih doživetjih, malce zaspano sva začejala nove dogodivščine, prepričana da imava načrt, ki zdrži vse morebitne neprijetnosti, zgolj slabih 20 km sva morala prepotovati, le kako dolgo lahko to traja?!!

Začetek je bil povsem tak, kot sva predvidevala: rikša na razburjeni glavni ulici, med vožnjo sva skušala ujeti dihe Gange nekje pod nama, na avtobusni postaji je najdražji vztrajal, da sem za silo zadovoljno pod dotiki sončnih dlani, ki niso bile več nežne in previdne, ampak žgoče, kot zna le do skrajnosti razbeljena nebeška krogla, ki preizkuša potrpežljivost malih dvonožnih mravelj, prepričanih, da nadzorujejo Svet, poziram za menda krasno fotografijo (s čajem v roki) za zadnji spomin na Rishikesh, ko je končno prilezel avtobus in sva sedla nanj, še vedno v prepričanju, da bo vožnja kratka, hitra, še malo, pa bova v vnaprej rezerviranem hotelu, le prtljago odloživa, se osveživa pod tušem in zakorakava proti novim zmagam. Kajpada!

Načrti imajo menda sila neprijetno lastnost, da šele v izvajanju pokažejo luknje, ko se naenkrat mičkena razpoka razleze do neslutnih razsežnosti, v resnici ali zgolj v trenutnem dožemanju, vsakodnevene drame in skeči spremljajo potovanja, nenehno si sledijo. Avtobus je bil čisto spodoben, odprta okna in oboje vrat, pokrajina nič posebnega, še malo, pa bova v Haridwarju, še enem sila svetem hindujskem mestu, kjer se je Šivi kapljica čarobnega nektarja izmuznila na zemljo in ga slavijo skupaj z Ujjainom (posebnem, sila prijetnem mestu) in Nasikom (bila, videla, uživala), pa Allahabadom (še na spisku, počasi bova obiskala več svetih mest, kot hindujski verniki, a iskreno uživava, sploh v krajih, kjer tujcev niso vajeni, nepozabno) še posebej vsakih 12 let, ko se odvija Velika Kumbh Mela. Evropejca sva, 20 km načeloma pri nas pomeni pol ure vožnje, v redu, v Indiji uro in pol, torej bova kmalu na cilju. Aha! Nekaj kilometrov pred Haridwarjem smo se ustavili.

Indijci imajo za naše oči precej nenavadne načine vožnje. Kamor spada tudi vrinjanje v vrsto. In so tako, le malo pred mestom, iz dveh vozniških pasov nastali štirje. Vsi v isto smer. Prometni zamašek. Velik. Ko se naenkrat zdi, da je prepleteni skupek nemogoče razvozlati, da ti je usojeno ostati tam, sredi ničesar, na neki ne posebne omembe vredni prometnici, pod vročim soncem, ki ga vsaj delno zadržuje streha avtobusa, a kako dolgo še, vročina pritiska, in dolgčas, kupi naložene pločevine, dajte že, no, pa kaj je temu bedaku, da sili v gnečo po bankini, no, fantje, počasi, drug za drugim, sistem zadrge, menda ste zanj že slišali!??

Nič. Ne premaknemo se. Nikamor. Še veter se je pobral drugam. Od nekod prilezejo prodajalci. Na glavah nosijo košare, ali pa na zaplato zemlje postavijo stojnice. Sadje, priboljški, nekaj kiča, ljudje vendar kupujejo to, kar jim ponudiš, pa bo morda kdo potreboval tudi nove spodnjice. Ali debele nogavice. In sladkorno peno, živo rožnato, na dolgih palicah.

Cesta je speljana po nasipu, tri, morda štiri metre je visok, bankine so luknjaste in neutrjene, z globokimi ugrizi. In se je v nekem trenutku, po ne posebno globokem razmisleku, našemu šoferju zazdelo primerno, da s pločevinasto škatlo zavije v te razpoke, saj se tri kolesa vsaj za silo še dotikajo asfalta, gremo po bližnjici, ne bodo nas menda prehiteli mopedi in rikše! Fino smo se nagnili, na levo, dekle ob meni, ki je ves čas vožnje pritiskalo na tipke mobilnega telefona, me je zaskrbljeno pogledalo: »Tole pa ni v redu.«

»Ne, ni. Precej nevarno je.«

Vzdih in novo prebiranje tipk, morda le malček bolj živčno, kot minute poprej.

Oče, ki je potoval skupaj z večjo družino, je skozi odprta vrata ocenil situacijo, ni mu ugajala, zaskrbljeno je pogledal voznika, rekel pa nič. Z najdražjim sva se spogledala, verjetno v mislih prevevala možnosti skoka iz vozila, a kot vsi drugi potniki fatalistično obsedela na sedežih, kar bo, pa bo, nekako tako, kot če pri vožnji v ozki in nepregledni ovinek zamižiš in upaš, da bo usoda milostna.

Tujci v lastni deželi

Potem sem se, nekaj sem vendar morala storiti, zamotila s fotografiranjem naselbine Nedotakljivih, Dalitov, Harijanov, Božjih otrok, mnoga imena imajo, v gaju pod nasipom. Šotori iz plastičnih ponjav sinjemodre barve, nekaj domačih živali se leno potika naokoli, ognjišče, možakarja v senci krošnje, skoraj idiličen se zdi prizor, a to niso ljudje na nekajdnevem izletu, tako živijo že neštete generacije, ki ne pripadajo nobeni od štirih kast in so nekoč (a tudi danes ni veliko bolje) opravljali najslabša, najbolj naporna in umazana dela (kamor spada tudi obdelava usnja, krave so svete živali). Veljajo za poškodovane, nečiste, onesnaževalce.

Za šolanje imajo le malo možnosti, večina jih preneha z izobraževanjem še preden bi bili vsaj za silo pismeni, ponekod dalitski otroci ne smejo sedeti v razredu skupaj s sošolci iz drugih kast. Podhranjeni so. Nimajo dostopa do vsaj osnovne zdravstvene nege. Čeprav so večinoma hindujske vere, jim ponekod ne dovoljujejo obiskovanja templjev v času obredov. V pogosto od boga pozabljenih podeželskih predelih ne smejo uporabljati vaških vodnjakov in tako nimajo dostopa do čiste pitne vode.

Pozabljeni so, odrinjeni, tisočletja na ostrem robu indijske družbe, kjer je veliko lažje zdrseti v prepad, kot se vsaj malo povzpeti. V preteklih desetletjih so se ponekod organizirali in uveljavili tudi na področju gospodarstva in politike. Eden očetov Republike Indije, velik borec proti socialni diskriminaciji, tvorec indijske Ustave in prvi indijski pravosodni minister je bil Dalit Bhimrao Ramji Ambedkar (1891-1956), iz vrst Nedotakljivih prihaja tudi Narendra Damodar Jadhav (1953), ekonomist in pisec, ki je danes član Zgornjega doma parlamenta. Imeni, ki dajeta upanje milijonom brezpravnih.

Indijci znajo biti sila ponosni na svojo državo, ki jo radi imenujejo tudi »Največja delujoča demokracija na svetu«, a je v tej »oblasti ljudstva« globoko zakoreninjen več kot 3000 let star kastni sistem, ki

deli, razdvaja, določa in prepoveduje in so ga pomagali krepiti tudi nekdanji kolonialni oblastniki, ko so na primer delovna mesta v razvejani državni upravi namenjali zgolj predstavnikom najvišjih kast. Nekje od začetka 1920-ih so pričeli uvajati kvote, ki naj bi omogočile dostop do šolanja in boljših zaposlitev tudi tistim z roba, a velja danes prepričanje, da se na ta način razlike le še poglobljajo in so vedno glasnejše zahteve po popolni odpravi kastnega razlikovanja, ki ni zgolj domena Indije, poznajo ga tudi v Nepal, na Šri Lanki, v Bangladešu in ponekod v Afriki. Diskriminacija najnižjih kast je v Indiji kazniva, a se dogaja veliko pogosteje, kot o tem pišejo sicer vedno dobro obveščeni lokalni časopisi, krivci največkrat niso kaznovani, če imajo dovolj pod palcem, se izvlečejo brez posebnih posledic. Kljub hitremu razvoju dežele, še vedno velja, kot ugotavlja neki avtor, da »Indijci volijo za kasto, razmišljajo za svojo kasto in so znani po kasti, ki ji pripadajo.«

Tujci se te delitve zavemo šele, ko o deželi nekoliko več preberemo, ko se pogovarjamo z naključnimi znanci. Ali ko odpremo časnik, katerikoli, ki objavlja dolge strani ženitnih oglasov, kjer poleg spola iskalca partnerja, pa vseh podatkov o datumu rojstva, nebesnem znamenju, višini, teži, izobrazbi in barvi kože zasledimo tudi omembo kaste in vse pogosteje tudi, da ta ni pomembna. V večjih mestih zagotovo, po vaseh pa je zgodba povsem drugačna. Menda se v deželi zgolj 5 % vseh porok zgodi med partnerjema, ki prihajata iz različnih kast.

Vsakdo, ki obiše deželo, seveda opazi berače, pometače, nosače, težake, čistilce čevljev. Ko se pogovarjaš z voznikom bicikel rikše, ta v polomljeni angleščini pove, da vozilo ni njegovo, ima ga v najemu in zanj plačuje, ne ostane mu veliko denarja za preživetje. Cestni delavci, pa tisti, ki popravljajo tirnice razvejanega indijskega železniškega sistema, si ob cestah in progah postavijo zasilna bivališča, s plastiko pokrite šotore in v njih živijo, dokler dela ne opravijo. Otroci prodajajo zbledle razglednice. Večja mesta imajo svoje Četrte rdečih luči. Hidre na slavjih in vlakih poskušajo zaslužiti nekaj rupij. Doni v Varanasiju sežigajo trupla. Lažni sadhuji poskušajo izsiliti plačilo za nekakšen blagoslov. Pralci perila. Mezni delavci na velikih posestvih. Vsi ti so del velike, prevelike skupnosti ljudi, ki ne spadajo v nobeno kasto, delitve obstajajo tudi med njimi, k Nedotakljivim spadajo tudi predstavniki številnih plemen in Adivasiji (staroselci).

Indija se razvija, širijo ceste, gradijo visoke zgradbe in takrat opaziš Dalite, veliko žensk je med njimi, ki s preprostimi kladivi razbijajo kamenje, ga nalagajo v jerbace in na glavah nosijo na kup, umazani otroci opazujejo mame, še nekaj let in bodo tudi sami, drobni, željni igre, objemov in spodobne večerje, pomagali pri delu.

Za nas, bežne obiskovalce, so vsi ti del velike skupine indijskih revežev, so to, kar nekako pričakujemo, da bomo videli, ko obiščemo deželo, mediji so naredili svoje, veliko (preveč) sem jih srečala, ki so trdno prepričani, da je Indija natanko in zgolj taka, kot jo kaže film Revni milijonar. Ne oporekam, seveda je, a je hkrati veliko več, kot to. Če v deželo vstopiš z vnaprej izdelano zgodbo, je ne boš zmož spoznati. Ker boš videl zgolj to, kar pričakuješ.

Pred nekaj leti je bilo, ko sva se potikala po jugu dežele in v Tamil Nadu obiskala Kumbakonam, kraj številnih templjev, ki nama je sedel v srce. Bil je še en načrt, ki se je spremenil v trenutku, ko sva mestu dovolila, da naju je sprejelo.

Na senčni trati ob templju so (podobno kot jaz) umazani otroci prodajali razglednice. Bili so vsiljivi, »kupi, kupi«, a nama se ni ljubilo, vroč dan je bil, v poznem popoldnevu sva bila prijetno utrujena. Mulčki so še naprej vztrajali s svojo ponudbo. Naredila sem se jezno, zarenčala, skrčila roke oponašajoč pošast, a mi je šlo na smeh. Najprej so se zdrznili, odskočili, ko pa so uvideli, da ne mislim resno, so sprejeli igro. Bili smo majhne in ena malo večja pošast, rjovelimo, se lovili, žgečkali in vriskali, valjali po tleh in sploh počeli neumnosti, dokler... Na parkirišču se je ustavil avtobus s turisti. Otroci so se zresnili, pograbili razglednice in spominke in v tropu tekli k vozilu, pa se vmes še tu in tam ozrli in mi pomahali. Nekaj zasluženih rupij bo morda dovolj za skromno večerjo, ko se bodo ob mraku vrnili domov.

Na potovanjih sva, povsem slučajno, v mimohodu pokukala v domovanja ljudi, ki živijo na robu. Naj je šlo za preprosto kočico ali iz plastičnih plah izdela šotor, na eni strani odprt, vsem na ogled, so bila njihova prebivališča izjemno čista in urejena. Na obeh straneh, ki je bežal mimo, so kuhali, prali, ženske dojile otroke, ob praznikih so postavili okrase in prižigali ghijeve oljenke. Večina je bila statusno zaznamovana že z rojstvom, življenje dokončno načrtano. A so ljudje, kot jaz. Veselijo se in jočejo, jezijo in praznujejo. Njihove želje so verjetno precej bolj skromne od mojih, morda se obnašajo bolj robato, a to še ne pomeni, da so vredni manj, ne v mojih očeh. Kastni sistem že vse od indijske osamosvojitve doživlja številne kritike, mnogi se trudijo za njegovo odpravo, a čaka jih še zelo dolga in trnova pot. Neobremenjen s kastami in globoko zakoreninjenimi delitvami bo moj odnos do vseh, ki mi v Indiji prekrivajo pot, enako spoštljiv in bom še naprej ljudi sprejemala, ali pa ne, zgolj na osnovi njihovih dejanj. Pošteno jim bom plačala za opravljeno delo, modrovanja pa prepustila drugim. Besede so poceni.

Cestni zamašek je bil končno zdrobljen...

Nadaljevali smo pot. Čez slabe pol ure nas je voznik dobesedno deložiral na nekem križišču na začetku Haridwarja. Ne, ne gre naprej do avtobusne postaje, kar lepo naj izstopimo. Rikšarji so že

čakali. Povedala sva ime hotela in njegov naslov. Gledali so naju zabodeno, nikomur se ni niti sanjalo, kam bi rada. Poskusila sva z natisnjenim naslovom hotela in zemljevidom. Nekaj so se čohljali po kuštravih glavah in zmajevali z glavo. Potem se nama je posvetilo, da ne znajo brati.

Oprtala sva nahrbtnike in po razriti ulici zavila v smeri železniške postaje. 4km. Vroče sonce. Dela na cesti, stroji, prah, prebijanje preko kupov peska. Saj bo. Nekako na polovici torture se je ulica znova zravnila in razširila. Tokrat je voznik rikše vedel, kam mora peljati. Naložila sva prtljago. Žilavi možakar je pognal pedala, se spretno izogibal oviram, naj so bili to avtomobili, druge rikše, kolesa, vozovi ali zgolj pešci, za vsak primer še nadrl prodajalca, ki ni dovolj hitro umaknil svoje stojnice. Čez nekaj minut sva bila v hotelu. A dan se je šele prav začel.

Se nadaljuje...

Več fotografij najdete v albumu Nedotakljivi in druge zgodbe.

Oddano: 26.08.2018 ob 16:36:53

<http://www.rtv slo.si/blog/lovetotravel/ovire/121707>

B. Družbene teme, znanost:

do ba	http://www.rtv slo.si/profil/doba
Nori Profesor	http://www.rtv slo.si/profil/noriprofesor
Neue Ekspres	http://www.rtv slo.si/profil/neue-ekspres
grom-instrela	http://www.rtv slo.si/profil/grom-instrela
mataj-finance	http://www.rtv slo.si/profil/mataj-finance
Samo Zakes	http://www.rtv slo.si/profil/samo-zakes
Emil Milan	http://www.rtv slo.si/profil/emil-milan

Primer vsebine uporabnika »Nori Profesor«:

KAM VSE SEŽE KONEC POLITIKE ENEGA OTROKA

Pamfleti realnosti

Saj me mika, da bi o marsičem, kar da je aktualno in sploh vredno kakšnega razmisleka v slovenskih grapah. A kamorkoli človek vtakne nos, takoj ugotovi, da je v močvirju. Da se s tistim, kar bi jaz o čem, takoj razvrsti, postavi v strumno četo teh ali onih, ki na debelo o tem ali onem. In ker tudi sam računam, vem da je računic vedno več, ko pa pridemo do »računovodenja po poslovnem dogodku«, takrat je lahko tudi z mankom prihodkov nad stroški vseeno dovolj, da se pokrijejo vsi stroški, pod črto pa nobenih rdečih števil.

Za pot po močvirju rabiš škornje, če nočeš mokrih nog. A jaz nimam dovolj velikih škornjev, da bi po tem močvirju slovenskih grap. V času toplega vremena, nekaj vode v škornjih niti ni tako neprijetno. A stati v mrzli vodi je čisto nekaj drugega, ne samo, da ni prijetno, tudi kakšna bolezen te hitro ujame. Revmatičnih obolenj pa se zlepa ne rešiš. Zato raje ostajam pri čemerkoli, le da je zraven tuja primes. In ena – bolj drobna sicer – ki je kje odjeknila v zadnjem času, so vesti o »spremembah družinske politike« na Kitajskem. Kjer je definitivno konec »politike enega otroka«, ki je dodobra zaznamovala marsikaj v kitajskih družbi, od konca leta 2015 je – spet - v veljavi »politika dveh otrok«. Pravim spet, ker je bila pred letom 1979 – ko se uveljavi »en otrok« - pač »politika dveh otrok«. Eden izmed revolucionarnih ukrepov za zmanjšanje revščine, predvsem med kmeti. In tisto, s čimer se je izvajalo ta cilj, je bilo boleče.

Podoba, ki prav enostavno prikaže razvoj dogodkov v kakšni "pomladi narodov" na Kitajskem.

Ta politika enega otroka danes izkazuje – v Šanghaju na primer – v neverjetni tekmovalnosti samcev za samice, pač samcev je spodobno več kot samic, ne bi sedaj o razlogih za takšno stanje. In ne bom rekel, da se pari tam ne najdejo zaradi ljubezni, daleč od tega. Seveda je ljubezen, a je res tudi, da se privlačnost samcev v očeh samic povečuje z njihovo težo, pa naj bo to v premoženju ali zaslužkih. Predvsem pa tistega, kar to bogastvo, ti tekoči zaslužki omogočajo. Boljše izhodiščne pozicije na "naslednjo rundo". nekaj, kar smo sicer pozabili.

Sedaj pa je Peking izdal znamko, na kateri oče prašič, mama prasica, in trije prašički veselo objeti. Saj je samo znamka bi kdo rekel, od kje sedaj modrovanja o čemerkoli. A kdor pozna Peking, ta ve, da podobe na znamkah niso stvar umetniškega navdiha, podobe na kitajskih poštnih znamkah – predvsem pa tisto, kar simbolizirajo – so skoraj tako resna sporočila kot objave v kakšnem Uradnem listu. A ni le znamka, v zadnjem času se je zgodilo kar nekaj drobnih sprememb, recimo ukinitve državnega organa za nadzor populacije in razvoj družin, ustanovljen pa je bil nov, ki je namenjen razvoju politike rodnosti. Zato med sladokusci, ki kaj resnega o Kitajski, ni dvoma, da se je veter – začel ob koncu 2015 z odstopom od politike enega otroka, le še okrepil.

Do sedaj le o dejstvu, da – kot kaže – bodo številčnejše družine na Kitajskem dobrodošle. A kaj je razlog, kje je pravzaprav cilj, kaj naj bi s tem dosegli, o vsem tem šele velja kaj več.

Ena dimenzija je povezana z notranjo stabilnostjo sedanje Kitajske. Kjer se je potrebno vrniti k politiki enega otroka. Mi radi o Kitajcih, a ko kaj o etnijah, ti Kitajci ne obstajajo. Recimo, da obstajajo enako kot so "Jugoslovani". Kitajsko prebivalstvo je skozi očala etnij zelo pisano, čeprav Hani s svojimi dobrimi 90% predstavljajo več kot solidno večino. In tista politika enega otroka je poznala izjemo, namreč naj ne bi veljala na teritorijih naseljenih z manjšinami. Kjer ni brez pomena tudi dejstvo, da so to predvsem območja na severnih, severozahodnih in zahodnih robovih sedanje Kitajske. In takšna enega otroka, ki je predvsem »udarila« Hane, je zmanjševala številčnost Hanov, manj pa drugih.

Politika spodbujanja notranjih migracij – predvsem Hanov v območja, kjer so, vsaj pred časom, večina bile druge etnične manjšine – je ena izmed tistih politik, ki naj zagotovi stabilnost Kitajske. Najlepši primer je morda Tibet, kjer se je iz notranjosti naselilo dovolj Hanov, da se je siceršnje življenje Tibeta močno spremenilo. In ta politika ni kaj posebno specifično kitajska, tudi sovjetski človek, na katerem naj bi temeljila Sovjetska zveza, je bil – pod črto – predvsem Rus. Pač tisti, ki tudi doma z otroci po rusko, ki sebe identificira kot Rusa. Preplavljanje teritorijev etničnih manjšin z doseljevanjem pripadnikov večinskega naroda v posamezni državi je star recept, uveljavljen tisti hip, ko smo začeli o »nacionalnih državah«. Skratka, več Hanov, več potenciala za notranje migracije Hanov na Kitajskem. In – če ostanem pri Tibetu – ozemlje že morda osvojiš z mečem, ohraniš pa ga z naseljenimi kmeti. Ne vzeti te »kmetek« dobesedno, v slovenskih grapah je tak primer »obrambnega zidu« vzpostavitev Nove Gorice ter Luke Koper, v primeru Kopra je šlo za načrtno spreminjanje etnične slike siceršnjega

prebivalstva s spodbujanimi migracijami, na Goriškem je šlo za vzpostavitev močnega »etničnega branika«. Kjer se je šlo med Italijansko in »slovansko govorečim« življem, da ne bi sedaj kdo o kakšni prav posebno slovenski noti teh podvigov. Bilo je pomembno le, da ni »italijansko«.

Druga dimenzija je lahko čisto ekonomska. Dosedanji kitajski ekonomski razcvet je v veliki meri temeljil na izvozu oziroma presežkih v zunanjetrgovinskih. A je tudi jasno, da se Peking hudičevo zaveda, da je takšna podstat ekonomskega razvoja tudi njihova šibka točka. Da – zopet v imenu stabilnosti – morajo povečati notranjo potrošnjo. A ta notranja potrošnja – predvsem izdelkov in storitev za široko potrošnjo – je odvisna od števila potencialnih kupcev. V tem primeru od števila prebivalstva Kitajske.

Mimogrede, zopet v klasičnih geopolitičnih s primesjo ekonomskih. Večji tok iz »tujine« iz naslova izvoza blaga in storitev ter »repatriacije« dobičkov kot gre iz »domovine« je klasična pozicija »ekonomskega agresorja«, a tega izraza ne uporabljamo, ker so tudi slovenske grape tam tam. Sam pa si upam trditi, da ekonomski »neokolonizem« kar dobro deluje v prid slovenskih grap. In ne, nič nimam proti ekonomski agresiji slovenskih grap, včasih se je le dobro zavedati, na kateri strani si.

In zopet, mimogrede, tudi prihodki iz tujskega turizma so del te zgodbe, kar je porabljeno v slovenskih grapah, ni porabljeno kje drugje. In tisto, kar je lahko porabljeno je vedno omejeno. Če ne z privarčevanim za nazaj pa z varčevanjem v bodoče. Zato se jaz – cinično – šalim, da so vsi, ki kakšen evro s tujskim turizmom v slovenskih grapah – vojaki v prvi frontni črti globalnih ekonomskih »vojn«. Pardon, sem hotel zapisati sodelovanju.

Kjer pridemo do druge. Omejevanje števila prebivalstva je morda res koristno za marsikaj, a za povečevanje potrošnje, ni najbolj optimalna opcija. Pač, več čevljev lahko prodaš le, če več ljudi povprašuje po čevljih. Več hladilnikov lahko prodaš, če vse več gospodinjstev rabi nov hladilnik. In če te čevlje, ta hladilnik izdelavaš v lastnem ekonomskem prostoru, za proizvodnjo čevljev in hladilnikov uporabljaš naravne in druge vire v lastnem ekonomskem prostoru, je krog kolikor toliko sklenjen. Zato povečevanje prebivalstva v tem kontekstu za Peking pomeni tudi večanje potrošnje, seveda notranje. A ne gre le za potrošnjo, gre tudi za ustvarjanje. Več ljudi več ustvari, še posebej, če so v to primorani in to dojemajo kot lastni interes. Tista iz Šanghaja.

Tretja dimenzija pa je – preprosto – geostrateška, ena izmed tistih, ki jih danes med vsakdanjimi ljudmi malokdo razume. Večji obseg prebivalstva pomeni tudi večjo moč mobilizacije prebivalstva za te ali one, čisto vojaške. Čeprav – od druge svetovne vojne naprej – čisto vojaških ni. Končalo se je z vzpostavitvijo »gosto naseljenih območij z civilisti« - pač mesta - kot legitimne vojaške tarče. Ker se tam dogaja tudi proizvodnja za vojne potrebe, ker se s tem ruši bojna morala nasprotnika. Kar se je v nadaljevanju razvilo v »legitimnost« vsake tarče, ki neposredno ali posredno» prispeva k bojnemu potencialu nasprotnika.

Nekateri sicer mislijo, da je v času atomskih in jedrskih konic z njihovim »blagoslovom« čisto brezpredmetno razmišljati o kakšnih bolj konvencionalnih vojaških. Malo morgen, bi kdo rekel, kajti vse te atomske in jedrske konice so dobre le zastraševanje, dobre tudi v kakšnih taktičnih uporabah, kar pomeni tudi omejeno uporabo, a da bi kdo z vsem svojim potencialom, se ve, računica se ne izide. Kjer pridemo do stare, znane, orožje, ki ga ne uporabiš, ki ga nisi pripravljen uporabiti, sploh ni orožje. Kot tiste, da je najbolj učinkovito orožje morda ravno tisto, pri katerem uporabi boš največ premišljeval. In kdor je služil JLA tudi ve, kako se definira namen kakšnega orožja, namreč »neutralisanju neprijateljske žive sile«. Brez nje tudi tank ne vozi.

Mimogrede, v času predsednikovanja gospoda Nixona, ki je bil – baje tudi zaradi alkohola – resen kandidat za kakšno norost, je njegov obrambni minister dobro poskrbel, da podrejene komande ne bi zgolj zato, ker je tako ukazala »vrhovna komanda«.

Zato, tehnika gori ali doli, jutrišnje zmage na kateremkoli bojnem polju bodo še vedno odvisne tudi od števila vojakov, in tistega – čisto klasičnega, konvencionalnega orožja, ki ga upravlja človek in ki jih nekdo pošlje v spopad. Nemški tanki zadnje generacije, kakšen Tiger II v drugi svetovni vojni so bili – tehnično gledano – superiorni nad kakšnim ameriškim shermanom, a to ni nič pomagalo, kajti na vsako cev kakšnega nemškega Tigra je bilo vsaj deset cevi shermanov. In tudi na vzhodni fronti so te nemške Tigre lepo obvladovali, sto mož v smrt za uničenje enega Tigra s posadko štirih, prava malenkost. Pomembna razlika je bila le v resursih, namreč koliko jih je potrebno za izdelavo kakšnega Tigra in koliko za – recimo – sto mož, ki v imenu tega ali onega jurišajo na prihajajoči tank.

Mimogrede, ta razlika je tudi tista, ki kakšnim »osvobodilnim gibanjem« daje prednost. Z čim manj realnimi resursi »nevtalizirati« sovražnikovo živo silo. Pri čemer – ko že o resursih – je ključno to, ali si v njih omejen bolj kot nasprotnik ali ne. Če nisi, če imaš nečesa več kot nasprotnik, boš vedno to več uporabil kot svojo prednost. In živa sila – vojaki – so zagotovo »obnovljiv« resurs, če sedaj o kakšni »trajnostni«. Samo dovolj zgodaj se moraš pripravljati na uporabo tega resursa.

Mimogrede, tukaj se spomnim anekdote iz časa predsednika Reagana. Saj se ve, v njegovem času, je padel berlinski zid, zgodile so se ključne spremembe na relaciji vzhod-zahod. Ki da je – ob nastopu svojega mandata – vprašal svoje svetovalce, v čem je sploh prednost ZDA pred USSR v vojni, ki ni bila nikdar objavljena. In odgovor je bil, da le v finančnem potencialu. Na kar je on odgovoril, prav, potem bomo uporabili finančni potencial, da jih porazimo. Začela se je tista »vojna zvezd«.

In Kitajska je v sporu z marsikatero svojo sosedu. Zaradi tega ali onega koščka teritorija, morske površine. Ne bom sedaj o morskih, ta zadeva Filipine, tudi Vietnam in Malezijo, celo Japonsko, a Indija je vsekakor faktor. Niti ne bom o čem širšem, kakšnih ekonomskih. Kjer sam – ne glede na vse – pač ponavljam Lenina, ki je o zunanjepolitičnih kot podaljšku ekonomskih politik, ter o vojni kot zgoščeni ekonomski politiki. Ki je – in to velja vzeti v mletje – predvsem usmerjena v dobrobit lastnih ljudi. Mislite, da bi Ljubljana v teh mednarodnih zagovarjala čim bolj prosto trgovino, če ne bi izvoz predstavljal tako pomembnega vira blagostanja v Sloveniji?

Julius Robert Oppenheimer, tisti profesor, ki je vodil projekt Manhattan, pač tisti ki je – po strokovni plati - ustvaril prvo atomsko bombo, je nekje o tem pomenljivega povedal. Da v življenju nacije pride trenutek, ko mora izbrati med tistim, od česar živi in tistim, za kar živi, ker tisto, za kar živi, ni mogoče brez tistega, od česar živi. Komplicirana poved, a v svojem bistvu izraža vse, kar je potrebno – v okviru reale – povedati. In – zgolj resnici na ljubo – naj povem, da je imel sam velikega mačka zaradi tistega, kar je ustvaril.

Ko že o Indijskih in kitajskih, ravnokar se je zgodila še ena bitka med Delhijem in Pekingom, izpeljana on volitvah predsednika na Maldivih. Kjer je izgubil dosedanji predsednik, zagovornik tesnejših vezi z Pekingom, proti kandidatu opozicije, ki je na nasprotni strani geostrateški vezavi Maldivov. Vsekakor ne »pro Peking kandidat«, če je kaj drugega težko reči kot dejstvo.

Skratka, večja rodnost na Kitajskem, predvsem Hanov, je koristna za marsikaj. Mi – čeprav sladokusci – lahko v marsičem le ugibamo, iščemo odgovore na mnoge zakaj. To, o čemer jaz, je le kontekstu tistega, kar je sposoben »zahod«. In tu pridemo do vprašaja, kajti tisto, kar je podstat »zahodnega« razmišljanja ni nujno enako »vzhodnemu«. Mi v okviru »krščanske«, oni v okviru »konfucijske«. A jaz pravim, niti ne tako pomembno. Porazili nas bodo z našim lastnim orožjem, oziroma tistimi vrednotami, za katere smo bili in še vedno smo pripravljene uporabiti orožje. Ta »vzhod« je izredno dober v opazovanju, v prilagajanju kastnega jaza realnim potrebam. Kjer so ideali že pomembni, a še bolj pomemben je smoter. In orožje ni nujno nekaj iz kovine, glasen pok in to.

Ampak, se umikam, Čas je za tiste, ki o kakšni win – win situacijah. Kjer bi se lahko vrnil k tistim iz

jam. Kjer ni bil razlog za napad »sosedov« v kakšnem sovraštvu kar tako, pač pa je njihova jama bila boljša od lastne, manj prepiha, več preživelih otrok. In vsemu kar iz tega sledi. Več otrok, več rok, pa naj bo za nabiranje sadežev ali za vihtenje gorjač. V takšnih je bolj malo priložnosti za rešitev v obojestransko zadovoljstvo. Osnova real politike tudi danes.

Na osebni ravni pa, če bi me moj otrok vprašal, katerega jezika se je smiselno učiti, bi mu zagotovo kaj o »kitajščini«. To pa tudi pove veliko, kaj jaz mislim, kdo da bo »zmagal« v teh svetovnih. A takšne, ki kakšno možnost pripisujejo nasprotniku, je treba streljati. Sedaj lahko streljate.

Pa brez zamere!

Vabljeni tudi k prebiranju drugih prispevkov v zbirkah:

Zbirka: Evropske zgodbe za sladokusce

Zbirka: Pravlјice za lahko noč

Zbirka: Pamfleti realnosti

Zbirka: Totalne erotične zgodbe

Zbirka: Moji odzivi

Zbirka: Potovanja po življenjih (drugih)

Avtor odsvetuje komentiranje, ker je roka zarotnikov vedno dolga in živahna, kot avtor ne odgovarja za morebitno škodo ali katerokoli drugo nevšečnost zaradi uporabe informacij iz katerekoli zgoraj omenjene zbirke. Pred osebno uporabo se posvetujte s svojim zdravnikom ali farmacevtom, za množično uporabo pridobite mnenje svojega mnenjskega voditelja.

V skladu s sprejeto politiko avtorja avtor ne namerava komentirati komentarjev, kar se bo vseeno dogajalo izjemoma za tisto, kar si zasluži izjemo. Pač pa si pridruže pravico, da morebiti nanje odgovori tudi v kakšnem izmed morebitnih prihodnjih prispevkov v katerikoli zbirki avtorja.

Oddano: 24.09.2018 ob 22:14:24

<http://www.rtv slo.si/blog/noriprofesor/kam-vse-seze-konec-politike-enega-otroka/122024>

C. Osebni zapisi, dnevniki:

sintra	http://www.rtv slo.si/profil/sintra
Kouvran	http://www.rtv slo.si/profil/kouvran
Rafael Zupančič - Raf	http://www.rtv slo.si/profil/rafael-zupancic-raf
Amadej Nomir	http://www.rtv slo.si/profil/amadej-nomir
impor	http://www.rtv slo.si/profil/impor
andromaha	http://www.rtv slo.si/profil/andromaha
tintina	http://www.rtv slo.si/profil/tintina

Primer vsebine uporabnika »sintra«:

NA HRASTOVI VEJI SE ŠIŠKE DOBÓ...

Moj atej mi je, kadar se je nad mano zjezil in obupal, napovedal črno prihodnost z: Boš že videl ventiotto (od kot je tale ventiotto, se ve – oči je bil rojen v Pazinu - ni pa povsem jasno, zakaj ravno ventiotto?;), moja muti pa mi je batine obetala z: Ti bom že dala VARDE! Mutini pregovori mi še

danes odmevajo v ušesih. In me mučijo, ker nisem imel pojma, kaj pomeni VARDA. Za življenja je nisem vprašal, zdaj pa je že 47 let pokojna. Naj sem še tako skrbno »vardeval« tole VARDO in jo skušal razvozlati, mi jo ni uspelo razjasniti... Do pred kratkim. Zdaj končno vem, za kaj gre. Pojasnil je Šiško in njegovi HERVARDI.

HERVARDI se imenujejo Združenje slovenskih domoljubov, a so vse kaj drugega, kot samo to. Če so domoljubi, so SLEPI DOMOLJUBI, SKRAJNEŽI DOMOLJUBLJA, nedvomno močno zakompleksani, ujeti v svoji majhnosti. Če bi to ne bili, bi se toliko ne trudili dokazati, kako POMEMBNI da smo, kako da smo VELIKI, in da smo ljudstvo iz davnine časov. Ne znam si namreč drugače pojasniti iskanja korenin nekje ob Baltiku – *kot, da smo kaj več, če je naše pleme starejšega izvora!?! Tule »hervardi« pačijo jezik, izumljajo novo zgodovino, prikrajajo šege in navade,...* Ni, da ni! Njihova stran bi se brala kot šaljivi kotiček, če bi bralca ne vznemirjalo dejstvo, da avtorji vse, o čemer se »hecajo«, v resnici jemljejo smrtno resno.

Kar se tiče njenega zvestega uda, Šiškota – zanj njegova mama napoveduje, da bo novi general Maister;))) – je tako in tako vse jasno. *Na hrastovi veji se šiške dobó...* smo nekdam popevali in imeli v mislih buške na hrastovih listih, ki jih za svoje prebivališče naredijo drevesu škodljive žuželke. Ja, če vse skupaj jemljemo kot prispodobo našega »junaka«, bomo koj našli vzročno zvezo;)))

Tale naš Šiško s trumo debeloritnih cepcev išče »pravo« svobodo, svobodo nositi orožje in se braniti.

Za to gre: Šiško se bo branil! Ni mu še čisto jasno, pred kom, a to ni problem. Krivca bo že našel. Vsak mojster njegove pameti ga je. Hitler je pogruntal, da so to Judi, komunisti so iskali notranjega in zunanjega sovražnika, ... Sovražnik pač mora biti, ker mora biti nekdo kriv. Če ga ni, se ga pa zmisliš!

Davnega leta 1976, samo dve leti za prvo izdajo, smo dobili slovenski prevod romana Kassbach – v prevodu smo naslov duhovito razširili v: Kassbach ali splošno zanimanje za morske prašičke. Eden od prvencev Helmuta Zenkerja, avstrijskega avtorja, je povsem nepretenciozna zgodba o, recimo, avstrijskem Šiškotu - v knjigi se imenuje Kassbach. Ima prodajalno zelenjavo, a bolj, kot z zelenjavo, se ukvarja z malimi lumparijami. Kavslja maloumno, še ne polnoletno vajenka (in njeno mamo), se druži z butlji svoje baže, po možnosti še bolj butastimi od njega (tako je lahko GLAVNI) in z njimi po lokalih razpreda o (kvazi)morali in politiki. Vse te debate so seveda na njihovem »intelektualnem« nivoju, torej silno primitivne in vulgarne, nestrpne do vsega, kar diši po naprednem, svobodomiselnem in drugačnem. Še posebej sovražne so do tujcev, prišlekov (v tistem času Jugoslovanov;), ki so na svoji poti s trebuhom za kruhom pristali v Avstriji in »domačim ljudem odžirajo kruh«. Te obravnavajo ksenofobno, zviška, rasistično. Da se ne bom sam ukvarjal z recenzijo, jo bom kar prekopal – tako, kot je bila objavljena ob najavi knjige:

Vsi člani združbe so moralno propadli osebk. Ne znajo si urejati zasebnega življenja, v katerem kažejo svojo amorálnost s prirejanjem »morale« po lastni podobi in se kaže v nestrpnosti, ki kot rak razjeda njihove družine. Ko jih tako spoznavamo kot usrane šleve, se zdijo dokaj nenevarnosti; osameli v svoji primitivni, hermetični organizaciji, ne zmorejo dosti več od psovanja ali pa ponoči razbite šipe, komaj kdaj odkritega ravsa, pa še tega le takrat, kadar so najmanj trije proti enemu. Zgodba o mizernejih se zresni šele ob koncu, ko v nasilju, porojenem iz protinacističnih demonstracij, steče tudi kri. Pa ni to

tisto, kar najbolj pretrese. Bolj nas presune krinka, ki jo uporabi državno pravo, ko vse krivce zaščiti pred obsodbo javnosti. Zakaj? Vprašanje gloda in potrjuje domnevo, da se neonacizem ni rodil sam od sebe in ne črpa moči samo iz sebe. Očitno nekemu služi in vse kaže, da poniglavi interesom nekaterih političnih krogov; da jim je dobrodošel izgovor in možnost za prikrit pritisk, ki ga po uradni in veljavni poti ne zmorejo in ne morejo uporabiti. Povzetek je prav strašljiv: družba s svojim uradnim političnim, policijskim in sodnim aparatom je tista, ki neonacistično dejavnost v vsej svoji razsežnosti omogoča. Ne le, da jo tolerira v imenu zlagane demokracije. Spodbuja jo, kot eno od močnih orožij proti izgubi privilegijev, kar bi, med drugim, prinesle bolj napredne, hitrejše in odločnejše družbene spremembe.

Ja! Tale Kassbach je pravi Šiško in postopanje okoli njega in njegove »varde« hočeš-nočeš poteka po Zenkerjevem obrazcu. Šiško je očitno zmedena, v glavi kaotična oseba, ki pa, očitno, nekemu, ali neki opciji, ustreza. Prav ti bi ga želeli prikazati pobalinsko nebogljenega, kot lumpa, ki pa se ga ni treba bati.

Tisti, ki kaj vedo, se bodo spomnili, da so se na začetku posmehovali tudi Hitlerju.

Polkov Polk je vedno govoril, da se zgodovina ponavlja v obliki nepravilne spirale. Čeprav smo se njegovim formulacijam posmihali, je čas pokazal, da Polkov Polk ni bil tako nor, kot se je zdelo.

Živimo v svetu pozitivne misli. Ne le znanstvenega pozitivizma. Vse mora biti pozitivno, v smislu, optimistično. Pri tem imam pomisleke. Nisem pesimist, a kako prepoznati smeh, če ne veš, kaj je jok, kako vedeti, kaj so radosti, če ne spoznamo tudi bolečine.

Če iščemo le pozitivna spoznanja in se načrtno izogibamo travmam preteklosti, s čimer nas pitajo na vsakem koraku, se ta rada ponovi.

V še bolj nori in še bolj krvavi obliki.

Oddano: 28.09.2018 ob 22:28:02

<http://www.rtv slo.si/blog/sintra/na-hrastovi-veji-se-siske-dobo/122058>

D. Poezija, zgodbe:

Kobilica-poet	http://www.rtv slo.si/profil/kobilica-poet
Borut Petrovič Vernikov	http://www.rtv slo.si/profil/borut-petrovic-vernikov
Primož Rajtmajer	http://www.rtv slo.si/profil/primoz-rajtmajer
Anopheles	http://www.rtv slo.si/profil/anopheles-Du6h
Javorovina	http://www.rtv slo.si/profil/javorovina
Tatjana Malec	http://www.rtv slo.si/profil/tatjana-malec
Esad Babačič	http://www.rtv slo.si/profil/esad-babacic

Primer vsebine uporabnika »Kobilica-poet«:

Preostanki časa

Napiši me pesem, jaz tebe ne morem,
v duši doni prekleta praznina,
vzemi me v roko in me pomoči
v trpljenje, ljubezen in hrepenenje.

Nekaj še ur je, ki jih tiktaka
nikar ne pozabi, navij jih do konca,
nastavi budilko, da bom zaspal
da ne zamudim, prihoda smrti.

Zabriši stopinje prehojenih cest
zamrzni objeme, nasmeh, poglede,
predrami pozdrave z razglednic spomina
naj doživetja naslika, daljna bližina.

Še je čas, da za vedno utihneš
ni še prepozno, še se živi,
a ko bo zmanjkalo črne temine
takrat bo svetloba naznanila raj.

Oddano: 07.10.2018 ob 11:00:37

<http://www.rtv slo.si/blog/kobilica-poet/preostanki-casa/122124>

E. Družabni dogodki, politika, šport, samopomoč, ostalo:

JANEZ PLATISE	http://www.rtv slo.si/profil/janez-platise
cinik	http://www.rtv slo.si/profil/cinik
feniks13	http://www.rtv slo.si/profil/feniks13
vegan	http://www.rtv slo.si/profil/vegan-FrJl
doxa	http://www.rtv slo.si/profil/doxa
velenjcan	http://www.rtv slo.si/profil/velenjcan
Dondi	http://www.rtv slo.si/profil/dondi
igorspreizer	http://www.rtv slo.si/profil/igorspreizer

Primer vsebine uporabnice »Dondi«:

Čustva ne čakajo

»Zdaj nimam časa za to. Preobremenjen sem/a, da bi se ukvarjal/ še s seboj. Čisto sem v stresu in nimam živcev še za to. Služba in otroci zahtevajo preveč časa, ne zmorem, bom že, saj je dobro, enkrat bo že bolje ...«

Kako pomembna so čustva in občutki? Ali se z njimi ukvarjamo, ko imamo čas in se nam da, ali bi jim morali dati večjo vrednost in jih dvigniti na prioritetni lestvici?

Čustva in občutki ne čakajo na naš prosti čas, ne čakajo, da bomo pripravljeni, da se nam bo dalo, da ne bomo preutrujeni. Vpliv imajo na vsako misel, vprašanje, odgovor, reagiranje, aktivnost in neaktivnost. Če ste uravnoteženi, ne čutite nič posebnega. Odzivite se mirno, ustrezno in ste učinkoviti. Če ste preutrujeni, če se nečesa bojite, če mislite, da ne boste zmogli, če se bojite pripomb in zbadljivk sodelavcev, nadrejenega, če imate pogosto občutek, da niste dobri starši, da so drugi uspešnejši, več zmorejo, sposobnejši, ste v stresu. Stres je skupno ime za čustva in občutke, ki jih naša duševnost ne more sproti predelati in energije teh občutkov škodujejo telesu, odnosom in delu, ki ga opravljamo čez dan.

Zato sem in bom še tisočkrat napisala, da jih predelajte sproti. Ocenite jih od 1-10 in vse kar je nad 5 je stres. Čustva in občutki nad 5 vas stisnejo v kot. Pojavi se občutek nemoči, ogroženosti in zato greste nezavedno v akcijo. Pravi problem gre v ozadje, v ospredje pa pride potreba po rešitvi. Naš um in podzavest čustva in občutke nad 5 označijo kot življenjsko ogroženost in to je treba rešiti.

Spremeni se ton glasu, način govorjenja, uporabimo druge besede, na silo hočemo nekaj doseči, doseči hočemo rešitev, ki jo določajo naša prepričanja. Izsiliti hočemo obljubo, da bo vse dobro, da bomo varni, rešeni in ne več ogroženi. Kričanje in očitanje sta najpogostejši obliki, lahko pride celo do fizičnega nasilja.

Užaljenost je pasivna agresija. Povzročitelja želimo z ignoranco kaznovati in vzgojiti, da bo naslednjič ravnal drugače. Prepričanje je, da ne bo prenesel izolacije, spregledanosti in bo zato popustil. Ura ali dve, ali pa ves teden slika brez zvoka. Ura ali dve, ali pa ves teden, ko bi si lahko izmenjali toliko prijetnih sporočil, ljubezni, zaželenosti, ustreznosti, sreče, veselja, smeha ...

Popuščanje, ker ne zmoremo konflikta, ker se nam ne da poslušati joka in se ukvarjati s trmo otrok, otrokom ne koristi.

Utrujenost z občutki krivde in strahu vodijo k pogostejši napakam. Če napako odkrijemo sami, si delo podaljšamo, če jo odkrije kdo drug, se počutimo nesposobni in še manj ustrezni. Zaskrbi nas služba, kaj če me odpustijo in stres se poveča in ne zmanjša in možnost napake se še poveča.

Tako se znajdemo v začaranem krogu iz katerega je težko izstopiti. Ko ima hudič mlade, jih ima veliko. To se že dolgo ve. Hudič so neustrezne energije, ki nas funkcionalno onesposablajo in mladi so posledica neustreznega ravnanja, v katerega so nas prisilila čustva in občutki nad 5.

Čustva in občutki ne čakajo. Zato tolikokrat povem, da očistite sproti. Čas rabite samo na začetku, da osvojite tehniko, potem to postane navada, avtomatika, za katero rabite nekaj sekund. Čustva in občutki ne čakajo.

Lep dan, Jana

Oddano: 04.10.2018 ob 13:00:54

<http://www.rtv slo.si/blog/dondi/custva-ne-cakajo/122106>

2. SLIKE, AVDIO-VIDEO, FORUM

Poleg blogov so na Mojem spletu prisotne tudi druge uporabniške vsebine, ki pa zaradi premajhne izpostavljenosti, ne vključenost v produkcijski proces novičarskega dela in tehnične zastarelosti ne dosegajo omembe vredne priljubljenosti. Takšen primer neizkoriščenega potenciala so fotografije uporabnikov (www.rtv slo.si/slike), ki jih nekateri mediji redno vključujejo v svoje vsebine (fotografije prireditev, vremenskih dogodkov, mest, obnovitvenih del, izgradnje infrastrukture, množičnih protestov, krajev, narave, arhitekture, razstav itn.) ter tako nadomeščajo neaktualno in nedomiselnost objavljane »simboličnih slik«.

Forum je med uporabniki vse manj priljubljen način medsebojnega komuniciranja. Komentira se dnevno, toda v zanemarljivem obsegu. Redki preostali uporabniki največ pozornosti namenjajo športnim temam.

Audio-video vsebine so po aktivnosti na zadnjem mestu, objave so zelo redke.

SKLEP

Najbolj priljubljena storitev na Mojem spletu je Blog. Objavljanje blogov na MMC-ju obstaja že od leta 2006. V tem času je bilo objavljenih **87.147** blogov s strani **3.584** avtorjev. Pod blogi se je zvrstilo **1.245.089** komentarjev.

MMC-jevi blogi tematsko niso vnaprej definirani (kot so lahko blogi na posameznih spletnih straneh tematsko opredeljeni kot izključno blogi o tehnologiji, politiki, modi, znanosti, športu itn.), vsak uporabnik prispeva vsebine s svojega interesnega področja, hkrati pa komentira in sodeluje tudi pod zapisi ostalih uporabnikov. Bloggerka »**lovetotravel**« praviloma piše popotniške bloge, komentira pa prav tako pod blogi tistih, ki pišejo poezijo. Blogger »**Kobilica-poet**« večinoma piše poezijo, komentira pa prav tako pod blogi, ki razpravljajo o družbenih tematikah, politiki ali znanosti. Dolgoletni uporabnik Mojega spleta, »**Kouvran**«, ki je objavil že preko 300 blogov, redno komentira pod vsebinami večine ostalih bloggerjev itn. Blogerska skupnost na MMC-ju je po eni strani zaprta, saj se večina spletnih aktivnosti odvija le med njenimi člani, redko pa svoje vsebine objavljajo pod novicami ali na forumu. Po drugi strani pa je notranje razvejana, saj vsi njeni člani sodelujejo pod vsebinami drugih uporabnikov.

Ukinitev blogov na Mojem spletu ne bi ukinila le možnost izražanja določeni osebi (z izgovorom, da lahko svoje objave prenese na družbena omrežja ali h kateremu izmed globalnih blogovskih portalov), temveč tudi vse vezi, ki so se stkale med uporabniki te storitve. Izoblikovanje takšne skupnosti je eden od glavnih razlogov, da so se blogi na Mojem spletu tako dolgo obdržali. Zakaj bi nekdo sploh objavil stotine blogov, če pri tem ne bi bilo nikakršnega odziva drugih? Res pa je tudi, da je skupnost krhka, odhod nekaj ključnih bloggerjev lahko pomeni, da bi aktivnost na blogih povsem zastala. To se je zgodilo na večini spletnih portalov, ki so v preteklosti to storitev ponujali. Razen nekaterih popularnih individualnih blogov (predvsem blogi o modi, kulinariki, zdravju itn.), ki jih posamezniki gostijo na svojih lastnih domenah, sta MMC-jev in SiOL-ov (<http://blog.siol.net>) blog, redki preostali slovenski spletni mesti, kjer se združujejo uporabniki različnih interesov in se družijo v

medsebojnih debatah. Blogi na Mojem spletu je smiselno ohraniti, dokler bodo sami člani te skupnosti aktivni. Kakršnikoli ukrepi bi morali iti v smer tehničnih izboljšav in dodatno izpostavljanje dobrih vsebin, ki jih prispevajo avtorji blogov, tako na vhodni strani spletnega portala, kot tudi na ostalih tematsko ustreznih podstraneh.

Ugovor, da so blogi preživeta, vse manj popularna forma, da so jih nadomestila tehnično bolj napredna, globalna in priljubljena družbena omrežja (Facebook, Twitter, Instagram), kjer je vsakemu posamezniku dana možnost, da objavlja in deli vsebine, ki jih sam ustvarja, ima svojo težo. Ukinitve blogov naj tako uporabnikom ne bi vzela ničesar, saj imajo že sedaj na voljo boljše alternative. Zastavi pa se vprašanje, zakaj potem uporabniki tega prehoda niso že sami izvedli? Večji potencial in doseg družbenih omrežij je obenem tudi njihova pomanjkljivost, kolikor ne gre za komercialne vsebine, saj preprečuje, da se izoblikujejo spletne skupnosti, ki ne temeljijo le na neprestanem objavljanju novih vsebin in kratkotrajni pozornosti njihovih uporabnikov, temveč na znanem, ponavaljajočem in vnaprej pričakovanem spletnem okolju. Družbena omrežja tako niso optimalna alternativa piscu bloga in uporabniku Mojega spleta, saj predstavljajo bistveno drugačno okolje spletnega udejstovanja.

Število objav na Mojem spletu vsako leto upada, največja aktivnost uporabnikov pa ostaja na blogih. Mesečno se v povprečju objavi od 300 do 400 blogov in nekaj tisoč spremljajočih komentarjev. Dokler ta aktivnost obstaja, jo je smiselno ohraniti in vzpodbujati, saj bi ukinitve pomenila odvzem možnosti spletnega komuniciranja vsem tistim uporabnikom, ki so na tej platformi prepoznali sebi ustrezen način objavljanja vsebin in sodelovanja v debatah.

Nadgradnja portala *mojSplet* v portal »*mojRTV*«

V okviru prenove portala je v načrtu nadgradnja portala *mojSplet* v portal *mojRTV* (op.: gre za delovni naziv), ki bi na enem mestu združeval možnosti, ki jih imajo na voljo uporabniki v okviru spletnih strani rtvslo.si ter možnosti, ki jih imajo na voljo kot naročniki RTV Slovenija (plačniki RTV-prispevka in drugi upravičenci).

Predvidene funkcionalnosti novega portala *mojRTV* so tako: upravljanje z uporabniškim računom (vključno z možnostjo »povezave z RTV-naročnino«), organizacija priljubljenih vsebin RTV Slovenija (obveščanje o novih oddajah, prispevkih novinarjev), objavljanje lastnih vsebin (foto, video, blog), pošiljanje vsebin uredništvom (z namenom objave v programih ali zgolj kot obveščanje/informiranje) ter enoten dostop do vseh možnosti komunikacije z RTV Slovenija (z moderatorji, varuhinjo, službo za RTV prispevek).

Pripravili:

Miloš Brkić, vodja skupine za administracijo uporabniških vsebin

mag. Kaja Jakopič, urednica Uredništva za nove medije in
mag. Luka Zebec, vodja PPE Multimedijjski center

Ljubljana, 12. 10. 2018

STATISTIKA

	OKTOBER 2018	SEPTEMBER 2018	OKTOBER 2017
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
Skupaj	55	49	54
Informativni program	23	25	28
Kulturni in umetniški program	10	7	14
Razvedrilni program	2	3	4
Športni program	2	2	2
Program plus	8	3	0
Ostalo	10	9	6
RADIO SLOVENIJA			
Skupaj	11	16	6
Radio Prvi	6	10	1
Val 202	4	6	1
Program Ars	0	0	1
Ostalo	1	0	3
REGIONALNI CENTRI			
Koper	1	2	0
MMC			
Skupaj	16	13	7
Vsebine	13	8	7
Storitve	3	5	0
RTV SLOVENIJA			
Skupaj	49	38	54
Jezikovna kultura	4	0	4
Oglaševanje	5	2	6
Dostopnost in prilagojeni programi	3	1	2
RTV prispevek	0	0	1
Tehnične zadeve	3	1	1
RTV SLO - splošno	4	8	5
Programski svet	0	0	0
Varuhinja	2	3	11
Ostalo	1	12	0
Zavrnjena obravnava	27	11	24
VSI ODZIVI	132	118	121